

M u h a m m e d D e ş t î

110 Soruda

GADİR-İ HUM

Çeviri:

Fatıma Zehra

Kitabın Orijinal Adı: Gadir Şinasî (Pasuh be
110 Sual Piramûn-i Hadise-i Bozorg-i Ğedîr)

Yazarı: Muhammed Deştî (k.s)

Tercüme: Mehmet Mansurî

Kapak: Hasan Başbuğ

Baskı: Kimmad Matbaacılık

Basım Tarihi: Kasım 2011

Not: Çeviride eserin 1385 yılında
Müessese-i Ferhengi Tahkikatiy-i Emirü'l-
Müminin (a.s) tarafından basılan 7. baskısı
esas alınmıştır

Dağıtım Adresi: Kevser Yayınları

Sofular Mah. Simitçi Şakir Sok. No: 14 / 1

Fatih – İSTANBUL

Tel: 0212 – 534 35 28 Faks: 0212 – 631 36 01

0212 – 555 16 66 Faks: 0212 – 555 22 12

www.kevseryayincilik.com

YAZARIN ÖNSÖZÜ

Gadir-i Hum, hiç durmayan (kurumayan) bir hakikat çeşmesidir.

Şia, Gadir-i Hum için vardır ve Gadir-i Hum, Şia'nın her şeyidir.

Gadir-i Hum, Şia ve Şialığın diğer adıdır.

Şialık, Gadir-i Hum ile anlam kazandı. Onunla asıl varlığına kavuştu ve onsuz hiçbir şey değildir.

Gadir-i Hum, ebediliğin sırrı ve Allah âşıklarının sonsuz telaş ve çabasıdır.

Gadir-i Hum, dinin kemale ermesinin ve Yaratan'ın nimetlerinin tamamlanmasının sırrıdır.

Gadir-i Hum, peygamberliğin ölümsüzleşmesinin sebebidir.

Gadir-i Hum, dinin devamının ve ilahî hükümlerin ölümsüzlüğünün asıl nedenidir.

Gadir-i Hum; bütün fazilet, şeref ve değerlerin kökü ve kemale ermesidir.

Gadir-i Hum; bütün fedakârlıkların, feda olmaların, feda edişlerin, şahadetlerin, başkaldırıların ve tarihte tekrarlanan Aşuraların nedenidir.

Gadir-i Hum olduğu için Aşura meydana geldi.

Tarihteki bütün Aşuralılar; gerçek İslam çizgisinin, velayet ve Gadir-i Hum hattının devam etme sürecinde Gadir-i Hum'un vefanın, ahde ve sözleşmelere riayetinin devamı noktasında sağladığı çizgiyi sürdürmek için şahadeti kucakladılar ve kucaklayacaklardır.

Gadir-i Hum olmasaydı aşk öldürdü ve peygamberlik yarım kalırdı. Şehadet ve fedakârlık kelimeleri anlamsız olurdu.

Peygamberlik, velayet olmadan düşmanların tekrarlanan komploları karşısında kururdu.

Bu nedenle peygamberlik, hiç solmayacak Gadir-i Hum velayetiyle kenetlenince İlahî din kemale erdi ve yüce Allah şöyle buyurdu: *“İşte bugün sizin için dininizi kâmil ettim.”*

Şehadete âşık Gadir-i Hum inananları, bugün yine zorba güçleri yok oluşa doğru sürükledi ve medeniyet ve modern atom silahları çağında, bütün silahları imanlarıyla ve kanlarıyla yerle bir ettiler.

Korkuyu, korkuttular ve ölümü utandırdılar.

Çünkü bunlar, Gadir-i Hum İmamı'nın takipçileridirler.

Gadir-i Hum günü Müslümanların onun rehberliği için toplu biat etmesiyle, onun ve masum evlatlarının imameti kıyamet ve yeniden dirilene dek tanınmış oldu.

Ve İslam ümmeti velayetin gerçekleşmesiyle ölümsüzleşti. Müslümanların izzet ve gururları sonsuzlaştı.

Gelecek de Gadir-i Hum İmamı'nın elindedir.

Âşıkların inançları, hakikat kaynağı Gadir-i Hum'un susamış bekleyicileri, Gadir'in güçlü elleriyle yeniden dirilecek.

Yeryüzü Allah'ın nuruyla aydınlanacak. Gadir-i Hum sülalesinin son güneşinin doğmasıyla, Gadir-i Hum'a inanan bekleyiciler, o güneşin safında yer alacak ve yeryüzünün temizlenmesinde himmet edecekler.

Öyleyse geçmişimiz Gadir-i Hum ile oluştu.

Bugün ve yarın, Gadir-i Hum'un ışığında aydınlanacak ve onunla anlam kazanacak.

Gadir'in gerçek evladının, Gadir-i Hum'un sırlarını herkese anlatacağı günün ümidiyle inşaallah...

1- GADİR ÜZERİNE

Soru 1: Gadir-i Hum nedir?

Cevap: Sözlük anlamı: İçinden su akan küçük nehirdir.

Terim anlamı: Küçük bir nehre sahip olduğu için Gadir-i Hum diye adlandırılan Cuhfe yakınlarındaki bir çöl.

Soru 2: Halkın, Hz. Ali (a.s) ile biat ettiği bu büyük olay neden Gadir-i Hum olarak meşhur olmuştur?

Cevap: Gadir-i Hum çölü, Mekke şehrine 3 mil⁽¹⁾ uzaklıkta Cuhfe yakınlarında yer almakta ve orada her zaman küçük bir nehir bulunmaktaydı. Veda Haccı'ndan dönen kadın ve erkeklerden oluşan yüz yirmi bin kişilik kabile, Hz. Ali'nin (as) velayetinin ilanı için iki gün boyunca bu mekânda konakladı. O sıcak ve kavurucu havada, insanlar su ihtiyaçlarını gidermek için oradaki nehirden yararlandılar. Bu büyük olay ise Gadir-i Hum olarak adlandırıldı. O günden sonra çeşitli yazı, söyleşi ve şiirlerde halkın, Hz. Ali (as) ile yapmış olduğu bu toplu biat, Gadir-i Hum olarak adlandırıldı.

Soru 3: Bu olay başka isimlerle de anılmış mıdır?

(1) Mikyas derecesi farklılık gösterebilen bir ölçüm aracıdır. Mil, İngilizcedir ve 1609 metre kadardır. Deniz mili 1852 metredir. Arapça'da ise gözün yeryüzünde görebileceği uzaklığı ya da 4000 ziraat eşittir. Çoğu emyal ve miyel.

Cevap: Halkın Ali'ye (as) topluca biatleştigi bu büyük olayın asıl adı Gadir-i Hum Olayı'dır. Ama başka isimlerle de anılmıştır. Örneğin;

- Velayetin İlan Günü (yevmu'l-velaye)
- Biat Günü (yevmu'l-bey'at)
- Büyük Gün (yevmu'd-dûh) O günde büyük olay yaşandığı için veya halkın o sahrada bulunan büyük ağaçların gölgesine sığındığı için bu ismi almış olabilir.⁽²⁾

Soru 4: Büyük Gadir-i Hum Olayı ne zaman meydana gelmiştir?

Cevap: Büyük Gadir-i Hum Olayı, hicretin 10. Yılı, Zil-hicce ayının 18'inde, Kurban Bayramı'ndan sekiz gün sonra, Perşembe günü meydana gelmiştir. O gün Allah (c.c.) tarafından, vahiy meleği aracılığı ile Gadir-i Hum sahrasında halkın toplu bir hâlde Hz. Ali (a.s) ile biatleşme emri şu ayet ile verilmiştir:⁽³⁾

Ey Elçi, bildir sana Rabbinden indirilen emri.⁽⁴⁾

(2) Hz. Emîrül-Müminin (as) Sakife Olayı'ndan sonra muhaliflerle münazara yaparken şöyle buyurmuştur. *"Ben büyük günün (Gadir-i Hum gününün) sahibiyim. O büyük gün benim hakkımdadır. Çünkü o gün herkes bana biat etti."*

Şeyh Tusi, el-Emali, s.568. el-Burhan Tefsiri, c.3, s.319. Biharu'l-Envar, c.28, s.248. el-Gadir, c.1 s.341

(3) Ayetullah Subhani, Furuğ-i Ebediyyet.

(4) Birçok İslam âlimi bu ayetin, Ali'nin (a.s) velayetinin ilanı için Gadir-i Hum günü nazil olduğunu itiraf etmişlerdir. Örneğin:

1- Taberî, el-Vilaye fi Tarihi'l-Gadir. 2- Ebu Bekr-i Farsî, Ma Nezele'l-Kur'an fi Emîrül-Müminin (a.s). 3- Ebu Nuaym, Ma Nezele'l Kur'an fi Ali (a.s), s.68. 4- Secistani, ed-Dirayetu fi Hadisi'l-Velaye. 5- Netenzi, el-Hasaisu'l-Aleviye. 6- Mahbubu'l-Âlem, Tefsir-i Şahi. 7- Emir Tusri, Ercahu'l-Metalib, s.67, 68, 203 ve 566. 8- Vahidî, Esbabu'n-Nüzul, s.135. 9- İbn Asakir, Tarih-i Dimeşk, c.2, s.85. 10- Şevkanî, Fethu'l-Gadir, c.3,

Soru 5: Gadir-i Hum Olayı, hangi büyük merasimden sonra meydana gelmiştir?

Cevap: Gadir-i Hum Olayı, hac merasiminden sonra meydana gelmiştir. İslam beldelerinde yaşayan Müslümanlar, Hz. Peygamber'in (s.a.a) de bu yıl hac ibadetine katılacağını duyunca, çok yoğun bir şekilde hacca katıldılar. Bu hac, Hz. Peygamber'in (s.a.a) son hacı olduğu için "Veda Hacı" olarak adlandırılmıştır. Şeyh Kuleyni şöyle rivayet etmiştir: "Hz. Resulullah (s.a.a) hicretten sonra, âlemlerin rabbi Allah (c.c.) tarafından, şu ayet nazil olana dek on yıl boyunca Medine'de kaldı ve hacca gitmedi:

Ve insanları hacca davet et, uzak-yakın, bütün yerlerden yaya olarak yahut hayvana binerek gelsinler sana.⁽⁵⁾

Bunun üzerine Allah'ın (c.c.) Resülü (s.a.a), müezzinlere, halka Hz. Peygamber'in (s.a.a) bu yıl hacca gideceğini yüksek sesle duyurmalarını emretti. Medine ve etrafında, sahra ve çöllerde yaşayan herkes Hz. Peygamber'in hacca gideceğinden haberdar oldu. Hz. Resulullah (s.a.a), İslam'ı kabul edenlere mektup yazarak, kendisinin hacca gideceğini ve hacca gitmeye gücü olanların da hazırlanmalarını istedi. Birçok insan hazretle hacca gitmeye hazırlandı. Her koşulda ona tabi idiler. Hazretin yaptıklarını yapmak, onun emrettiklerinden haberdar olmak için, gözler onun üzerindeydi.

s.57. 11- Fahri Razi, Mefatihü'l-Gayb, c.12. 12- Reşid Rıza, Tefsiru'l-Menar, c.6, s.463. 13- Handemir, Habibu's-Siyer, c.2, s.12. 14- Suyutî, ed-Dürri'l-Mensur, c.2, s.298. 15- Heskanî, Şevahidu't-Tenzil, c.1, s.187 ve 192. 16- Himyerî, Feraidu's-Simtayn. 17- İbn Sebbâğ, Fusulu'l-Muhimme, s.23 ve 74. 18- İbn Talha, Metalibu's-Suul. 19- Kunduzî, Yenabiu'l-Mevedde, s.120. 20- Alusi, Ruhü'l-Meani, c.2, s.348. 21- Ayni, Umdetu'l-Kari, c.8, s.584. 22- Nişaburî, Garaibu'l-Kur'an, c.6, s.170. 23- Hemdani, Meveddetu'l Kurba.

(5) Hac Suresi, 27. ayet

Hız. Peygamber (s.a.a), zilkade ayının bitmesine dört gün kala yola çıktı. Zulhuleyfe'ye vardıklarında güneş batmak üzereydi. Peygamber (s.a.a), halka bedenlerini fazla tüylerden arındırmalarını, gusül almalarını ve elbiselerini çıkarıp ihrama girmelerini emretti. Resul-i Ekrem (s.a.a) gusül alıp ihrama girdikten sonra Şecere Mescidi'nde öğle namazını kılıp umresiz hacca niyet etti; çünkü temettü haccı henüz nazil olmamıştı. Daha sonra hazret hac telbiyesini tek başına söyledi:

Lebbeyk, Allahumme lebbeyk, lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'lmulku, lâ şerike lek.

Hız. Peygamber (s.a.a) kendi telbiyesinde "ya ze'l-mearici lebbeyk" cümlesini çok sık söyleyip telbiyesini tekrarlıyordu.

Hız. Peygamber (s.a.a) her binekli gördüğünde veya her tepeden çıktığında ya da indiğinde, gecenin sonunda ve namazlardan sonra kendisiyle birlikte "hedy"⁽⁶⁾ götürüyor, kurban kesiyordu. Kesilen kurbanların sayısı bazı rivayetlere göre 66 ve 64, bazı rivayetlere göre ise 100 deve idi.⁽⁷⁾

Soru 6: Gadir-i Hum Olayı, neden Hız. Peygamber'in (s.a.a) son hac yolculuğunda vuku bulmuştur?

Cevap: Her peygamberden sonra, onun yerine geçecek bir imam ve rehber bulunmaktaydı. Hız. Peygamber'den (s.a.a) sonra da, halka önderlik ve rehberlik edecek bir imamın olması gerekiyordu. Ayrıca onu halka tanıtmalı ve halktan onun için biat almalıydı. Ama nerde ve hangi topluluktan? Hız. Ali'nin (a.s) imam olduğunu hangi büyük toplantıda tüm dünya Müslümanlarına duyurabilirdi?

Acaba Hız. Peygamber'in iştirakinden dolayı tüm İslam

(6) Kurbanlık deve ve koyun

(7) Şeyh Abbas Kummî, Muntehe'l-Amal, c.1, s.186

beldelerinden Veda Haccı'na akın edecek topluluktan daha kalabalık bir topluluk bulabilir miydi?

Soru 7: Veda Haccı nedir ve neyi hatırlatmaktadır?

Cevap: İslam Peygamberi'nin (s.a.a), hicretin onuncu yılında katıldığı hac merasimine "Veda Haccı" denir. Zira Hz. Peygamber (s.a.a), bir daha hacca gidemedi. Onun son hac ziyareti, Veda Haccı olarak adlandırıldı. O yıl hac merasiminden sonra, zilhicce ayının on sekizinde, Gadir-i Hum Çölü'nde Hz. Mehdi'nin (a.f) kıyamına dek İmam Ali (a.s) ve diğer Şia imam-ları için Müslümanların genelinden biat alındı. Bu yüzden Veda Haccı, Gadir-i Hum Olayı'nı yüreklerde canlandırmaktadır.

Soru 8: Hz. Ali'ye (a.s) biat, neden hac merasiminde yapıldı; Mekke, Arafat ya da Mina'da yapılmadı?

Cevap: İlahi emir, Allah Resulü (s.a.a) Mekke'den çıktıktan sonra ona ulaştı. Bunun bazı nedenleri şunlardır:

Bu olay, Mekke, Arafat ya da Mina merasimlerinde gündeme gelseydi, belki de Gadir-i Hum'daki kadar cazibesi olmayıp, yürekleri ve düşünceleri bu kadar kendine cezp etmeyecekti. Çünkü herkes hac amelleri ve ibadetle meşguldü. Ama hac merasimi bitip, hacılar şehirlerine dönmeye başladıktan sonra, İmam'a biat almak için zemin daha uygundu.

Soru 9: Halkın, Hz. Emîrül-Müminin'e (a.s) genel biati neden Gadir-i Hum Olayı olarak tanındı?

Cevap: Bu gayet doğaldır. Bu tarz adlandırma bütün toplumlarda yaygındır. Bazı tarihî olaylar adını bir dağ ya da kışiden alır.

Gadir-i Hum'un o kavurucu çölünde, yüz yirmi bin hacının hepsi yanı başlarındaki küçük nehri kullanıp, su sıkıntısı yaşadılar. Bu nedenle de o büyük nurlu olay, adını, küçük nehir anlamına gelen Gadir-i Hum Çölü'nden almıştır.

Soru 10: Bu büyük olay neden Cuhfe’de meydana geldi? Oranın ne gibi bir özelliği vardır?

Cevap: Bütün Müslümanlar, hac merasiminden sonra kendi şehirlerine giderken, Cuhfe’ye kadar birlikteydiler. Oradan ayrılıp kendi şehirlerine gidiyorlardı.

Cuhfe, Hicaz halkını birbirinden ayıran bir kavşaktır. Oranın kuzeyinde, Medine ve Irak; batısında Mısır; güneyinde ise Yemen yolu bulunmaktadır. Eğer ilahî emir o gün vuku bulmasaydı, herkes dağılırdı. Bir kez daha bütün İslam beldelerinden bu kadar büyük bir kalabalığı toplamak mümkün olmazdı.

O zamanlarda radyo, televizyon, uydu telgraf gibi haberleşme araçları olmadığından dolayı ilahî emri bütün İslam beldelerine ulaştırmak imkânsızdı.

Öyleyse Gadir-i Hum’un özelliği, bütün İslam topraklarından halkı bir araya toplayabilmesidir.

Soru 11: Hz. Ali’ye (a.s) biat olayı neden Medine şehrinde veya diğer dinî toplantılarda gündeme gelmedi?

Cevap: Allah Teâlâ’nın (c.c.) bu emir için Gadir-i Hum sahrasını seçmesinin sebebi şudur: Eğer velayete biat meselesi Medine veya dinî merasimlerde gündeme gelseydi, İslam topraklarındaki Müslümanları orada bir araya getirmek mümkün olmazdı. Belli zaman ve mekânla sınırlı kalırdı.

Gadir-i Hum’un bütün dünyaya mal olması için, Medine veya başka bir merasimde değil, bütün dünyadan insanların katıldığı hac merasiminde olması gerekiyordu.

Soru 12: Bu önemli olay için neden Veda Haccı seçildi?

Cevap: Çünkü bu yolculuk Hz. Peygamber’in (s.a.a) son yolculuğu idi. Kendisinden sonra yerine geçecek olan şahsı halka tanıtması gerekiyordu. Diğer bir taraftan, bütün İslam beldelerinden insanlar bir araya toplanmışlardı. Müslüman-

lar hac merasiminden sonra diğer topluluklarda eşine rastlanmayacak bir manevi hava içerisindeydiler.

Soru 13: Hz. Ali (a.s) bu yolculuğun başından beri Hz. Peygamber (s.a.a) ile birlikte miydi?

Cevap: Hayır; İmam Ali (as) Yemen şehrinde idi. Daha sonra Allah Resulü (s.a.a) tarafından Mekke'ye çağrıldı. Ama Hz. Zehra (s.a) Veda Haccı'nın başından sonuna kadar Hz. Peygamber'in yanındaydı. Gadir-i Hum günü ve sonrasında yaşanan bütün gelişmelere şahit oldu.

Hz. Ali (a.s) Yemen'den Resulullah'ın (s.a.a) emri ile Mekke'ye geldikten sonra, Hz. Fatıma'nın (s.a) evine gitti. Onu süslenmiş ve güzel kokular sürmüş bir hâlde buldu. Hz. Ali (a.s) ona neden süslenmiş olduğunu sordu. Hz. Fatıma (s.a), Resulullah'ın (s.a.a) böyle emrettiğini söyledi. Hz. Ali (a.s) olayın aslını anlamak için Hz. Resulullah'ın (s.a.a) yanına giderek ona şöyle söyledi: *"Ya Resulullah, Hz. Fatıma'yı süslenmiş ve renkli elbiseler giyinmiş olarak gördüm."* Hz. Peygamber (s.a.a) de kendisinin öyle emrettiğini buyurdu.

Soru 14: O dümdüz çölde Hz. Peygamber'in (s.a.a) konuşacağı kürsüyü nasıl hazırladılar?

Cevap: Resulullah (s.a.a) halka develeri yatırmalarını, deve havutlarından (palanlarından) o muazzam kalabalığa konuşma yapabileceği ve herkesin görebileceği yükseklikte yer hazırlamalarını emretti.

Soru 15: Gadir-i Hum günü orada hazır bulunan kişi sayısı kaçtı?

Cevap: O gün orada hazır bulunan insan sayısı hakkında farklı kayıtlar bulunmaktadır. Bazı kaynaklar yüz yirmi dört bin (124.000), bazıları yüz bin (100.000), bazıları doksan bin

(90.000) ve bazı kaynaklar ise yüz yirmi bin (120.000) olarak nakletmişlerdir.⁽⁸⁾

Soru 16: Büyük Gadir-i Hum kalabalığının ne gibi özellikleri vardır?

Cevap: O gün orada hazır bulunan kalabalık birçok özelliğe sahipti:

- 1- Bütün İslam beldelerinden insanlar orada toplanmıştı.
- 2- Orada bulunan kalabalık, hac amellerinden sonra derin bir manevi hava içerisindeydiler.
- 3- O topluluğu ilahî emir ve manevi hedefler bir araya getirmişti.
- 4- O şartlarda bu kadar kalabalık bir topluluğun bir araya gelmesi, görülmemiş bir şeydi.⁽⁹⁾

Soru 17: Böyle büyük bir topluluk başka yerde de bir araya getirilebilir miydi?

Cevap: Asla! Çünkü o şartlarda ordu için büyük uğraşlar ve çabalara rağmen bu kadar insan bir araya getirilemiyor, en fazla on-on beş bin (10-15.000) kişi toplanabiliyordu. Ayrıca diğer topluluklar Hz. Peygamber'in (s.a.a) katılımından doğan cazibeden ve haccın manevi havasından yoksunlardı.

(8) Birçok tarihçi Gadir-i Hum günü yapılan biati itiraf etmişlerdir. Örneğin;

1- Halebî, Sire-i Halebî, c.3, s.283. 2- Zeyni Dehlan, Sire-i Nebevi, c.3, s.3. 3- Suyutî (öl. h.911) Tarihu'l-Hulefa, c.4. 4- İbn Cevzî, (öl. h.654), Tezkiretu Havassî'l-Ümme, s.18. 5- Tabersî (öl. h.588), İhticac, c.1, s.66. 6- Semerkandî, Tefsir-i Ayyaşî, c.1, s.329 ve s.332, hadis: 154. 7- Alleme Meclisî, Biharu'l-Envar, c.37, s.138, hadis: 30. 8- Hürri Amulî, İsbatu'l-Hudat, c.3, s.543 ve 544, hadis: 590, 591 ve 593. 9- Behranî, Tefsir-i Burhan, c.1, s.485, hadis: 2 ve s.489, hadis: 6. 10- Handemir, Habibu's-Siyer, c.2, s.297, 375, 404, 412 ve 441

(9) Yazarın Hamase-i Gadir kitabına bakınız.

2- BÜYÜK GADİR-İ HUM OLAYI HAKKINDA

Soru 18: Hz. Resulullah (s.a.a) veda hutbesine nasıl başladı ve nasıl bitirdi?

Cevap: Hz. Peygamber (s.a.a), hutbe için hazırlanan yüksekçe yere çıktıktan sonra, Allah’a (c.c.) hamdüsena ederek şöyle buyurdu: *“Ey insanlar yarın beni size soracaklar. Ne diyeceksiniz?”*

Orada bulunanlar şöyle cevap verdiler: *“Yemin ederiz ki sen, Allaha’ın emrini bizlere tebliğ ettin, bize öğütlerde bulundun, diye şahadet ederiz.”* Daha sonra Hz. Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: *“Ey insanlar! Müminlere kendisinden daha iyi olan kimdir?”*

Herkes: *“Allah (c.c.) ve Resulü (s.a.a) daha iyi bilirler.”* diye cevap verdiler.

Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.a) vahiy meleğinin getirdiği son ilahî emri insanlara açıkladı. Bu emir, Hz. Ali’ye (a.s) ve onun on bir evladına kıyamet gününe dek biat edilmesiydi. Hz. Peygamber (s.a.a), herkese bu ilahî emri başkalarına da ulaştırmalarını emretti.

Hz. Peygamber (s.a.a), hutbenin sonunda orada bulunan bütün kadın ve erkeklere, Hz. Ali’ye (a.s) biat etmelerini buyurdu. O gün herkes Hz. Ali’ye (a.s) biat etti.⁽¹⁰⁾

(10) 1- Alleme Eminî, el-Gadir, c.1, s.159. 2- Hatip Harezmî Hanefî, (öl. h.99), Menakıb, s.217. 3- İmam Hemaveynî (öl. h.722), Feraidu’s-

Soru 19: Hz. Peygamber (s.a.a), Hz. Ali'yi (a.s) biat için nasıl tanıttı?

Cevap: Hz. Ali (a.s) ve on bir evladının velayetini halka duyurduktan sonra Hz. Ali'yi (a.s) hutbesini okuduğu yerde yanına çağırıldı. Daha sonra elinden tutarak koltuk altı görülecek şekilde havaya kaldırıp şöyle buyurdu:

Simteyn. 4- İbn Hatemi Şaki, Durru'n-Nezim. 5- İbn Hacer Askalanî (öl. h.852), es-Sevaiku'l-Muhrika, s.75. 6- İbn Ebi'l-Hadid (öl. h.656), Şerhu Nehci'l-Belağa, c.2, s.61. 7- Şeyh Tusi (öl. h.413) Emali, s.7 ve 212. 8- İbn Abdulbir (öl. h.338), el-İstiab, c.3, s.35. 9- Taberî (öl. h.694), Tefsir-i Taberî, c.3, s.418. 10- İbn Hacer Askalanî (öl. h.852), el-İsabe, c.4, s.408. 11- Hafız Heysemî (öl. h.807), Mecmau'z-Zevaid, c.9, s.107. 12- İbn Cevzî (öl. h.654), Sifetu's-Safve, c.1, s.121. 13- İbn Talha Şafiî (öl. h.652), Metalibu's-Seul, s.54. 14- İbn Kesir Şamî, el-Bidaye ve'n-Nihaye, c.5, s.210 ve c.7, s.347. 15- İbn Cevzî (öl. h.654), Tezkiretu'l-Havass, s.17. 16- Suyutî (öl. h.911), Cemu'l-Cevami. 17- Muttaki Hindî, Kenzü'l-Ummal, c.6, s.407. 18- Zürkani Malikî, Şerhu'l-Mevahib, c.7, s.13. 19- Ahmed b. Hanbel (öl. h.421), Müsned-i Ahmed, c.1, s.88. 20- Muhibbuddin Taberî (öl. h.694), Riyazu'n-Nadira, c.2, s.170. 21- Muhibbuddin Taberî (öl. h.694), Zehairu'l-Ukba, s.67. 22- Nesaî (öl. h.303), el-Hasais, s.22-23. 23- İbn Kesir-i Şafiî (öl. h.774), Tarih-i İbn Kesir, c.5, s.210. 24- İbn Kesir-i Şafiî (öl. h.774), Tarih-i İbn Kesir, c.7, s.347. 25- İbn Esir (öl. h.630), Usdu'l-Gabe, c.3, s.321 ve c.5, s.274. 26- Nuruddin Semhurî, Cevahiru'l-Akdeyn. 27- Allame Kunduzî, Yenabiu'l-Mevedde. 28- Hatip Bağdadî (öl. h.463), Tarih-i Hatip Bağdadî, c.14, s.236. 29- Tehavi, Muşkilu'l-Asar, c.2, s.308. 30- Şemsuddin Cezerî, Esne'l Metalib, s.3. 31- Suyutî (öl. h.911), Tehzibu'l-Asar, s.3. 32- Suyutî (öl. h.911), Tarihu'l-Hulefa, s.114. 33- Ebu Nuaym İsfehanî (öl. h.402), Hilyetu'l-Evliya, c.5, s.26. 34- İbn Magazilî, Menakıb-ı İbn Megazilî. 35- Halebî, Sire-i Halebî, c.3, s.302. 36- Tabersî, İhticac, c.1, s.66. 37- İbn Tavus, İkbalu'l-Amal, s.455. 38- İbn Tavus, Kitabu'l-Yakin, bab: 127. 39- İbn Tavus, et-Tahsin, bab: 29. 40- Kattal Nişaburî, Ravzatu'l-Vaizin, s.89. 41- Behranî, el-Burhan, c.1, s.433. 42- Amulî, İsbatu'l-Hudat, c.3, s.2. 43- Behranî, Biharü'l-Envar, c.37, s.201. 44- Behranî, Keşfü'l-Mühim, s.51.

Ben kimin mevlası isem Hz. Ali (a.s) de onun mevlasıdır.⁽¹¹⁾

Soru 20: Hz. Ali'ye (a.s) biat eden ilk şahıs kimdi?

Cevap: Hz. Resulullah'ın (s.a.a) vahyi halka ulaştırması ve Hz. Ali'yi (a.s) konuşma kürsüsüne çağırmasından sonra Hz. Ali'nin (a.s) elini ilk tutan ve biat eden Hz. Peygamber'in (s.a.a) kendisi olmuştur. Daha sonra ise diğerleri İmam'a biat etmişlerdir.⁽¹²⁾

Soru 21: Hz. Ali'ye (a.s) biat ne zaman başladı ve ne kadar sürdü?

Cevap: Günümüzde, seçimler belli kâğıtlara mühürler vurularak yapılıyor. Ama o zamanlar farklıydı. İnsanlar İmam'ın elini tutup ona İslam'ın rehberi sıfatıyla selam verirdi.

Erkeklerin biati Gadir-i Hum gününde öğleden önce başlayıp akşama kadar sürdü. Kadınların ki ise ertesi gün akşama kadar sürdü. (Kadınlar karşıdan selam vererek biat ettiler.)

Şehy Abbas Kummi şöyle naklediyor:

Hz. Resulullah (s.a.a), minberden aşağı indiği zaman öğrenilmek üzere idi ve kavurucu bir sıcak vardı. Hz. Peygamber (s.a.a) iki rekât namaz kıldı. Daha sonra müezzin ezan okudu ve insanlar Hz. Resulullah (s.a.a) ile öğle namazlarını kıldılar. Hazret çadırına geçti. Kendi çadırının tam karşısında Hz. Ali (a.s) için bir çadır kurulmasını emretti. Hz. Ali (a.s) o çadırda oturdu. Sonra Hz. Peygamber (s.a.a) Müslümanların, grup grup Hz. Ali'nin (a.s) çadırına giderek ona şöyle söylemelerini emretti: "Selam olsun sana ey müminlerin emîri."

Hz. Peygamber (s.a.a) erkeklerin biati bittikten sonra kendi hanımlarına ve oradaki bütün Müslüman kadınlara Hz.

(11) bk. 18. sorunun kaynağı.

(12) Önceki dipnotta veilen kaynaklar.

Ali'ye (a.s) biat etmelerini emretti.⁽¹³⁾

Soru 22: Eğer o gün İmam'a biat edilmeseydi ne olurdu?

Cevap: O gün İmam'a biat edilmeseydi din kâmil olmazdı. İslam ümmeti rehbersiz, kaygılı ve başıboş kalırdı. Artık böyle bir topluluğu bir kez daha bir araya getirmek imkânsızdı. Hz. Cebrail getirdiği vahiy ile Hz. Peygamber'e (s.a.a) bu emri yerine getirmese peygamberlik görevini yapmamış olacağına dair şöyle uyardı:

Ey Elçi! Bildir, sana Rabbinden indirilen emri ve eğer bu tebliği ifa etmezsen onun elçiliğini yapmamış olursun.⁽¹⁴⁾

Soru 23: Hz. Peygamber (s.a.a), Ali'ye (a.s) biat etti mi? Ettiyse kimin emriyle?

Cevap: Oradaki bütün Müslümanlar, Allah (c.c.) ve Resulü'nün (s.a.a) emri ile İmam Ali'ye (a.s) biat ettiler. Ama herkesten önce, Hz. Peygamber (s.a.a), Allah'ın (c.c.) emriyle Hz. Ali'ye biat etti. Zira Hz. Peygamber'in risaleti imam olmadan devam etmez.

Soru 24: Birinci, ikinci ve üçüncü halifeler de Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler mi?

Cevap: Evet. Velayet karşıtları hazırlıksız yakalanmışlardı. O muazzam kalabalıkta, İslam Peygamber'i (s.a.a) ve vahiy karşısında muhalefet edemezlerdi. Gadir'den sonra komplo-lar kursalar da o gün öne çıkıp Hz. Ali'nin (a.s) elini sıkarak şöyle dediler: "Selam olsun sana ey müminlerin emîri."⁽¹⁵⁾

(13) Şeyh Abbas Kummî, Muntehe'l-Amal, c.1, s.268

(14) Mâide Suresi, 67. ayet

(15) Birçok yazar, Ebu Bekir ve Ömer'in biat zamanı öne çıkıp İmam'ın elini tutarak şöyle dediklerini yazıyorlar: "Selam olsun sana ey Hasan'ın (a.s) babası. Benim ve kadın erkek tüm Müslümanların imamı oldun."

Soru 25: Kadınlar da Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler mi?

Cevap: Gadir-i Hum'un en iyi özelliklerinden biri de her kesimden Müslümanın orada hazır bulunmasıydı. Kadın, erkek, zengin, fakir, Muhacir ve Ensar demeden, o gün, oradaki bütün Müslümanlar Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler.

Evet, o gün kadınlar da Müslümanların emîri Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler. Çünkü İslam'a göre kadınlar da geleceklerini belirleme ve seçme hakkına sahiptirler ve özgürdürler.

Soru 26: Erkek ve kadınlar Hz. Ali'ye (a.s) nasıl biat ettiler?

1- İbn Asakir Şafî (öl. h.571), Tarih-i Dimeşk, c.2, s.548. 2- Harezmi (öl. h.993), Menakıb-ı Harezmi, s.94. 3- Ahmed b. Hanbel (öl. h.241), Müsned-i Ahmed, c.4, s.281. 4- Şeyh Hürr-ü Amulî, Fusulu'l-Muhimme, s.24. 5- Suyutî Şafî (öl. h.911), el-Havi li'l-Fetava, c.1, s.122. 6- Taberî (öl. h.694), Zehairu'l-Ukba, , s.67. 7- Firuz Abadi, Fezailu'l-Hamse, c.1, s.350. 8- Nesaî (öl. h.303), Fezailu's-Sahabe. 9- Zehebî (öl. h.748), Tarihu'l-İslam, c.2, s.197. 10- Hace Hanefî, İlmu'l-Kitab, s.161. 11- Zerendî, Dururu's-Sımtayn, s.109. 12- Kunduzî Hanefî (öl. h.127), Yenabiu'l-Mevedde, s.30, 31 ve 249. 13- Fahr-i Razi (öl. h.319), Tefsir-i Fahr-i Razi, c.3, c. 63 ve c.12, s. 50. 14- İbn Cevzî (öl. h.654), Tezkiretu'l-Havas, s.29. 15- Mişkatu'l-Mesabih, c.3, s.246. 16- Seyyid Cezayiri, Abakatu'l-Envar, c.1, s.285. 17- Hemeveynî (öl. h.723), Feraidu's-Sımtayn, c.1, s.77 ve 13. 18- Allame Eminî, el-Gadir, c.1, s.272. 19- Taberî (öl. h.694), Riyazu'n-Nazire, c.2, s.169. 20- Kifayetu't-Talib, s.28. 21- İbn Cevzî (öl. h.751), Menakıb-ı İbn Cevzî. 22- İbn Kesir (öl. h.774), el-Bidaye ve'n-Nihaye, c.5, s.212. 23- Makrizi, Kitabu'l-Hutat, s.223. 24- Bediu'l-Meani, s.75. 25- Muttaki Hindî, Kenzu'l-A'mal, c.6, s.397. 26- Semhudî (öl. h.911), Vefau'l-Vefa, c.2, s.173. 27- Meğazili Şafî (öl. h.483), Menakıb-ı İbn Meğazili, s.18 ve 24. 28- Hatip Bağdadî (öl. h.484) Tarih-i Bağdad, c.8, s.290. 29- Hekanî Hanefî (öl. h.514), Şevahidu't-Tenzil, c.1, s.158. 30- Gazzalî (öl. h.505), Sirru'l-Âlemin, s.21. 31- Gazi Nurullahi Şusterî, İhkaku'l-Hak, c.6, s.256. 32- İbn Hacer Askelanî (852), Sevaiku'l-Muhrika, s.26. 33- Şeyh Abbas Kummî, Feyzu'l-Kadir, c.6, s.218. 34- Zürkani Malikî, Şerhu'l-Mevahib, c.7, s.13. 35- Futuhatu'l-İslamiye, c.2, s.318.

Cevap: Erkekler, İmam Hz. Ali'nin (a.s) huzuruna çıkıp, onun elini tutup şöyle diyorlardı: "Selam olsun sana ey müminlerin emîri."

Erkeklerin biatından sonra sıra kadınlara gelince İmam çadırın önünde yere oturdu. Önüne su dolu bir leğen konuldu. İmam elini leğene daldırdı. Kadınlar sırayla ellerini suya batırıp "Selam olsun sana ey müminlerin emîri." diyorlardı.⁽¹⁶⁾

Soru 27: Erkekler ve kadınlar biat anında Hz. Ali'ye (a.s) nasıl hitap ediyorlardı?

Cevap: Erkekler ve kadınlar biat anında Hz. Ali'ye (a.s); "Emîrü'l-Müminin" yani "Müminlerin Emîri" olarak hitap ediyorlardı. Birinci, ikinci, üçüncü halife gibi bazıları da şöyle söylüyorlardı:

"Selam olsun sana. Selam olsun ey Hasan'ın babası. Benim ve kadın, erkek bütün Müslümanların imamı olarak sabahladın."⁽¹⁷⁾

(16) Bir çok ravi Gadir-i Hum günü Müslümanların genel biatini itiraf etmişlerdir. Örneğin;

1- Halebî, Sire-i Halebî, c.3, s.283. 2- Zeyni Dehlan, Sire-i Nebevî, c.3, s.3. 3- Suyutî (öl. h.911), Tarihu'l-Hulefa, c.4. 4- İbn Cevzî (öl. h.654), Tezkiretu'l-Havas Amme, s.18. 5- Tabersi (öl. h.588), İhticac, c.1, s.66. 6- Semerkandî, Tefsir-i Ayyaşî, c.1, s.329 ve 332, hadis: 154. 7- Allame Meclîşî, Biharu'l-Envar, c.37, s.138, hadis: 30. 8- Hürr-i Amulî, İsbatu'l-Hudat, c.3, s.543 ve 544, hadis: 590, 591, 593. 9- Behranî, Tefsir-i Burhan, c.1, s.485, hadis: 2 ve s.489, hadis: 6. 10- Handemir, Habibu's-Siyer, c.1, s.297, 375, 404, 412, ve 441.

(17) Birçok yazar, Ebu Bekir ve Ömer'in biat zamanı öne çıkıp İmam'ın elini tutarak şöyle dediklerini yazıyorlar: "Selam olsun sana ey Hasan'ın (a.s) babası. Benim ve kadın erkek tüm Müslümanların imamı olarak sabah ettin."

1- İbn Esakir Şafîî (öl. h.571), Tarih-i Dımeşk, c.2, s.548. 2- Harezmi (öl. h.993), Menakıb-ı Harzemi, s.94. 3- Ahmed İbn Hanbel (öl. h.241),

Müsned-i Ahmed, c.4, s.281. 4- Şeyh Hürr-i Amulî, Fusulu'l-Muhimme, s.24. 5- Suyutî Şafîî ( l. h.911), el-Havi li'l-Fetava, c.1, s.122. 6- Taberî ( l. h.694), Zehairu'l-Ukba, , s.67. 7- Firuzabadi, Fezailu'l-Hamse,c.1, s.350. 8- Nesaî ( l. h.303), Fezailu's-Sahabe. 9- Zehebî ( l. h.748), Tarihu'l- slam, c.2, s.197. 10- Hace Haneî,  lmu'l-Kitap, s.161. 11- Zerendi, Dureru's-S mteyn, s.109. 12- Kunduz  Hane  ( l. h.127), Yenabiu'l-Mevedde, s.30,31 ve 249. 13- Fahr-i Razi ( l. h.319), Tefsir-i Kebir, c.3, s. 63 ve c.12, s. 50. 14-  bn Cevz  ( l. h.654), Tezkiretu'l-Havas, s.29. 15- Mişkatu'l-Misbah,c.3, s.246. 16- Seyyid Cezayiri, Abakatu'l-Envar, c.1, s.285. 17- Hemeveyn  ( l. h.723), Feraidu's-S mteyn, c.1, s.77 ve 13. 18- Alle-me Emin , el-Gadir, c.1, s.272. 19- Taber  ( l. h.694), Riyazu'n-Nazire, c.2, s.169. 20- Kifayetu't-Talib, s.28. 21-  bn Cevzî ( l. h.751), Menakıb-ı  bn Cevzî. 22-  bn Kesir ( l. h.774), el-Bidaye ve'n-Nihaye, c.5, s.212. 23- Makrizi, Kitabu'l-Hutat, s.223. 24- Bediu'l-Meani, s.75. 25- Muttaki Hindî, Kenzü'l-Ummal, c.6, s.397. 26- Semhudî ( l. h.911), Vefau'l-Vefa, c.2, s.173. 27- Meğazilî Şafîî ( l. h.483), Menakıb-ı  bn Meğazilî, s.18 ve 24. 28- Hatip Bağdadî ( l. h.484) Tarih-i Bağdad, c.8, s.290. 29- Heskanî Haneî ( l. h.514), Şevahidu't-Tenzil, c.1, s.158. 30- Gazal  ( l. h.505), Sirru'l-Alemin, s.21. 31- kad  Nurullah Őuřter ,  hkaku'l-Hak, c.6, s.256. 32-  bn Hacer Askalanî (852), Sevaiku'l-Muhrika, s.26. 33- Şeyh Abbas Kummî, Feyzu'l-Gadir, c.6, s.218. 34- Zürkanî Malikî, Şerhu'l-Mevahib, c.7, s.13. 35- Futuhatu'l- slamiye, c.2, s.318.

3- GADİR-İ HUM OLAYI GERÇEKLEŞİRKEN

Soru 28: Gadir-i Hum günü Cebrail (a.s) hangi ayeti getirdi ve Hz. Peygamber'den (s.a.a) ne istedi?

Cevap: Cebrail (a.s) o gün ilk önce Maide Suresi'nin 67. ayetini getirdi ve Hz. Peygamber'den (s.a.a) Hz. Ali (a.s) ve on bir evladı için halktan biat almasını istedi, uyardı.

Eğer bugün İmam Ali (a.s) ve on bir evladının velayetini ilan edip, onlar için Müslümanlardan biat almazsa peygamberliğini yapmamış olacaktı.

Soru 29: Hz. Peygamber (s.a.a) Hz. Cebrail'den kendisini bu emirden neden muaf tutmasını istedi?

Cevap: Çünkü Resulullah (s.a.a) muhalif grupların varlığını biliyor, onların siyasi ve askerî darbe planlarından haberdardı. Hükümeti ele geçirmek için yaptıkları anlaşmayı ve bazılarının Hz. Peygamber'den (s.a.a) sonra iktidarı ele geçirmeye yemin ettiklerini biliyordu. Hz. Peygamber (s.a.a) şöyle buyuruyor:

Cebrail'den (a.s) Hz. Ali'nin (a.s) velayetinin ilanından beni muaf tutmasını istedim; çünkü takva sahibi olanlar az, münafıklar ise çoktu. İslam'ı suiistimal eden yalancı ve hilekâr insanlar var. Allah (c.c.) kitabında onlar hakkında şöyle buyurmuştur:

“O zaman siz, onu ağızdan ağza naklediyor ve hiçbir

bilginiz olmayan o şeyi ağızlarınızla söyleyip duruyordunuz ve sanıyordunuz ki o, kolay bir şey, hâlbuki o, Allah katında pek büyük bir şeydi.”⁽¹⁸⁾

Onlar defalarca bana eziyet ettiler. Hatta Peygamber başkalarının söz ve emirlerine teslim olmuştur; kendisinin bir iradesi yoktur diyerek iftirada bulundular.

Hız. Ali (a.s) her zaman benimle olduğı ve ona çok değer verdiğim için kıskançlıklarından dolayı dayanamadılar. Öyle ki Allah (c.c.) bir ayet nazil ederek onların boş sözlerine şöyle karşılık verdi:

“Onlardan öyleleri de var ki Peygamber’i incitirler ve o derler, her söyleneni dinleyen bir kulak âdeti. De ki: O, sizin için bir hayır kulağıdır, Allah’a ve inananlara inanır ve sizden inananlara rahmettir. Allah’ın Peygamberini incitenlere elemli bir azap vardır.”⁽¹⁹⁾

İstersem şimdi münafıkların kimler olduğunu söyleyebilir veya parmağımla gösterebilir ya da halkı onları tanımaları için yönlendirebilirim. Gerçekten de bunu yapabilirim. Ama Allah’a andolsun ki onlara karşı keramet ve büyüklük yapıyorum.⁽²⁰⁾

Soru 30: Hız. Cebrail (a.s) Gadir-i Hum günü hangi uyarıda bulundu?

Cevap: Nübüvvet ve peygamberlik, imam ve rehbersiz devam edemez, aksi hâlde bütün çabalar boşa gider. Bu nedenle Cebrail (a.s) şu ayeti okudu.

Ey Elçi, bildir, sana Rabbinden indirilen emri ve eğer bu tebliğı ifa etmezsen onun elçiliğini yapmamış olursun.⁽²¹⁾

(18) Nur Suresi 15. ayet.

(19) Tevbe Suresi, ayet: 61

(20) bk.18. sorunun kaynakları

(21) Mâide Suresi, ayet: 67

Soru 31: Hz. Cebrail (a.s) Gadir-i Hum günü Hz. Peygamber'e (s.a.a) hangi vaatte bulundu?

Cevap: Hz. Peygamber (s.a.a) Hz. Ali'nin (a.s) velayetine karşı olan şahısların kinlerinden haberdardı. Bu şahısların velayetin ilanından sonra kılıç kuşanıp ayaklanma çıkarmalarından, ilahî emre ve peygamberliğe hürmetsizlik etmelerinden çekiniyordu. Bu nedenle Cebrail (a.s), Allah (c.c.) tarafından Hz. Resul'e emniyetin ve huzurun korunacağı vaadini şöyle verdi:

Allah, seni insanlardan korur.⁽²²⁾

Soru 32: Eğer peygamberler korkmazlar ise Hz. Muhammed (s.a.a) Gadir-i Hum günü niçin korkuyordu?

Cevap: Hz. Muhammed (s.a.a) Gadir-i Hum günü kendi canından korkmuyordu. Velayet düşmanlarının bir olup ayaklanma çıkartarak İslam ümmetinin birliğine zarar vermelerinden korkuyordu. Bunların kılıç kuşanarak ilahî emre ve peygamberliğe hürmetsizlik etmelerinden, biati engellemeleri dolayısıyla vazifesini yerine getirememekten korkuyordu.

Soru 33: Hz. Peygamber (s.a.a) Gadir-i Hum günü halktan ne istedi?

Cevap: Hz. Peygamber Gadir-i Hum günü Allah'a (c.c.) hamdüsena ettikten sonra Hz. Ali'nin (a.s) özelliklerini saydı. Daha sonra halktan Hz. Ali (a.s) ve on bir evladının imam olduklarına iman etmelerini istemişti. Sonra Hz. Ali'ye (a.s) biat etmelerini ve bu büyük olayı şehirlerindeki çocuklarına ve yakınlarına duyurmalarını istedi. Nesilden nesile aktarılıp unutulmaması gerektiğini şu sözlerle buyurdu:

Ey Müslümanlar! Ben Ali'yi (a.s) sizlere imam tayin edi-

yorum. O ve onun evlatları kıyamet gününe kadar benim varislerimdir. Ben tebliğ etmekle görevli olduğum ilahî emri size ulaştırdım. Bu olay burada olan ve olmayanlar için apaçık bir delildir. Bugün bizimle burada olanlar ve olmayanlar, daha yeni doğanlar ve doğacaklar için bu olay bir hüccettir. Gadir-i Hum çölünde hazır bulunanların burada olmayanlara ilahî emri ulaştırması vaciptir.⁽²³⁾

Soru 34: Gadir-i Hum günü yalnızca Hz. Ali'ye (a.s) mi biat gündeme geldi?

Cevap: Hayır. Gadir-i Hum günü yalnızca Hz. Ali'ye (a.s) biat gündeme gelmedi. Hz. Ali'den (a.s) Hz. Mehdi'ye (a.f) kadar bütün masum imamlara iman edildi. Orda bulunan halk Allah'ın emri ile imameti kabul ettiler. Ama o gün orada Hz. Ali (a.s) olduğu için yalnızca ona fiilen biat edildi.

Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu:

Ey Müslümanlar, sizin sayınız bu çölde çok fazla olduğundan teker teker elinizle bana biat etmeniz mümkün değil. Diğer bir taraftan Allah Ali (a.s) ve onun evlatlarının velayet ve imametlerini kabul ettiğinize dair sizden itiraf almamı emretti ve şunu da iyi bilin ki benim neslim Ali ile devam edecektir. Öyleyse hepiniz tekrarlayın:

“Rabbimizden bize ulaştırdığını duyduk ve onun emrine razı bir şekilde itaat ettik. Rabbinin emrettiği gibi Ali'nin ve evlatlarının velayeti üzerine seninle kalbimizle, canımızla, elimizde ve dilimizle biat ediyoruz. Bu biat ile yaşayıp bu biat ile öleceğiz. Ve yine bu biat ile haşredileceğiz. Onu değiştirmeyecek ve başkalaştırmayacağız. Onda hiçbir şüphemiz yoktur. Ondan dönmeyecek ve bu anlaşmayı bozmayacağız. Allah'a, sana ve ümmetin imamı olan Ali ve evlatlarına itaat edeceğiz. İmamlar ise

(23) bk. 18.sorunun kaynağı

buyurduğun üzere Hasan ve Hüseyin'den sonra gelen Ali'nin neslinden gelen evlatlarıdır.”

Hasan ve Hüseyin'in makamını size tanıttım. O ikisinin benim katımdaki ve Allah'ın katındaki değerlerini size anlattım. Ve onları size emanet ettim. Onların cennet gençlerinin efendileri olduğunu söyledim. Benden ve Ali'den sonra her ikisi de İslam ümmetinin imamlarıdır. Öyleyse hep birlikte söyleyin:

“Allah'ım, bu emrine itaat ediyoruz. Ey Allah'ın Resulü sana, Ali'ye, Hasan'a, Hüseyin'e ve ondan sonraki imamlara itaat ediyoruz. Sen onların imam olduklarını hatırlattın ve bizimle ahit ve anlaşma yaptın. Kalplerimizden, canlarımızdan, dilimizden ve ellerimizden biat aldın. Huzuruna varanlar elleriyle ve diğerleriyle dilleriyle bu ahdi değiştirmeyeceklerini itiraf ettiler. Allah'ı buna şahit tutuyoruz ki O şahitliğe yeter. Ve sen ey Allah'ın Resulü bu ahdimize şahit ol. Açıkta ve gizlide Allah'a itaat eden bütün müminler, melekler, ilahî askerler, Allah ve O'nun bütün kulları buna şahittir.”⁽²⁴⁾

Soru 35: İmamet ve rehberlik konusu Gadir-i Hum günü geniş ve kapsamlı bir şekilde nasıl gündeme geldi?

Cevap: Bazıları, Gadir-i Hum günü yalnızca Hz. Ali'ye (a.s) biatin gündeme geldiğini ve halkın yalnızca ona biat ettiklerini zannediyor, böylece diğer imamlardan gaflet ediyor.

Oysa Gadir-i Hum gününde, kıyamete dek sürecek olan imamet konusu çok kapsamlı bir şekilde gündeme geldi. O gün Hz. Resulullah'ın (s.a.a) vefatından Hz. Mehdi'ye (a.f) kadar bütün imamların velayeti, Hz. Mehdi'nin zuhuru ve sonrası, şehadeti ve ric'at dönemi konuşuldu.

(24) bk. 18.sorunun kaynağı.

Diğer peygamberler zamanında, bir peygamber vefat edince sonraki peygamber gönderilene dek, imam halkın rehberliğiyle görevliydi. Çünkü hiçbir koşulda halk rehbersiz ve Allah'ın zemini hüccetsiz kalamaz. Masum Şia İmamları da, Hz. Muhammed'in (s.a.a) vefatından kıyamet gününe dek, İslam Ümmeti'nin rehberliğiyle görevlendirildiler.

Soru 36: Hz. Muhammed (s.a.a) o gün orada bulunan muazzam topluluktan hangi isteklerde bulundu?

Cevap: 1- Herkesin On İki İmam'ın imametini kabul ve itiraf etmelerini, 2- Herkesin Hz. Ali'ye (a.s) biat etmesini, 3- Hiç kimsenin Ali'nin (a.s) sözünden çıkmamasını istedi ve şöyle buyurdu;

Ey Müslümanlar, Ali ve evlatlarının imametini kıyamet gününe kadar aranızda sabit kılıyorum. Ben tebliği ile görevli olduğum velayeti size ulaştırdım. Burada bulunan, bulunmayan, tanık olan veya olmayan, doğmuş ya da doğmamış olan herkese hüccet tamamlanmıştır. Öyleyse buradakiler diğerlerine, babalar evlatlarına kıyamete dek Ali'nin ve evlatlarının imametini anlatsın. Zira çok yakında ilahî hilafet gasbedilip padişahlığa dönüş-türülecek. Biliniz ki Allah (c.c.), velayeti gasbedenlere ve taraftarlarına lanet etmiştir.

Çok yakında insanlar ve cinler yargılanacak ve ateş günahkârları yutacaktır. O zaman hiçbir dost olmayacaktır. Ey Müslümanlar, muhakkak ki Allah sizleri kendi hâlinize terk etmemiştir. Sizlerden iyi olanları kötülerden bu imtihanla ayıracak ve gaybın sırrından sizleri haberdar etmeyecektir.⁽²⁵⁾

(25) bk. 18. sorunun kaynağı.

Soru 37: Hz. Peygamber'in (s.a.a) nazarında Gadir-i Hum'daki muazzam topluluğun görevi neydi?

Cevap: Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.a), Gadir-i Hum'daki Müslümanların görevlerinin;

- 1- Yaptıkları biate bağlı kalmaları,
- 2- Ali'nin dostlarıyla dost, düşmanlarıyla düşman olmaları,
- 3- Gadir-i Hum Olayı'nı başkalarına ulaştırmaları,
- 4- Gadir-i Hum Olayı'nı dilden dile gelecek nesillere aktarmaları olduğunu bildirdi.

Soru 38: Hz. Resul (s.a.a) Gadir-i Hum günü kimleri uyardı?

Allah Resulü, o gün orada toplanan Müslümanları, iktidar peşinde koşanlara teslim olmamaları ve Gadir-i Hum Olayı'nı unutmamaları konusunda şu sözleriyle uyardı:

Ey Müslümanlar, ben Allah'ın size gönderdiği bir elçiyim. Benden önce de peygamberler gönderildi. Şimdi eğer ben ölür ya da öldürülürsem, sizler cahiliye dönemine mi geri döneceksiniz? Her kim cahiliye dönemine geri dönerse Allah'a zarar vermez. Allah çok yakında, şükredenleri kıyamette mükâfatlandıracaktır.⁽²⁶⁾ Biliniz ki Ali sabır ve şükrü ile tanınmıştır. Daha sonra Ali'den olan evlatlarım da böyle olacaktır.

Ey insanlar, İslam'ı kabul ettiğiniz için Allah'tan minnet beklemeyin. Aksi hâlde gazaplanır ve size azap eder. Cehennem pusudadır ve orası günahkârlar için çok kötü bir yerdir.

Ve yine o gün şöyle buyurdu;

Ey insanlar, benden sonra fasık rehberler gelecek ve insanları cehennemin ateşine doğru sürükleyeceklerdir. Kıyamet günü onların hiçbir dostu olmayacaktır. Ey

(26) Âl-i İmran Suresi, 144. ayet

Müslümanlar, Allah ve ben onlardan teberri ediyoruz.

Ey insanlar, o fasık rehberler ve çevresindekiler, onların yolundan gidenler ve dostları cehennemin ateşinin en alt katmanındadırlar. Orası kibirlenenler için ne kötü bir yerdir. Biliniz ki onlar (Ali'ye karşı) mektup ehlidirler.⁽²⁷⁾ Öyleyse hepinizin o mektupları boşa çıkarması gerekir. O mektuplar halkın birçoğunu yolundan saptıracaktır.⁽²⁸⁾

Daha sonra, herkesi Hz. Ali'ye muhalefet etmeye karşı uyardı.

Soru 39: Hz. Muhammed (s.a.a) Gadir-i Hum günü kimlere lanet etti?

Cevap: Hz. Muhammed (s.a.a), o gün aşağıdaki şahıslara lanet etmiştir:

- 1- Ali'nin imametini inkâr edenlere.
- 2- Ali'nin velayetini gasbedenlere.

(27) Ebu Süfyan ve bir kısım velayet muhaliflerinin, Ebu Bekir'in evinde yazıp imzaladıkları bir mektup ve tomardır.

(28) bk. 18. sorunun kaynağı.

4- VELAYET VE GADİR-İ HUM

Soru 40: İslam ümmetinin imamı neden Allah tarafından seçilmeli?

Cevap: İmam olacak şahsın kemal (yetkinlik) gibi bazı özelliklere sahip olması gerekir. İnsanların ise bu özellikleri ve bu özelliklere sahip insanı tanınması mümkün değil. İnsan tanımlanamayan bir varlıktır. İçindeki sırları keşfetmekse başkaları için imkânsızdır. O hâlde, insanlar her açıdan kâmil olan rehberi tanıyıp seçmekten acizdirler. Bu nedenle insanı yaratan Allah, onun yardımına koşmuş ve rehberlerini onlara tanıtmıştır.

Peygamberliğini kime vereceğini Allah en iyi bilendir.⁽²⁹⁾

Bu sebeple Allah Hz. Ali'yi (a.s) imam olarak seçmiş ve herkesin Gadir-i Hum günü ona biat etmesini emretmiştir.

Soru 41: İmam'ı Allah seçiyorsa, halkın biatı ne anlam taşır?

Cevap: Allah, insanlara iyilik ve kötülükleri, saadet ve bedbahtlık yollarını gösterdiği gibi, gerçek imamı da onlara tanıtmaktadır. İnsanlar ise rehberlerini seçmekte özgürdürler. İster hak imamı seçer saadete ulaşırlar, isterlerse karşı çıkıp yollarını kaybederler. Tıpkı diğer ilahî emir ve önerilerde olduğu gibi uyanlar kurtuluşa erecek, muhalifler ise yoldan çıkacaktır.

Gadir-i Hum Olayı'ndan sonra bir gurup, Hz. Ali'nin

(29) En'am Suresi, 124. ayet

imametini inkâr edip hilafeti gasbettiler. Diğer grup ise İmam Ali'nin rehberliğine sadık kalarak türlü işkencelere maruz kaldılar. Öyleyse vahyin ilanı insanların özgürlüğüyle çelişmez.

Soru 42: Halkın biatinin ne faydası var?

Cevap: İmam ve rehberin halkın arasında yaşaması gerekir. Onlara iyi şeyleri emredip kötülüklerden alıkoyması, toplumu kalp temizliği için gönüllü kılması gerekir. Bunları yapabilmesi için de halk onu kabul edip, biat etmeli ve her zaman onun arkasında durmalıdır.

Eğer halk çeşitli nedenlerden ötürü hak yoldan sapar, imamın söylediklerini kulak ardı eder ya da onu inzivaya terk ederlerse, imamın emirleri yerde kalır. Böylece imam ve rehberin halka hiçbir faydası olmaz.

Soru 43: Hz. Ali'nin (a.s) velayeti yalnızca Gadir-i Hum günü mü ilan edildi?

Cevap: Hayır. İmam Ali'nin velayeti Gadir-i Hum gününden önce de defalarca Hz. Peygamber (s.a.a) tarafından gündeme geldi.

1- Bureyde İbn Eslemî şöyle anlatıyor:

Hz. Resulullah (s.a.a) bir gün bana ve topluluğa şöyle emretti (bizler yedi kişiydik. Ebu Bekir, Ömer, Talha, Zübeyr...):

“Ali’ye Emîrû’l-Müminin diye selam verin.” Biz de Hz. Resulullah hayatta ve yanımızda olmasına rağmen Ali’ye “Ya Emîre’l-Müminin” diye hitap ettik.⁽³⁰⁾

(30) 1- Şeyh Mufid, el-İrşad, s.20. 2- Meclisî, Biharu’l-Envar, c.37, s.290- 340 (Bu konuya 50 sayfa yer vermiştir.) 3- Allame Eminî, el-Gadir, c.8, s.87. 4- Ebu Nuaym, Hilyetu’l-Evliya, c.1, s.63 (Enes ve İbn Abbas’tan nakledilmiştir. 5- Allame Eminî, el-Gadir, c.6, s.80 (Hilyetu’l-Evliya ve Harezmi’nin Menakıb’ı ve Feraidu’s-Sımteyn’den nakledilmiştir.)

2- Ayyaşî tefsirinde şöyle naklediyor;

Birisi İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna geldi ve dedi:
 "Selam olsun sana ey Emîre'l-Müminin." İmam Sadık ayağa kalktı ve şöyle buyurdu: Bu isimle çağırmak Ali dışında hiç kimse için doğru değildir. Allah onu bu isimle adlandırdı. Ben de sizin kaim imamınız hangi isimle adlandırılmıştır diye sordum. O da ona şöyle desinler:
 "es-Selamu aleyke ya Bakiiyetellah, es-Selamu aleyke yebne Rasulillah.⁽³¹⁾

3- İmam Bakır (a.s) Fazl İbn Yesar'a şöyle buyurmuşlardır:

Ey Fuzeyl! Allah'a andolsun ki Ali bin Ebi Talib'den başkası bu isimle adlandırılmamıştır. Tabi iftiracılar ve yalancılardan söylemleri hariç.⁽³²⁾

Hiz. Resulullah (s.a.a) İmam Ali (a.s) ve onun on bir evladının imam ve masum olduklarından defalarca bahsetmiştir. Gadir-i Hum günü İmam Ali (a.s) ve diğer masum imamlar için biat almıştır ve şöyle buyurmuştur:

Ben, aziz ve büyük Allah tarafından, sizlerden Hiz. Emîrül-Müminin Ali ve ondan sonraki imamlar için biat almakla görevlendirildim. Onların hepsi benden ve Ali'dendir. Onların kaimi Hiz. Mehdi'dir ve kıyamet gününe kadar hak ile hüküm sürecektir.

Soru 44: Masum Ehlibeyt İmamları'nın velayeti önceden ilan edildiğine göre Gadir-i Hum günü hangi olay meydana geldi?

Cevap: Gadir-i Hum günü bütün Müslümanlar Hiz. Resulullah'ın (s.a.a) rehberliğinde Hiz. Ali'ye (a.s) biat ettiler ve herkes Hiz. Mehdi'ye (a.f) kadar (kıyamete dek) bütün masum Ehlibeyt İmamları'nın velayetini kabul edip itiraf ettiler.

(31) Ayyaşî Tefsiri, Nisa Suresi'nin 117. ayetinin açıklamalarında.

(32) Biharu'l-Envar, c.27, s.318

Soru 45: Toplu biat özgürlük ve demokrasinin hangi gereklerini ispatlar?

Cevap: 1- Halkın kendi alın yazısındaki rolünü,
2- İslam devletinde halkın özgürlüğünü,
3- Toplumda seçim hakkının kadın erkek herkese ait olduğunu.

İslam dininde imam, Allah tarafından seçilir ve Hz. Peygamber tarafından halka tanıtılır. Buna göre Gadir-i Hum Olayı, İslam hükümetindeki özgürlüğün çok güzel bir yansımasıdır. Çünkü yine de biat halka aittir.

Soru 46: Gadir-i Hum günü yalnızca Hz. Emîrü'l-Müminin'e (a.s) biat günü müydü?

Cevap: Hayır. Gadir-i Hum günü yalnızca Hz. Ali'ye (a.s) biat günü değildi. Gadir-i Hum günü; On İki Masum İmam'a biat günüdür.

Bazıları çok dar düşünerek radyo ve televizyonlarda ya da kendi yazılarında Gadir-i Hum gününü yalnızca Hz. Emîrü'l-Müminin'in (a.s) velayetinin ilanı ve ona biat günü olarak görürler. Ama bu yanlıştır.

Gadir-i Hum günü velayet günüdür. İmamet günüdür. Masum Ehlibeyt İmamları'na biat günüdür. Hz. Peygamber (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Ey insanlar, Allah'tan sakının ve Hz. Emîrü'l-Müminin Ali'ye, Hasan, Hüseyin ve diğer imamlara biat edin. Onlar ölümsüz tevhit ağacıdır. Allah hilekârları helak edecektir. Ahdine vefalı olana Allah, rahmet eder. Ahdini bozan ise kendine zarar vermiştir.

Ey insanlar, size söylediklerimi tekrarlayın. Ali'ye Emîrü'l-Müminin adıyla selam verin ve şöyle söyleyin:

“...Duyduk demişlerdir ve itaat ettik, Rabbimiz, yar-

lıganma dileriz senden, varacağımız yer, tapındır senin.”⁽³³⁾

“...Hamd Allah’a ki derler, doğru yolu buldurdu da bu nimetlere kavuşturdu bizi; Allah hidayet etmeseydi doğru yolu bulamazdık...”⁽³⁴⁾

Ey insanlar, Ebu Talib’ın oğlu Ali’nin Allah katındaki Kur’an-ı Kerim’de nazil olan faziletleri, bir konuşmada sayılamaz. Öyleyse, birisi size Ali’nin değer ve faziletlerini anlatırsa ona inanın.

Ey insanlar, her kim Allah’a, onun Resulü’ne, Ali ve size tanıttığım diğer imamlara biat ederse gerçekten de büyük bir saadete ulaşmıştır.

Ey insanlar, her kim Ali’ye biat etmekte, ona dost olmakta ve ona Emîrü’l-Müminin lakabıyla selam vermekte diğerlerinden öne geçerse cennette ebedi olarak kalacaktır.⁽³⁵⁾

Soru 47: İmam olmazsa Hz. Peygamber’in (s.a.a) elçiliği neden yarım kalırdı?

Cevap: Her şeyin devam edip kalıcı olması için iki temel şeye ihtiyaç vardır: Var olma nedeni, korunma ve kalıcı olma nedeni.

Bir şey icat edilir ve daha sonra da kimse o buluşu gündeme getirmez, onu geliştirmez ve korumazsa unutulur ve yok olur. Çünkü burada devam ve kalıcılık temeli ile icat ve varoluş temelleri arasında denge sağlanmalıdır. Bu gerçek, bir binanın, kitabın ve mali projenin korunup kollanması için de geçerlidir.

(33) Bakara Suresi, 285. ayet

(34) A’raf Suresi, 43. ayet

(35) bk. 18. sorunun kaynağı

Düşünsel ve inançsal konularda da şu iki temele ihtiyaç duyarız:

1- Varoluş sebebi (illet-i muhdise)

2- Devamlılık ve korunma sebebi (illet-i mukkiye).

Eğer Allah'ın Resulü (s.a.a) gelir, dini tanıtır, birçok çaba ve zahmetlerle İslam devleti ve toplumunu oluşturur, bir müddet sonra da vefat ederse, kendisinden sonra onun yolunu ve geleneklerini sürdürecektir, mektebini koruyacak, sünnetini tahrif ve sapmalardan koruyacak etken olmazsa peygamberliğin bütün getirdikleri ziyan olur. Kısa bir süre sonra da tamamen yok olur. Öyleyse peygamberlik, imam ve velayet olmadan eksiktir.

Soru 48: Hz. Peygamber'den(s.a.a) sonra Hz. Ali'ye (a.s) ilk biat edenler kimlerdi?

Cevap: Gadir-i Hum günü, Resulullah ile birlikte halkın önüne çıkan İmam Ali'nin elini sıkıp "Sen bugün mevlamız oldun" diyerek ilk biat eden kişiler ilk üç halifeydi; ama yetmiş beş gün sonra bu üç şahıs Gadir-i Hum Olayı'nı inkâr etmiş ve askerî güce başvurmuştu.⁽³⁶⁾

Soru 49: İmam Ali'ye biat eden son grup hangisidir?

Cevap: Gadir-i Hum günü erkeklerin İmam Hz. Ali'ye (a.s) biat etmeleri öğleden önce başlayıp akşama kadar sürdü. Kadınların biat etmesi ise o akşamdan ertesi akşama kadar sürdü. Buna göre Hz. Ali'ye (a.s) biat eden son grup o gün Gadir-i Hum'da bulunan kadınlardı.

(36) bk. 22. sorunun kaynağı.

5- GADİR-İ HUM SONRASI MEYDANA GELEN OLAYLAR

Soru 50: Velayet karşıtları, Gadir-i Hum günü neden çıkmaza girip yolun sonuna geldiler?

Cevap: Siyasi karşıtlardan bir grup, birlik olup siyasi ve askerî bir antlaşma yapmışlardı. Hz. Peygamber hayatta olduğu müddetçe hedeflerine ulaşamayacaklarının farkındaydılar. Bu nedenle, bütün plan ve projelerini, Hz. Resulullah'ın vefatından sonraya bıraktılar. Allah Resulü'nün, yolda, sokakta Hz. Ali ve evlatlarının imam olduklarına dair sohbetleri ve halkı onlara yönlendirmesi, muhalif kesimin hoşuna gitmese de tahammül edilecek derecede idi.

Hz. Peygamber (s.a.a) , yıllarca süren hatırlatma ve yönlendirmelerden sonra, artık sıra Gadir-i Hum günü rehberliğin gerçekleştirilmesi için son aşamaya gelindi. Hz. Ali için o muazzam kalabalıktan biat alındı. Zira hadis ve rivayetler, kültürel asimilasyonla unutturulabilir. Ama hacdan dönen 120 bin kadın ve erkeğin biatini, zor ve askerî güç kullanmadan hatıralardan kazımak mümkün mü?

İşte bu nedenle muhalifler zor kullanmaktan ve böylece kendilerini rezil etmekten başka çare bulamadılar.

Soru 51: Hz. Ali'nin imam seçilmesine açık bir şekilde karşı çıkan ilk şahıs kimdir?

Cevap: Allah'ın Hz. Ali'yi imam olarak seçmesi ve Hz. Resulullah'ın da bunu ilan etmesine karşı çıkan ilk şahıs Haris

b. Numan Fahrî'ydi. Bu şahıs diğer muhaliflerin kışkırtmalarıyla, muhalefetini açıkça ortaya koymuş ve Allah Resulü'ne karşı mücadele etmiştir.

Soru 52: Hz. Ali'ye toplu bir şekilde biat edildikten sonra kimler muhalefet edip komplo kurdu?

Cevap: Hz. Ali'ye biat edildikten sonra muhalefet eden ve komplo kuranlar, Hz. Peygamber'in (s.a.a) terör planını kuranlarla aynı kişilerdi. Biat ettikten yetmiş beş gün sonra İmam Ali'nin evine saldıranlar⁽³⁷⁾ ve hilafeti Ehlibeyt'ten gas-bedenler de yine bunlardı.

Soru 53: Gadir-i Hum'dan sonra neden hiç kimse için bir bahane kalmadı?

Cevap: Gadir-i Hum'dan sonra, Hz. Ali'nin ve evlatlarının imam olduklarından haberdar olmadıklarına dair halkın hiçbir bahanesi kalmadı. Çünkü Hz. Ali'yi ve on bir evladını imam olarak seçen Allah, bunu halka duyurmak için ayet nazil etti. Hz. Resulullah ise bu ilahî emri ilan etti. Daha sonra Hz. Peygamber açık bir şekilde Hz. Ali'ye biat etti. Sonunda ise Müslümanlar toplu bir hâlde, İmam Ali'den Hz. Mehdi'ye kadar bütün Masum Ehlibeyt İmamları'na biat ettiler.

Acaba açık bir dil ile tebliğ edilip, Hz. Peygamber (s.a.a) ile birlikte bütün İslam beldelerindeki Müslümanların biat et-

(37) 1- Şeyh Saduk, Hisal ,c.1, s. 173. 2- Taberî İmamî, Delailu'l-İmame, s.37. 3- Allame Behranî, Kitab-ı Avalim, c.11, s.605. 4- Biharu'l-Envar, c.8, s.203 (Eski Baskı);c.43, s.158 ve 161 (Yeni Baskı). 5- Reyahinu'ş-Şeria, c.2, s.50. 6- Tabersi, İhticac, c.1, s.146. 7- Şeyh Saduk, Meani'l-Ahbar, s.352, hadis: 1. 8- Şeyh Tusi, Emali, s.384. 9- Sakife ve Fedek, s.117. 10- Allame İrbelî, Keşfu'l-Ğumme, c.1, s.492. 11- İbn Tayfur, Belağatu'n-Nisa, s.19. 12- Şerh-i İbn Ebî'l-Hadid, c.16, s.233. 13- Nehcü'l-Hayat, Hz. Fatıma'nın Konuşmaları Ansiklopedisi, s.42, hadis: 18.

mesinden sonra, Gadir-i Hum Olayı'nı inkâr etmek için bir bahane kalıyor mu ortada? Asla! Şöyle ki Hz. Fatıma (sa) bu gerçeği defalarca dile getirmiştir:

Allah'ı Teâlâ, Gadir-i Hum Olayı'ndan (Hz. Ali'nin velayetinin ilan edilmesinden) sonra hiçbir bahane bırakmamıştır.⁽³⁸⁾

Soru 54: Gadir-i Hum Olayı'na ilk muhalefet eden şahsın Hz. Peygamber'i üzen sözleri neydi?

Cevap: Haris b. Numan apaçık bir şekilde muhalefet ettikten sonra, Hz. Resulullah'a (s.a.a) şöyle hitap etti;

“Ey Muhammed! Bizi Allah'a inanmaya davet ettin, kabul ettik. Kendi nübüvvetini gündeme getirdin; “La ilahe illallah, Muhammeden Resulullah” dedik. Bizi İslam'a çağırdın; icabet ettik. Beş vakit namaz kılın dedin, kıldık. Zekât vermemizi, oruç tutmamızı, hacca gitmemizi ve cihat etmemizi tavsiye ettin; itaat ettik.

Şimdiyse gelmiş amcanın oğlunu bize halife yapıyorsun.

(38) 1- Muhammed İbn Cerir Rüstem Taberî İmamî (öl. h.310), Delailu'l-İmame, s.38. 2- Şeyh Saduk (öl. h.381), Hisal c.1 s.173, 3. bap, hadis: 288. 3- Behranî İsfehanî (öl. h.12), Kitabu'l-Avalim, c.11,s.605. 4- Allame Meclisî, (öl. h.1110), Biharu'l-Envar, c.30 s. 124, hadis: 2. 5- Reyahinu's-Şeria, c.2, s.50. 6- Ahmed İbn Ali Tabersî (öl. h.588), İhticac-ı Tabersî, c.1, s.146 ve 109. 7- Şeyh Saduk, (öl. h.380), Meani'l-Ahbar, s.354, hadis 1. 8- Şeyh Tusi, (öl. h.460), Emali, s.384. 9- Ahmed İbn Abdulaziz Cevherî (öl. h.393), es-Sakife ve Fedek, s.117. 10- Allame İrbelî (öl. h.692), Keşfu'l-Ğumme c.1, s.492. 11- Muhakkik Kerekî (öl. h.937), Nefehatu'l-Lahut, s.124. 12- İbn Ebi Tahir Murûzî (öl. h.280), Belağatu'n-Nisa, s.19. 13- İbn Ebi'l-Hadid Şafî, (öl. h.656), Şerh-i Ebi'l-Hadid, c.16, s.233. 14- Hairî Mazenderanî, Kevkebu'd-Dürri, c.1, s.227, Fedek Hutbesi. 15- Allame Emin Amulî, A'yanu's-Şia, c.1, s.320. 16- Delailu'l-İmame. 17- Suveyt İbn Gafle, İhticac.

Acaba bu emir Allah tarafından mıdır, yoksa kendi şahsi iraden midir bilmiyoruz.⁽³⁹⁾

Hiz. Peygamber cevabında şöyle buyurdu:

Andolsun Allah'a ki ondan başka ilah yoktur, bu emir onun tarafındandır.

Soru 55: Gadir-i Hum Olayı'na muhalefet eden ilk şahıs nasıl cezalandırıldı?

Cevap: Haris b. Numan'ın kendisi azap istedi. O kadar kibirliydi ki onu cezalandırabilecek bir gücün olduğuna inanmıyordu.

Hiz. Resulullah ona; *"Hz. Emîrü'l-Mümin'in velayetinin ilanı ve toplu biat Allah'ın emriyle gerçekleştirildi. Ben ise, bu emri size tebliğ ve uygulamak için görevliyim."* dedi. Cevabı duyan Haris b. Numan sinirlenip başını gökyüzüne kaldırarak şöyle dedi:

"Allah'ım eğer Muhammed'in sözleri gerçek ise başıma taş düşür." Bu sözleri biter bitmez gökten bir taş düştü ve onu helak etti. Bunun üzerine Maaric Suresi'nin birinci ve ikinci ayetleri nazil oldu.⁽⁴⁰⁾

(39) bk. 55. Sorunun Kaynağı.

(40) 1- Hirevi, Garibu'l-Kur'an. 2- Musilî, Şifau's-Sudur. 3- Salebî, el-Keşfu ve'l-Beyan. 4- Heskanî, Ruatu'l-Hudat. 5- Kurtubî, Camiu Ahkami'l-Kur'an. 6- Sibt İbn Cevzî, Tezkiretu'l-Havas, s.19. 8- Hameveynî, Feraidu's-Simteyn, bab: 13. 9- Zerendî, Mearicu'l-Usul. 10- Zerendî, Nezmu Dureri's-Simteyn. 11- Devlet Abadi, Hidayetu's-Sueda. 12- İbn Sabbag, Fusulu'l-Muhimme, s. 46. 13- Semhudî, Cevahiru'l-Akdeyn. 14- İmadi, Tefsir-i Ebi Suud, c.8, s.292. 15- Şerebeynî, Siracu'l-Münir, c.4, s.364. 16- Cemaluddin Şirazi, el-Erbain fi Fezaili Emîri'l-Müminin (a.s). 17- Menavi, Feyzu'l-Gadir, c.6, s.218. 18- Abdurus, el-Akdu'n-Nebevi ve's-Sira'l-Mustafavî. 19- İbn kesir Mekkî, Vesiletu'l-Meal. 20- Safurî, Nüzhetu'l-Mecalis, c.2, s.242. 21- Halebî, Siretu'l-Halebîyye, c.3, s. 302.

Soru 56: Kur'an-ı Kerim'in hangi ayeti Gadir-i Hum Olayı'na muhalefet hakkındadır?

Cevap: Maaric Suresi'nin 1. ve 2. ayeti Gadir-i Hum'a muhalefet hakkındadır:

“İsteyen biri, istedi gelip çatacak azâbı.”

“O azabı ki kâfirlerin başından defedecek yok.”

Soru 57: Hz. Fatıma (s.a) Gadir-i Hum Olayı'na muhalefetin başlamasına ilişkin ne buyurur?

Cevap: Hz. Fatıma (s.a) Hz. Ali'ye manidar bakışlarla şöyle buyurdu;

Ey Hasan'ın babası, Gadir-i Hum Olayı'na muhalefette bu adamın yalnız mı olduğunu düşünüyorsun? Allah'a andolsun ki o peçeleri henüz düşmemiş bir gurubun önde geleniydi. Diğerleri de fırsat buldukça muhalefetlerini açığa vuracaklar.⁽⁴¹⁾

İmam Ali (a.s) şöyle cevap verdi:

Ben Allah'ın Peygamber'inin (s.a.a) emrini yerine getiriyorum. Ve Allah'a tevekkül ediyorum ki en iyi yardımcı da O'dur.

Soru 58: Gadir-i Hum Olayı'nın muhalifleri hakkında kaç ayet nazil olmuştur?

22- Kari, es-Siratu's-Seviy fi Menakıbı'n-Nebi. 23- Sadr Alem, Mearicü'l-Ula fi Menakıbı'l-Mustafa. 24- Mahbub Alem, Tefsir-i Şahi. 25- Hıfzi Şafiî, Zahiretu'l-Meal. 26- Yemanî, Ravzetu'n-Neziyye. 27- Şeblenci, Nuru'l-Ebsar, s.78. 28- Reşit Rıza, Tefsiru'l-Menar, c.6, s.464. 29- Allame Eminî, el-Gadir, c.1, s.239. 30- Daha yüzlerce Şii ve Sünnî, kitaplarında bu hakikati itiraf etmişlerdir.

(41) 1- Halebî Şafiî, (öl. h.1044), Sire-i Halebî, c.3, s.209. 2- Allame Safevî Şafiî (öl. h.896), Nüzhetu'l-Mecalis, c.2, s.209 (Kurtubî Tefsiri'nden nakletmiştir).

Cevap: 1- Maaric Suresi'nin birinci ve ikinci ayeti; Haris b. Numan'ın cezalandırılması hakkında,

2- Maide Suresi'nin altmış yedinci ayeti de bütün muhalifler hakkında şöyle buyurmaktadır:

Allah seni insanlardan korur. Şüphesiz Allah kâfir topluluğu başarıya erdirmez.

3- Bakara Suresi'nin yetmiş dokuzuncu ayeti:

Elleriyle kitap yazıp... "Bu Allah katındandır." diyenlerin vay hâline.

Bu ayet lanetlenmiş mektup ve onu yazanları da kapsar.

Lanetlenmiş tomar Hz. Peygamber'in (s.a.a) vefatından sonra kamuoyunu saptırma macıyla okuması için Ebu Ubeyde Cerrah'a verilmişti.⁽⁴²⁾

Soru 59: Gadir-i Hum muhalifleri nasıl komplo kurmuşlardı?

Cevap: Gadir-i Hum muhalifleri birçok komplo hazırlamışlardı. Bunlardan en önemlileri:

- 1- Apaçık muhalefet,
- 2- Medine yolundaki dağlık yollarda Allah Rasülü'nü (s.a.a) terör etmek,
- 3- İktidarı ele geçirmek için askerî siyasi anlaşma yapmak,
- 4- Lanetlenmiş gerçek dışı tomar yazmak.

Soru 60: Gadir-i Hum'dan sonra yapılan ilk silahlı eylem nasıl başarısızlıkla sonuçlandı?

Cevap: Hz. Emîrül-Müminin'in (a.s) velayet karşıtları çıkmaza girdiklerini düşünerek son kararlarını aldılar. O ka-

(42) 1- Biharu'l-Envar, c.28, s.103-105. 2- Deylemî, İrşadu'l-Kulub, s.112-135. 3- Allame Hillî, Keşfu'l-Yakin, s.137. 4- Müsned-i Ahmed, c.1, s. 109.

rar Hz. Peygamber'in (s.a.a) devesini dağlık yolları ve derin çukurları olan Akabe'ye sürerek terör etmekte.

Birlikte şu kararı aldılar: "Akabe'nin dağlık yollarında pusuya yatarız. Taş, ağaç ve korkutucu sesler çıkaran şeyler atarak Hz. Peygamber'in (s.a.a) devesini o derin kuyulara düşene kadar süreriz. Gece karanlığından faydalanarak kaçırırız. Ertesi gün ise Hz. Peygamber'in (s.a.a) ölümünün doğal bir olay olduğunu söyleriz." Daha sonra aceleyle gidip yolda pusu kurdular ve Hz. Peygamber'in (s.a.a) devesinin ve diğerlerinin ulaşmasını beklediler.

Değerli Peygamberimiz (s.a.a) vahiy meleği vasıtasıyla onların bu planlarından haberdar oldu. Akabe'ye yaklaştıklarında Huzeyfe b. Yeman ve Ammar Yasir'e devenin dizginlerini tutmalarını ve deveyi yönlendirmelerini buyurdu. Pusuya yatan münafıklar ellerindeki her şeyi fırlatıp korkunç seslerle deveyi ürkütmeye çalıştılsa da Allah'ın emriyle devenin hareketi değişmedi. Böylelikle münafıkların terör planı da suya düşmüş oldu.

Ama Hz. Peygamber'e (s.a.a) terörü planlayanlar bu altın fırsatı kaçırmak istemediler. Bu nedenle kılıçlarıyla Hz. Resulullah'a (s.a.a) saldırmaya başladılar. Ama Ammar b. Yasir ve Huzeyfe'nin eşsiz korumasıyla karşılaştılar. Eğer münafıklar biraz daha geç davransalardı arkadan ağır ağır gelen kervandaki Hz. Peygamber'in dostları yetişip onların işlerini bitireceklerini bildikleri için çareyi kaçmakta buldular. Huzeyfe şöyle dedi: "Ya Resulallah onlar kimlerdi?" Hz. Peygamber (s.a.a) "Bak" dedi. O an şimşek çaktı ve hepsinin yüzü apaçık görüldü.⁽⁴³⁾

Başarısızlıkla sonuçlanan terör girişiminden ve münafıkların

(43) 1- Alleme Hillî, Keşfu'l-Yakin, s.137. 2- Deylemî, İrşadu'l-Kulub, s.112 ve 135. 3- Biharu'l-Envar, c.28 s.86 ve 114.

fıkların adlarının şahitlerin ellerine geçmesinden sonra İslam ümmetinde tehlike çanları çalmaya başlamıştı. Çünkü muhalifler artık yolun sonuna gelmişti. Elllerinden geleni ardına koymayacaklardı. Bu nedenle Hz. Peygamber'in yarenlerinin kalpleri hüznünlendi ve Allah Rasülü'nü (s.a.a) daha iyi korumaya çalıştılar. Herkes çok büyük bir ihtilafın çıkacağından haberdardı. Gelecekte yaşanacak acı olaylar ise apaçık görülebiliyordu. Allah Rasülü'nün (s.a.a) ömrünün son günlerinde Hz. Ali (a.s) ve Ehli Beyt'in yalnızlığı için endişelenip ağlaması da bunun içindi.⁽⁴⁴⁾

Soru 61: Gadir-i Hum'dan sonraki siyasi şekillenmelerin hedefi ne idi?

Cevap: Müslümanların toplu bir hâlde Hz. Ali'ye (a.s) biat etmelerinden sonra muhalifler endişelenmişlerdi. Bu yüzden de Gadir-i Hum çölü ile Medine arasındaki o uzun yolda her an şeytani şekillenmeler olabilir, İslam dünyası ve ümmetine zarar verecek hareketler baş gösterebilirdi. Bu nedenle Hz. Peygamber Medine'ye varıncaya kadar iki ya da daha fazla kişinin bir araya gelerek fısıldaşmasını yasakladı. Bu emir ile şeytani şekillenmeler darbe almıştı. Suikastçı topluluklar ortada kalmıştı. Artık muhalifler yol boyunca tehlikeli plan ya da proje çizemediler. Bir müddet sonra Huzeyfe'nin kölesi Salim, I. Halife, II. Halife ve Ubu Ubeyde Cerrah'ı bir köşede baş başa konuşurlarken buldu. Onlara ne konuştuğunuzu bana da söylemezseniz sizi Resulullah'a (s.a.a) söylerim dedi. Onlar Salim'den söz aldıktan sonra şöyle dediler: Biz birlik olup Hz. Ali'nin velayetine itaat etmemeyi düşünüyoruz. Salim cevabında şöyle dedi: Ben de Haşimoğulları'nın ve Hz. Ali'nin düşmanı olduğum için dediklerinizi kabul ediyorum.

(44) Önceki dipnottaki kaynaklar.

Bu küçük gruplaşma bile Hz. Resulullah'ın (s.a.a) gözünden kaçmadı. Yolda onlara hitap ederek şöyle dedi: "Ben gizlice konuşmayı ve gruplaşmayı yasakladım. Neden itaat etmediniz? Bilin ki Allah amellerinizden haberdardır. Hiç bir şey Allah'tan gizli kalmaz."⁽⁴⁵⁾

Soru 62: Gadir-i Hum'dan sonra siyasi oluşumlar nasıl dağıtıldı?

Cevap: Siyasi şekillenmeler, Hz. Resulullah'ın (s.a.a) yol boyunca gruplaşmayı yasaklaması ve Müslümanların denetim ve kontrolleriyle dağıtıldı.

Soru 63: Lanetlenmiş ilk bildiri nasıl ve neden yazıldı?

Cevap: Muhalif bir grup İmam Ali'nin velayetine muhalefetlerini ilan etmek ve bunun teşekküllü olduğunu bildirmek için bildiri yazma fikrini düşündü. Bu hedefle Ebu Bekir'in evinde bir araya geldiler. Uzun süren konuşmalardan sonra Saad b. As'ın yazısı ile bildiri yazıldı. Bildiride imzası bulunanlar incelendiğinde Kureyşlilere ve Hz. Ali'ye karşı duyulan kinin derinliği ortaya çıkacaktır. İmzaların en başında Ebu Süfyan, Ebu Cehl'in oğlu ve Safvan b. Ümeyye'nin ismi göze çarpıyordu. Yani şirk ve küfür, münafıklarla birlikte el ele verip velayet güneşini inkâr etmek istiyorlardı.

Soru 64: Bildiri hangi amaçla yazıldı?

Cevap: Bildirinin amacı halkın Gadir-i Hum Olayı hakkındaki düşüncelerini saptırmaktı. Bu bildiriyle insanları Hz. Peygamber'in (s.a.a) rehberlik ve imamlik için kimseyi seçmediğine inandırmak ve şûra yoluyla kimi isterlerse seçebileceklerini söylemek istediler. Onların asıl hedefi Hz. Emîrül-

(45) Önceki dipnottaki kaynaklar.

Müminin'in (a.s) velayetini inkâr etmekte. Bildiride şunlar yazılıydı.

Anlaşma ve Bildiri Metni

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Bu Resulullah'ın bir grup ashabının (muhaçir ve ensar), içeriğinde görüş birliğine sahip oldukları bir bildiridir. Onlar Allah'ın Peygamber'i aracılığıyla ve onun diliyle övülmüş olanlardır. Bu grup birçok telaş ve danışmadan sonra İslam ve Müslümanların gelecekleri için en hayırlı olanı bu bildiriye yansıtmışlardır. Gelecek nesiller bunun içeriğini uygulayarak dünya ve ahiret saadetine ulaşabilirler. Allah dinini yayması için Muhammed'i (s.a.a) insanlara gönderdi. O da tebliğ vazifesini yerine getirdi. İnsanlara ulaştırmakla görevli olduğu her şeyi tebliğ etti. Dinin kemale ermesi, vacip ve sünnetlerin toplumda uygulanması için bizi, onu toplamak ve korumakla görevlendirdi. Daha sonra Allah, Resulünü kendi yanına çağırdı. Hazreti Resul de tüm izzet ve ihtiramla Hakk'ın davetine lebbeyk diyerek ebedi yurda gitti. Kendisinden sonra yerine geçecek şahsı seçmedi. Belki de Peygamber'in yerine geçecek ve Müslümanların emîri olacak şahsı, halkın güvendiği kişiyi kendilerinin seçmesini istiyordu. Gerçekten de en doğrusu Müslümanların Peygamber'in yolundan gitmesidir. Öyle ki Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır.

Şüphesiz, Allah'ın Resulünde sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü uman ve Allah'ı çokça ananlar için güzel bir örnek vardır.

Hazreti Resul hilafeti yalnızca bir aileye bağlı kılmayıp, diğerlerinin de ondan faydalanması ve miras gibi birinden diğerine geçmemesi için veliaht seçmedi. Böylelikle kıyamet gününe kadar halifelik, zenginler arasında elden

ele gezmeyecek ve her halife kendi evladının halife olduğunu iddia edemeyecek. Her dönemde Müslümanların üzerine düşen görev halifenin vefatından sonra ashap büyükleri bir araya gelip salih ve bu makama layık olanı seçmelidirler. Halkın işlerini, malları ve canlarının yetkisini ona devretmeli ve onu Müslümanların emîri yapmalıdır. Zira bu işe layık olan ashap büyükleridir. Onlar da Müslümanların emîrini seçmekten aciz değillerdir.

Öyleyse her kim Resulullah'ın belli birini veliahtlığa seçtiğini söyler ve onu halka tanıtırsa boş konuşmuş, Hz. Peygamber'in ashabının görüşünün tersine hareket etmiş, Müslümanlara karşı çıkmış olur. Her kim Hz. Resulullah'ın veliahtlığı ve hilafetin miras olup ondan sonra bir başkasına geçeceğini söylerse abartmıştır. Zira Allah Rasülü, *"Biz nebiler kimseye miras bırakmayız. Bizden kalanlar sadakadır."* diye buyurmuştur.

Her kim "Herkes Hz. Peygamber'in hilafetine layık değildir. Müslümanlar arasında belli ve özel biri bu makama layıktır. Bir başkası geçemez. Zira nübüvvetten sonra hilafet gelir ve aynı hükmü taşır." derse yalancıdır. Çünkü Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Benim ashabım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız hidayet bulursunuz. Her kim peygambere soy yakınlığından ötürü hilafetin kendisinden başkasına ait olmadığını düşünürse bu bir ölçü değildir. Aksi hâlde bu dünya var oldukça hilafetin ölçüsü olmaya devam edecektir." Öyleyse o boş yere konuşmamıştır. Zira ölçü Peygamber'e yakınlık değil, takvadır. Çünkü Allah şöyle buyurmaktadır: *"Allah katında en kerametliniz, en takvalınızdır."*

Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: *"Bütün Müslümanlar aynıdır ve muhaliflere karşı aynı saftadırlar."* O zaman kim Allah'a ve kitabına iman eder, Peygamber'in sünnetini kabul ederse doğru yoldadır, yanlış yapmıyor demektir.

Her kim de aksine hareket eder Müslümanlardan ayrılırsa onu öldürün. Çünkü ümmetin iyiliği onun öldürülmesindedir. Yine Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: *“Kim benim ümmetimi birbirinden ayırır ve saflarını bölerse onu öldürün. Kim olursa olsun. Çünkü ümmetin birliği rahmet, ayrılık ise azaptır. Benim ümmetim hiçbir zaman sapıklık ve yanlışta birleşmez, hepsi düşman karşısında tek yumruk olurlar. İhanetçiler dışında hiç kimse Müslümanlardan ayrılmaz. Ayrıldıkları takdirde kanları mubahtır.”*

(Yazım Tarihi: Muharremu'l-Haram, Hicrî 10. Yıl)

Bu yazıyı Said b. As yazdı ve ona şahit olarak altını imzayanlar ise şunlardır:

- 1- Ebu Süfyan
- 2- İkrime b. Ebi Cehl
- 3- Safvan b. Ümeyye
- 4- Said b. As
- 5- Halid b. Velid
- 6- Abbas b. Ebi Rabia
- 7- Bişr b. Saad
- 8- Suheyl İbn Amr
- 9- Hekim b. Hizam
- 10- Suheyb b. Sinan
- 11- Ebu A'ver Eslemî
- 12- Muti b. Esved ve...⁽⁴⁶⁾

Soru 65: Lanetlenmiş bildiri kimin yanına bırakıldı ve Hz. Peygamber (s.a.a) ona hitaben ne dedi?

Cevap: Münafıklar bu bildiriyi yazdıktan sonra Ebu Ubeyde Cerrah'a teslim ettiler. O da bu bildiriyi onların talimatıyla

(46) 1- Bihar, c. 28 s.102 ve 105. 2- Deylemî, İrşadu'l-Kulub, s.112 ve 135. 3- Allame Hillî, Keşfu'l-Yakin, s.138. 4- Müsned-i Ahmed, c.1, s.109.

Kâbe’de bir yere gömdü. Belge II. Halife zamanına kadar gömülü kaldı, daha sonra Ömer’in emri ile çıkartıldı.

Soru 66: Gadir-i Hum aleyhine yazılan lanetlenmiş bildiri kimler imzaladı?

Cevap: Bu ilanı Said b. As yazdı, buna şahitlik yaparak altına imza atanlardan bazıları şunlardır:

1- Ebu Süfyan 2- İkrime b. Ebi Cehl 3- Safvan b. Ümeyye 4- Said b. As 5- Halid b. Velid 6- Abbas b. Ebi Rabia 7- Bısr b. Saad 8- Suheyl İbn Amr 9- Hekim b. Hizam 10- Suheyb b. Sinan 11- Ebu A’ver Eslemî 12- Muti b. Esved ve...⁽⁴⁷⁾

Soru 67: Hz. Emîrül-Müminin’in (a.s) velayetine karşı yapılan ilk siyasi ve askerî anlaşma hangisidir?

Cevap: İmam Ali’nin (a.s) velayetine karşı yapılan ilk siyasi ve askerî anlaşma Ebu Bekir, Ömer, Ebu Ubeyde Cerrah, Ubu Huzeyfe’nin kölesi Salim ve Osman’a aittir. Bu anlaşma gizlice yapılmış ve Sakife Olayı ile başarıya ulaşmıştır. İmam Ali’yi inzivaya mecbur kılmak için ellerinden geleni yapacaklarına dair yemin edip anlaşma yaptılar. Bunu başarınca da hükümeti ele geçirdiler.

Önce Ebu Bekir, sonra Ömer, sonra Ebu Ubeyde ve Salim, daha sonra Osman hilafete geçecekti. Bu beş şahıs anlaşma yazıp imzaladılar. Hz. Peygamber vefat ettikten sonra anlaşmayı açığa çıkarıp ona göre hareket etmek üzere belgeyi Ebu Ubeyde Cerrah’a teslim ettiler. Hz. Resulullah’ın (s.a.a) vefatı ve Sakife Olayı’ndan sonra aralarında yaptıkları anlaşmaya uyarak ilk önce Ebu Bekir hilafete getirildi. Her ne kadar Ömer Sakife Günü kendini ortaya atmaya çalışsa da⁽⁴⁸⁾ Ebu

(47) 1- Bihar, c. 28 s.86 ve 114. 2- Deylemî, İrşadu’l-Kulub, s.112 ve 135. 3- Allame Hillî, Keşfu’l-Yakin, s.137.

(48) Şehristanî, Milet ve Nihel, c.1,s.24.

Ubeyde Cerrah anlaşılmaya uyarak onu engelledi.

Ömer Ebu Bekir'i saf dışı bırakmak için Ebu Ubeyde'ye: "Elini ver, sana biat edeyim." dedi. O da: "Ebu Bekir aramızda iken bana mı biat edeceksin." diye karşılık verdi.⁽⁴⁹⁾

Ebu Bekir ölmeden hemen önce bedeni güçsüz düşmüş bir hâlde iken Osman'a şöyle dedi: " Bu vasiyetnameyi yaz. Bismillahirrahmanirrahim. Bu Ebu Bekir b. Kuhafe'nin vasiyetnamesidir." Ebu Bekir bu cümleyi söyledikten sonra bayıldı. Ama Osman vasiyetnamenin devamında şöyle yazdı. "Ben Ömer b. Hattab'ı siz Müslümanlara halife tayin ediyorum. Sizin iyiliğiniz için elimden geleni yaptım." Ebu Bekir kendine geldikten sonra Osman'dan yazdıklarını okumasını istedi. Osman da okudu. Ebu Bekir ise "Allahu ekber! Benden sonra Müslümanların ihtilafa düşeceklerinden mi korktun? Evet, benim görüşümü yazmışsın." dedi.⁽⁵⁰⁾

Okuyucular şu soruyu yöneltebilirler; Osman Ebu Bekir'in kendisinden sonra Ömer'i yerine tayin edeceğini nereden biliyordu? O bir şey demeden Osman sonraki halifeyi nasıl tayin etti? Ömer defalarca Ebu Ubeyde bu ümmetin emindir (en güvenilir kişisi) demiştir. Çünkü siyasi ve askerî anlaşma belgeleri onun yanında idi. Ömer hayatının son zamanlarında defalarca: "Eğer Ebu Ubeyde ya da Ebu Huzeyfe'nin kölesi Salim hayatta olsalardı hilafeti onlara teslim ederdim." demiştir. Bu iki şahıs gizli yapılan siyasi anlaşmanın üyeleri idi. Ömer'in hükümeti zamanında arzularına ulaşamadan öldüler. Osman'ı hükümetin başına getirmek için de altı kişilik şûra seçildi. Bu sayede İmam Ali'yi (a.s) bir kez daha saf dışı bırakarak hilafete Osman getirildi.

Hz. Peygamber (s.a.a) Ebu Ubeyde'nin yanında olan bu

(49) 1- İbn Sa'd, Tabakat, c.3,s.181. 2- Ensabu'l-Eşraf, c.1, s.579.

(50) Tarih-i Taberî, c.1,s.2138.

belgeden ve onların sırlarından haberdar olduğu için ona hitaben şöyle buyurdu: "Aferin, aferin senin gibilere ki bu ümmetin emini oldun (?)"! Daha sonra şu ayeti okudu: ⁽⁵¹⁾

Elleriyle kitap yazıp sonra da az bir para almak için bu, Allah tarafından geldi diyenlerin vay hallerine. Elleriyle yazdıklarından, o kitabı, kendileri düzdüklerinden dolayı vay hallerine, kazançları yüzünden vay hâllerine. ⁽⁵²⁾

Ebu Bekir ömrünün sonralarına doğru gizli siyasi anlaşmalarının aksine Ömer'i saf dışı bırakarak hilafeti Ebu Ubeyde Cerrah'a bırakmayı düşünüyordu. ⁽⁵³⁾ Gizli yaptıkları bu siyasi anlaşmayı eşleri ve çocukları dahi biliyordu.

Aişe'den sordular ki; "Hz. Peygamber'den sonra Müslümanların halifesi kim olacak?" O da şöyle cevap verdi: "Babam Ebu Bekir."

Sordular: "Ondan sonra kim olacak?" Cevap verdi: "Ömer."

Yine sordular: "Ondan sonra kim halife olacak?" Cevap verdi: "Ebu Ubeyde Cerrah."

Bunun üzerine Emevîler, Osman'ın Ömer ve Ebu Ubeyde'den sonra halife olmasına itiraz ettiler. ⁽⁵⁴⁾

Soru 68: Hz. Peygamber'in vefatından sonra hangi muhalif grup darbe yaptı?

Cevap: Hz. Peygamber'in vefatından sonra, siyasi antlaşma üyeleri darbe yaptılar. Örneğin; Ebu Bekir, Ömer, Ebu Ubeyde, Salim ve Osman gibi.

(51) Bakara Suresi, 79. ayet.

(52) 1- Allame Hillî, Keşfu'l-Yakin, s.137. 2- Deylemî, İrşadu'l-Kulub, s.112 ve 135. 3- Biharu'l-Envar, c.28, s.86 ve 114.

(53) 1- İbn Ebi'l-Hadid, Şerh-i İbn Ebi'l-Hadid, c.2, s.31 ve 34. 2- Taberî, el-Musterşed. 3- eş-Şafi Murtaza, s.241.

(54) Sünen-i Müslim, c.4, s.1856.

Soru 69: Hz. Emîrû'l-Müminin (a.s) muhaliflerin lanetli bildirileri hakkında ne buyurmuştur?

Cevap: Hz. Ali (a.s) II. Halife öldürüldüğünde mezarına giderek şöyle dedi: "Benim için Allah'ı, bu mezarda yatanın bildirgesiyle ziyaret etmekten daha iyi bir şey yoktur."⁽⁵⁵⁾ Hz. Ali'nin orada bahsettiği bildirge, lanetlenmiş bildirgedir.

Soru 70: Kur'an-ı Kerim'in hangi ayeti lanetlenmiş bildirgeyi açığa çıkarmak için okundu?

Cevap: Hz. Peygamber (s.a.a), onların gizli suikast planlarından haberdar olduğu için, Ebu Ubeyde Cerrah'a bakarak Bakara Suresi'nin yetmiş dokuzuncu ayetini tilavet buyurdu:

Elleriyle kitap yazıp... "Bu Allah katındandır." diyenlerin vay hâline.

(55) 1- Allame Hillî, Keşfu'l-Yakin, s.137. 2- Deylemî, İrşadu'l-Kulub, s.112 ve 135. 3- Biharu'l-Envar, c.28, s.86 ve 114.

6- AYET VE HADİSLERDE GADİR-İ HUM

Soru 71: Gadir-i Hum Olayı hakkında nazil olan ilk ayet hangisidir?

Cevap: Büyük Gadir-i Hum Olayı hakkında Hz. Peygamber'e nazil olan ilk ayet Maide Suresi'nin 67. ayetidir:

Ey Elçi, bildir, sana Rabbinden indirilen emri...

Soru 72: Kur'an-ı Kerim'de Gadir-i Hum Olayı ile ilgili kaç ayet gösterilebilir?

Cevap: Bu olayla ilgili olarak Hz. Peygamber tarafından dört ayet okunmuştur: Bunlar şu ayetlerdir:

1- Maide Suresi, 67. ayet: *"Ey Elçi, bildir..."*⁽⁵⁶⁾

2- Maide Suresi, 3. ayet: *"Bugün size dininizi kâmil ettim..."*⁽⁵⁷⁾

(56) bk. Dördüncü Sorunun Kaynağı

(57) Bütün raviler ve birçok Sünnî yazar Mâide Suresi'nin 3. ayetinin Gadir-i Hum günü, Ali'nin velayetinin ilanından, halkın Ali'ye biat etmesinden ve Hz. Peygamber'den sonraki rehberin seçilmesinden sonra nazil olduğunu belirtmişlerdir. Örneğin:

1- İbn Esakir Şafiî (öl. h.571), Tarih-i Dimeşk, c.2, s.75 ve 577. 2- Heskanî Hanefî (öl. h.504), Şevahidu't-Tenzil, c.1, s.157. 3- İbn Meğazili Şafiî, Menakıb, s.19. 4- Hatip Bağdadî (öl. h.484), Tarih-i Bağdat, c.8, s.290. 5- Suyutî Şafiî (öl. h.911), Tefsir-i ed-Dürrü'l-Mensur, c.2, s.259. 6- Suyutî Şafiî (öl. h.911), el-İtkan, c.1, s.31 ve 52. 7- Harezmî Hanefî (öl. h.993), Menakıb, s.80. 8- İbn Cevzî Hanefî (öl. h.654), Tezkiretu'l-Havas, s.30 ve 18. 9- İbn Kesir Şafiî (öl. h.774), Tefsir-i İbn Kesir, c.2,

3- Mearic Suresi, 1 ve 2. ayet: “Birisi... Allah katından kâfirlere gelecek olan ve hiç kimsenin savamayacağı kesin bir azabı istedi.” (Bu ayet Haris b. Numan Fahri’ye ilahî azap inmesi hakkındadır.)⁽⁵⁸⁾

4- Bakara Suresi, 79. ayet: “Elleriyle kitap yazıp... Bu Allah katındandır diyenlerin vay hâline.” (Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ebu Ubeyde ve Salim kendi aralarında bir anlaşma yazdılar. Onlar yazılan anlaşmayı Ebu Ubeyde’nin yanına bıraktılar. Hz. Peygamber (s.a.a) ertesi sabah ona hitaben bu ayeti okudu.)⁽⁵⁹⁾

Soru 73: Gadir-i Hum günü neden din kâmil oldu?

Cevap: Dinin kâmil olması nübüvvet ve imamete bağlıdır. Çünkü peygamberler ilahî dini insanlara getirir, tanıtır, yayarlar. Vasiler de peygamberlerden sonra ilahî dini aynı esas ve sıhhatte gelecek nesillere taşır ve korurlar. Allah’ın dinini koruyan ve ölümsüz kılan faktör de Gadir-i Hum günü velayete biat ile gerçekleşti ve imamet esası nübüvvet esasının gölgesinde oluştuğu için o gün din kemale erdi. Allah Teâlâ Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurmuştur:

s.14. 10- Harezmî Hanefî (öl. h.993), Maktelu’l-Hüseyn, c.1, s.47. 11- Kunduzî Hanefî, Yenabiu’l-Mevedde, s.115. 12- Hameveynî (öl. h.722), Feraidu’s-Simteyn, c.1, s.72, 74 ve 315. 13- Yakubî (öl. h.292), Tarih-i Yakubî, c.2, s.35. 14- Allame Eminî, el-Gadir, c.1, s.230. 15- İbn Cerir Taberî (öl. h.310), el-Vilaye Kitabı. 16- İbn Kesir Şafîî (öl. h.774), Tarih-i İbn Kesir, c.5, s.210. 17- Abdullah Şafîî, Menakıb, s.106. 18- Abdullah Hanefî, Ercehu’l-Metalib, s.568. 19- Alusi, Ruhü’l-Meani Tefsiri, c.6, s.55. 20- İbn Kesir Şafîî (öl. h.774), el-Bidaye ve’n-Nihaye, c.5, s.213 ve c.7, s.349. 21- Salebi (öl. h.291), el-Keşfu ve’l-Beyan. 22- Allame Meclisî, Biharü’l-Envar, c.37, Bab 52. Ve daha birçok Ehlisünnet tefsiri ve bütün Şia tefsirlerinde yazılmıştır.

(58) bk. Soru 55’in kaynağı.

(59) bk. Soru 69’un kaynağı.

Bugün dininizi ikmal ettim, size verdiğim nimetimi tamamladım, size din olarak İslâm'a razı oldum.⁽⁶⁰⁾

Soru 74: Allah'ın insanlara bahşettiği nimetler neden Gadir-i Hum günü kemale erdi?

Cevap: Bütün nimetler, iyilikler, barış, huzur, emniyet, refah bunların tamamı İslam hükümetinin gölgesindedir. İslam hükümeti de Hz. Peygamber'den sonra velayet ve itretin ışığındadır. Öyleyse velayet bütün nimetlerden üstündür. Gadir-i Hum günü velayete yapılan toplu biat ile Allah'ın nimetleri kâmil oldu. *(size verdiğim nimetimi tamamladım.)*

Soru 75: Hz. Zehra (s.a) Gadir-i Hum Olayı'nı nasıl anlattı?

Cevap: Hz. Zehra (s.a) şöyle buyurmuştur:

Hayret! Büyük Gadir-i Hum Olayı'nı unuttunuz mu? İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in (s.a.a) şöyle dediğini kulaklarımla duydum:

"Ali aranızdaki en iyi insandır ve onu veliahdım olarak tayin ediyorum. Benden sonra Ali İmam ve halifedir. Ondan sonra iki evladım Hasan ve Hüseyin, daha sonra Hüseyin'in dokuz evladı temiz imamlardır. Onlara itaat ederseniz sizi hidayet ederler, onlara karşı çıkarsanız kıyamet gününe kadar bela, ayrılık ve ihtilaf egemen olacaktır."

Ben de şöyle sordum: "Öyleyse İmam Ali neden sustu ve hakkını almadı? Hz. Zehra (s.a) şöyle cevap verdi:

Babam Allah'ın Resulü (s.a.a) insanları yönlendirdi. İmam Kâbe'ye benzer. Halkın onların etrafında dönmesi gerekir, onların değil.

Daha sonra şöyle devam etti.

Allah’a andolsun ki eğer hakkı (hilafeti) ehline (sahibine) bıraksalardı ve imamlık Hz. Peygamber’in (s.a.a) dediği gibi Ali’den Hüseyin’in dokuzuncu evladı Mehdi’ye kadar devam etseydi ve insanlar onun itretine itaat etse-lerdi iki kişi arasında dahi anlaşmazlık çıkmazdı. Bisetin getirdiklerini inkâr ettiler ve İslam’a bidat soktular. Onlar bu yakışsız amelleri; heva heves, hayat şehveti ve ca-hiliye döneminin fasık düşünce ve inançlarına dönmek için yaptılar Allah onların yüzlerini karartsın. Allah’ın Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurduğunu duymadılar mı?

Ve Rabbin, dilediğini yaratır ve seçer; seçmek, onlara ait bir hak değildir; münezzehtir Allah ve yücedir şirk koştukları şeylerden.⁽⁶¹⁾

Evet duydular. Ama Kuran’ın da dediği gibi: *“Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler, doğru yola dönemezler.”*

Ne yazık ki Sakife başları ölüm ve kıyameti unutup heva heveslerini yerine getirdiler. Allah onları kahretsin ve iş-lerinde şaşkınlığa düşürsün.

Ya Rabbi! Zafer ve dostların çokluğundan sonra dostla-rın azalmasından sana sığınırım.⁽⁶²⁾

Soru 76: Masum Ehlibeyt İmamları Gadir-i Hum’u nasıl tebliğ ettiler?

Cevap: Masum Ehlibeyt İmamları Hz. Peygamber’den (s.a.a) sonra her zaman itikadî münazaralarda Gadir-i Hum’u insan-

(61) Kasas Suresi, 68. ayet.

(62) 1- Biharu'l-Envar, c.36, s.353. 2- Kifayetu'l-Asar, s.26. 3- Kevkebu'd-Dürri, c.1, s.235. 4- Avalim Kitabı, c.11, s.444. 5- İsbatu'l-Hudat, c.2, s.553 ve c.3, s.127. 6- Gayetu'l-Meram, s.96. 7- el-Siratu'l-Mustakim, c.2 s.123. 8- Avalimu'l-Mearif, c.11, s.228 ve 444 (yeni baskı). 9- İhkaku'l-Hak, c.21, s.26, 27. 10- Esme'l-Menakıb, s.32. 11- Esne'l-Metalib, s.49. 12- Nehcü'l-Hayat, Hz. Fatıma'nın Konuşmaları, s.38, hadis: 16.

lara hatırlatıyor ve şöyle buyuruyorlardı: Eğer Gadir-i Hum gününü ve o gün velayete yapılan biati itiraf ediyorsanız neden bizden başkasının hükümetini kabul ettiniz?

İmam Ali (a.s) de Gadir-i Hum Olayı'nı gündeme getirerek Sakife'dekilerin hükümetinin bir kez daha yanlış olduğunu belirtti. Hz. Zehra'dan (s.a) sonra Gadir-i Hum hadisi ile münazara yapan ilk şahıs Hz. Ali'dir. Birçok hassas yerde ve Ömer'in oluşturduğu şûra gününde (h.23) halk diğer tarafa yönelince Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu:

Allah'a andolsun ki Hz. Peygamber (s.a.a) aranızda ben-den başkası için "Ben kimin Mevlası ise Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım onunla dost olana dost, düşman olana düşman ol, ona yardım edene yardım et. Burada bulunanlar diğerlerine haber versin." demiş midir?

Herkes bir ağızdan "Hayır. Hz. Peygamber (s.a.a) senden başkası için buyurmamıştır."⁽⁶³⁾

(63) 1- Allame Eminî, el-Gadir, c.1, s.159. 2- Hatib Harezmî Hanefî (öl. h.99), Menakıb, s.217. 3- İmam Hameveynî (öl. h.722), Feraidu's-Simteyn, bab: 58. 4- İbn Hatem Şafiî, Dürrü'n-Nazım. 5- İbn Hacer Askalanî, Savaiku'l-Muhrika, s.75. 6- İbn Ebi'l-Hadid, (öl. h.852), Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.2, s.61. 7- Şeyh Tusi (öl. h.413), Emali, s.7 ve 212. 8- İbn Abdulbirr (338), el-İstiab, c.3, s.35. 9- Taberî (öl. h.694), Tefsir-i Taberî, c.3, s.418. 10- İbn Hacer Askalanî (öl. h.852), el-İsabe, c.4, s.408. 11- Hafız Heysemi (öl. h.807), Mecmau'z-Zevaid, c.9, s.107. 12- İbn Cevzî (öl. h.654), Sıfetu's-Safve, c.1, s.121. 13- İbn Talha Şafiî (652), Metalibu's-Seul, s.42. 14- İbn Kesir Şafiî, el-Bidaye ve' n-Nihaye, c.5, s.210 ve c.7, s.348. 15- İbn Cevzî (öl. h.654), Tezkiretu'l-Havass, s.17. 16- Suyutî (öl. h.911), Cemu'l-Cevami. 17- Muttaki Hindî, Kenzü'l-Ummal, c.6, s.407. 18- Zürkanî Malikî, Şerhu'l-Mevahib, c.7, s.13. 19- Ahmed İbn Hanbel (öl. h.421), Müsned-i Hanbel, c.1, s.88. 20- Muhibbuddin Taberî (öl. h.694), Riyazu'n-Nadira, c.2, s.170. 21- Muhibbuddin Taberî (öl. h.694), Zehairu'l-Ukba, , s.67. 22- Nesaî (öl. h.303), Hasais, s.22-23. 23- İbn Kesir Şafiî (öl. h.774), Tarih-i İbn Kesir, c.5, s.210. 24- İbn Kesir Şafiî (öl. h.774),

H. Emîrî'l-Müminin'den (a.s) sonra İmam Hasan Müçteba, Ammar b. Yasir, Abdullah b. Cafer ve Kays b. Sa'd Gadir-i Hum Olayı konusunda H. Ali'nin düşmanları ile münazara yapmışlardır.⁽⁶⁴⁾ Diğerleri Gadir-i Hum hadisi ile münazara etmeyi bu yolun kurucusu olan H. Zehra'dan (s.a) öğrendiler. H. Zehra (s.a) velayet düşmanlarıyla Gadir-i Hum Olayı'na dayanarak münazara ederdi. Bu yolu kullananlardan biri de Esbağ b. Nebate'dir.

Esbağ meşhur ravilerden ve H. Ali'nin (a.s) dostlarından biriydi. Esbağ H. Ali (a.s) tarafından Muaviye ile anlaşmaya gönderildiğinde yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

Muaviye'nin yanına vardığımda Amr b. As ve bazı Benî Ümeyye liderlerinin onun etrafını sardıklarını gördüm. Ebu Hureyre ve Ebu Derda da yanlarındaydı. Beni görür görmez şöyle dedi: "Osman mazlum öldürüldü? H. Ali neden Osman'ın katillerini bana teslim etmiyor." Şöyle cevap verdim:

"Ey Muaviye yalan konuştuğunu sen de biliyorsun. Hükümeti ele geçirmek için Osman'ı bahane ediyorsun."

Sonra Ebu Hureyre'ye şöyle dedim:

— İnandığın Allah'a yemin et. Gadir-i Hum günü neredeydin?

Ebu Hureyre dedi ki:

Tarih-i İbn Kesir, c.7, s.347. 25- İbn Esir (öl. h.630), Usdu'l-Gabe, c.3, s.321 ve c.5, s.274. 26- Nureddin Semhudî, Cevahiru'l-Akdeyn. 27- Allame Kunduzî, Yenabiu'l-Mevedde. 28- Hatip Bağdadî (öl. h.463), Tarihu'l-Hatib Bağdadî, c.14, s.236. 29- Tahavi, Meşkilu'l-Asar, c.2, s.308. 30- Şemsuddin Cevzî, Esne'l-Metalib, s.3. 31- Suyutî (öl. h.911), Tehzibu'l-Asar, s.3. 32- Suyutî (öl. h.911), Tarihu'l-Hulefa, s.114. 33- Ebu Nuaym İsfahanî (öl. h.402), Hilyetu'l-Evliya, c.5, s.26. 34- İbn Meğazilî, Menakıb-ı İbn Meğazilî. 35- Halebî, Sire-i Halebî, s.3, s.302.

(64) el-Gadir, s.174-213.

— Halkın arasındaydım.

Sordum:

— Allah'ın Resulü (s.a.a) o gün Hz. Ali (a.s) hakkında ne buyurdu?

Ebu Hureyre:

— O gün Hz. Resulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu duydum:

“Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım, onunla dost olana dost, düşman olana düşman ol. Ona yardım edene yardım et. O'nu yalnız bırakanı sen de yalnız bırak.”

Sonra dedim ki:

— Ey Ebu Hureyre! Resulullah'tan bu sözleri kendi kulağınla duyduğun hâlde neden Ali'ye düşmanlık ediyorsun?

Ebu Hureyre yalnızca şunu diyebildi:

— Allah'tan geldik ve O'na döneceğiz.

Muaviye münazarada hazır bulunanların etkilendiğini görünce bağırmaya başladı ve ilgisiz sözlerle beni susturdu.⁽⁶⁵⁾

Gadir-i Hum Olayı İmam'ın düşmanlarının bile münazaralarında onu anacak kadar büyük bir olaydır. Örnek olarak şunları sayabiliriz. Amr b. As, Muaviye'yi yenmek için, Ömer b. Abdülaziz kendi muhaliflerine karşı ve Me'mun İslam mezhepleri âlimlerine cevap vermek için Gadir-i Hum hadisinden yararlanmıştı.⁽⁶⁶⁾

Soru 77: Ehlibeyt İmamları nazarında İslam'ın en büyük bayramı hangisidir?

(65) 1- Nasır İbn Mezahim, Peykar-ı Sıffin, s.123. 2- İbn Asım Kufî, el-Futuh, s.478. 3- Usdu'l-Gabe. 4- İbn Hacer Askalanî, el-İsabe c.2,s.408.

(66) el-Gadir, c.1, s.201-213.

Cevap: Büyük Gadir-i Hum Olayı'ndan sonra Müslümanların siyasi ve toplumsal görevlerinden biri o günde şenlik yapmak ve o günü yaşatmaktır. Ehlibeyt İmamları nazarında İslam ümmetinin en büyük bayramı Gadir-i Hum Bayramı'dır. İmam Rıza (a.s) bu konuda şöyle buyurmuştur:

Gadir-i Hum günü ziynet ve süslenme günüdür. Her kim Gadir-i Hum günü için kendini süslerse Allah onun büyük ve küçük günahlarını bağışlar.⁽⁶⁷⁾

Soru 78: Gadir-i Hum neden Şiîlerin her şeyidir?

Cevap: Çünkü Gadir-i Hum velayete biat demektir. Velayet de İslam ümmetinin her şeyidir. Velayet ve itret olmasaydı İslam, Hz. Peygamber'in nübüvveti ve ilahî emirler eksik kalacaktı.

Soru 79: Gadir-i Hum olmasaydı Hz. Zehra şehit edilir miydi?

Cevap: Gadir-i Hum olmasaydı velayete biat gündeme gelmeyecek. Sakifeciler ve muhalefet olmayacaktı. Böylece İmam Ali'nin evine baskın yapılmayacak, Hz. Zehra da kapı ile duvar arasında bırakılıp şehit edilmeyecekti. Öyleyse Gadir-i Hum'un ilk şehidi ve fedaisi Hz. Zehra'dır. Hz. Peygamber'in vefatından sonra halk Hz. Ali'nin evinin yakınındaki sokakta komplolara teslim olmuş bir hâlde toplanmışken Hz. Resulullah'ın kızı evinden dışarı çıktı. Evinin giriş kapısının yanında durarak sokak ve pazardaki halka şöyle seslendi:

Ben sizin kadar ahadini bozan kötü bir halk tanımıyorum. Allah Resulü'nün cenazesini terk ettiniz. Resulullah ile yaptığınız ahit ve anlaşmayı unuttunuz. İmam Ali'nin ve biz Ehlibeyt'in rehberliğini inkâr ettiniz. Hakkımızı

(67) Seyyid İbn Tavus, İkbalu'l-A'mal, s.464

bize teslim etmediniz. Sanki Gadir-i Hum Olayı'ndan habersizsiniz. Allah'a andolsun ki İslam'ın değerli peygamberi o gün Ali'nin velayet ve rehberliğini anlattı. Sizin gibi iktidara susamış fırsatçıların ümidini kesmek için halktan biat aldı. Ama sizler Hz. Peygamber ile aranızdaki manevi bağı kendiniz kopardınız. Şunu iyi bilin ki Allah bizimle sizin aranızda dünyada ve ahirette hakemlik yapacaktır.⁽⁶⁸⁾

Soru 80: Gadir-i Hum olmasaydı Kerbela olayı yaşanır mıydı?

Cevap: Hayır. Çünkü Kerbela olayı Gadir-i Hum kültürünün devam etmesiyle meydana geldi. Gadir-i Hum Hz. Peygamber'in itretinin velayetine biat demektir. Şayet İslam ümmeti itretin velayetine biat edip onu kabul etseydi Muaviye ve Yezid'in alçak hükümetini kabul etmezlerdi. Öyleyse Aşura'nın şehitleri de Gadir-i Hum yolunun bilinçli fedaileriydi.

Soru 81: Gadir-i Hum olmasaydı mümin ve münafığı tanımak mümkün olur muydu?

Cevap: Hayır. Eğer Gadir-i Hum ve velayet olmasaydı, yalancı iddiacılar, iktidara susamış münafıklar ve kendini Müslüman gösterenler imtihan olmazlardı. Böylece maskeleri yüzlerinden düşmezdi. Herkes Müslüman ve imanlı olduğunu ve Hz. Peygamber'in dostu olduğunu iddia ederdi. Ama Allah'ın emri tebliğ olup herkesin İmam Ali'ye biat etmesi ve

(68) 1- el- İmame ve's-Siyase, c.1, s.12 ve 14. 2- Biharu'l-Envar, c.28, s.205. 3- Beytu'l-Ahzan, s.70 ve 73. 4- Avalim, c.11, s.595. 5- Şeyh Mu- fid, Emali, s.49-50. 6- Kevkebu'd-Durrî, c.1, s.192. 7- Tabersi, el-İhticac, s.51/80. 8- el-Gadir, c.5, s.372. 9- A'yanu's-Şia, c.2, s.463. 10- A'lamu'n-Nisa, c.4, s.114. 11- Reyahinu's- Şeria, c.1, s.283.

biate vefalı olması emredildiğinde bu emre uyulmadı. Hilafetin itret ailesinden çıkması için bir grup açık bir şekilde muhalefet etti. Diğer bir grup, kendi arasında siyasi bir anlaşma yazdı. Bazıları ise çeşitli komplo ve suikastlar hazırladı.

İşte o zaman Gadir-i Hum mümin ve münafığı bir birinden ayırt etmek için ölçü oldu. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:

Hz. Resulullah (s.a.a) zamanında münafıkları, Ali ve evlatlarına olan kinlerinden tanıyabiliyorduk.⁽⁶⁹⁾

Soru 82: Gadir-i Hum olmasaydı gerçek İslam devam eder miydi?

Cevap: Hayır, asla. Çünkü velayetsiz İslam eksiktir. Velayetsiz risalet de bitmemiştir. Eğer Gadir-i Hum ve velayete biat olmasaydı türlü türlü cahiliye kültürü ve geleneklerini İslam adına tanıtırıldılar. Böylelikle yetmiş iki mezhep oluşturular. Bunun içindir ki İslam Gadir-i Hum'u gündeme getirdi. Velayet kıyamete kadar gerçek İslam'ın devam etmesinin garantisi oldu.

Soru 83: Eğer Gadir-i Hum olmasaydı İslam varlığını sürdürebilir miydi?

Cevap: Hayır, asla. Çünkü kâmil İslam, gerçek velayet İslam'ıdır. Eğer Gadir-i Hum olmasaydı, itretin gerçek İslam'ı da olmayacaktı. İşte o zaman İslam adına birçok sapıklık, cahiliye kültür ve gelenekleri, çeşitli bidatler habersiz milletin canına ve yüreğine işleyecekti. Yavaş yavaş Hz. Resulullah'ın getirdiği İslam'dan hiçbir eser kalmayacaktı. Bütün Ehlisünnet ravileri İslam'da helal olan doksan dört şeyin II. Halife

(69) 1- Uyunu Ahbari'r-Rıza, c.2, s.72, hadis: 305. 2- Biharu'l-Envar c.39, s.302, 113. hadis başlığında.

zamanında haram edildiğini yazmışlardır. Ayıca emirlere uymayanların boğazını keseceğini ilan etmiştir.⁽⁷⁰⁾

Ebu Bekir zamanında da birçok bidat ve tahrif yapılmıştır. Ama kurallı ve açıklayıcı bir hâlde değil. Ömer zamanında çok yoğun bir şekilde sapmalar ve yanlışlar kural biçiminde İslam hükümlerinden sayıldı. Helalleri haram ilan etti. Irk ayırmacılığını ve Arap kavminin üstünlüğünü yaydı. Ömer açık bir şekilde şunları demiştir:

Düne kadar iki şey helaldi. Bu günden itibaren ben onları haram ilan ediyorum. Kim itaat etmezse boğazını keserim. Birincisi hac mu'tası, ikincisi mu'ta nikâhı.⁽⁷¹⁾

Ezandaki "Hayye ala hayri'l-amel" cümlesi yerine "es-Salatu hayrun mine'n-nevm" (namaz uykudan hayırlıdır) cümlesini getiren de O'dur. Bu nedenle Bilal-i Habeşi onu boykot ederek hayatının sonuna kadar ezan okumadı.

Ravzatu'l-Müttakin kitabının yazarı şöyle yazıyor:

Bilal-i Habeşi'nin hayatının sonuna kadar ezan okumasının sebebi Ömer'in bu cümleyi ezandan çıkarmasıdır.⁽⁷²⁾

Bu değişim ve başkalaşımalar Osman'ın hilafetine kadar devam etti. Osman'ın ve Benî Ümeyye'nin hilafeti zamanında ise en uç noktaya ulaştı. Onlar Hz. Peygamber'in Ehlibeyt'i var olduğu ve Gadir-i Hum güneşi parladığı hâlde gerçek

(70) 1- Allame Tabatabai, Şia Der İslam, s.11. 2- Kenzü'l-Ummal, c.5, s.237. 3- İbn Sa'd, Tabakat, c.5, s.140. 4- el-Gadir, c.6, s.260.

(71) 1- Sahih Müslim, c.3, Muvatta Babı, s.38. 2- İbn Ebi'l-Hadid Şerhi, c.1, s.182. 3- Muvatta-ı Malik, c.2, s.30. 4- Sünen-i Beyhaki, c.7, s.207. 5- İbn Hallikan Tarihi, c.1, s.359. 6- Fethu'l-Bari, c.9, s.141. 7- Kenzü'l-Ummal, c.16, s.522.

(72) 1- Ravzatu'l-Muttakin, c.2, s.227. 2- en-Nassu ve'l-İctihad, s.128.

İslam'ı yok etmeye çalışıyorlardı. Öyleyse Gadir-i Hum olmasaydı İslam da varlığını sürdüremeyecekti.

7- GADİR-İ HUM VE HZ. PEYGAMBER'İN(S.A.A) AİLESİ

Soru 84: Gadir-i Hum günü Hz. Peygamber'in hanımları Hz. Ali'ye biat ettiler mi?

Cevap: Evet, Ümmü Seleme ve Aişe gibi Veda Haccı'nda Hz. Peygamber'in (s.a.a) yanında olan hanımları o gün Gadir-i Hum sahrasında bulunan kadınlar ile birlikte İmam Ali'ye biat ettiler.

Soru 85: Gadir-i Hum'a tanık olan Hz. Peygamber'in (s.a.a) hanımları neden onun vefatından sonra Hz. Ali'ye muhalefet ettiler?

Cevap: Hz. Peygamber'in hanımlarından Aişe hariç hiçbirisi muhalefet etmedi. Elbette Aişe de Gadir-i Hum Olayı'nı inkâr etmiyordu. Ama Ebu Bekir'in kızı olduğu ve o da siyasi anlaşmanın üyesi olduğu için çaresiz baba tarafına geçti. Çünkü babası Gadir-i Hum'daki halkın Hz. Ali'ye biatini görmezden geldi. Allah Resulü gaybî yardımla Aişe'yi gelecekte sapma ve yanlışla sürükleneceğine dair uyardı.

Soru 86: Hz. Peygamber Gadir-i Hum Olayı'na muhalefet eden bazı hanımları karşısında nasıl davrandı?

Cevap: Büyük Gadir-i Hum Olayı bitip Hz. Peygamber'in kervanı selamet ve huzurla Medine'ye vardıktan sonra Hz. Resulullah, Ümmü Seleme'nin evinde konakladı. Bir ay bo-

yunca Aişe (Ebu Bekir'in kızı) ve Hafsa'nın (Ömer'in kızı) evine gitmedi. Bu süre içinde ne kadar özür dileseler de fayda etmedi. Terbiyelenmeleri gerekiyordu. En sonunda Hz. Peygamber'in bütün hanımları Ümmü Seleme'nin evinde bir araya geldiler. Aişe Hz. Peygamber'e şöyle dedi: "Sizin hışmınızdan Allah'a sığınırım." Hz. Peygamber kadınların arasındayken şöyle buyurdu:

Şunu iyi bilin ki Ali benim vasi ve veliahdımdır. Ona itaat edin. Ona itaat etmek bana itaat, ona muhalefet etmek bana muhalefet etmektir.

Ardından Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurdu:

Ey Ali, Benden sonra hanımların sorumluluğu sana aittir. Eğer muhalefet ederlerse onları kov.

Hanımlarının hepsi susarak Hz. Resulullah'ın emirlerini onayladılar. Yalnızca Aişe şöyle dedi: "Ya Resulullah, biz hiçbir zaman muhalefet etmedik, etmeyeceğiz." Hz. Peygamber şöyle cevap verdi:

Evet sen bana muhalefet ettin, benden sonra da Ali'ye muhalefet edeceksin. Evinden çıkıp bir grup alçakla birlikte Ali'ye savaş açtığını, Hav'eb kabilesinin köpeklerinin sana havladıklarını görüyorum. Sen Allah'a karşı zalim ve günahkâr olacaksın.

Daha sonra Hz. Peygamber hanımlarının evlerine dönmeleri için izin verdi.⁽⁷³⁾

Hz. Peygamber'in (s.a.a) vefatından ve yirmi beş yıl inzivadan sonra halk Hz. Ali'ye biat edince Kureyş başkanları savaş hazırlıkları yapmaya başladılar. Aişe'yi de baskılara dayanak olarak yanlarında götürdüler. Aişe Mekke'den Basra'ya kadar bütün kabilelerin isimlerini sordu. Hav'eb'e vardıkla-

(73) bk. Başarısız terörün kaynakları (Keşfu'l-Yakin, İrşadu'l-Kulub, Biharu'l-Envar).

rında köpekler havlamaya başladı. Hav'eb köpeklerini duyan Aişe bağırmaya başladı:

“Beni geri götürün. Allah’a andolsun ki ben Hav’eb köpeklerinin kendisine havladığı kadınıım.”

Dönmek için ertesi güne kadar ısrar etti. Ta ki Abdullah b. Zübeyr, Aişe’ye yalan yere yemin edip oranın Hav’eb olmadığına tanıklık edinceye kadar ne yaptılarsa fayda etmedi. Sonra Hz. Ali’nin askerlerinin peşinde olduğunu iddia ederek onu hemen oradan uzaklaştırdılar.⁽⁷⁴⁾

Soru 87: Hz. Peygamber (s.a.a), yanındaki kervanın sağlam bir şekilde Medine’ye varmaları için hangi metotları denedi?

Cevap: 1- Hz. Peygamber (s.a.a) muhaliflerin bir araya gelerek komplo hazırlamalarını engellemek için Medine’ye varıncaya dek her türlü toplantıyı yasakladı.

2- Askerî tedbirler aldı.

3- İki veya üç kişinin bir araya gelmesini yasakladı.

Soru 88: Gadir-i Hum muhaliflerinin muhalefet sebepleri neydi?

Cevap: Gadir-i Hum muhaliflerinden bazılarının yakınları İslam savaşlarında Hz. Ali tarafından öldürülmüşlerdi. Bu nedenle kalplerinde düşmanlık besliyorlardı. Bazıları İmam’ın adaleti ve İslam hükümlerini uygulamasına kızgınlardı. Bazıları ise Hz. Peygamber’den (s.a.a) sonra ne pahasına olursa olsun hükümeti ele geçirmek için birbirleriyle siyasi anlaşma imzalamışlardı. Bazı Kureyşliler Hz. Peygamber (s.a.a) ile defalarca savaşmış ama kazanamayınca görünüşte

(74) 1- Tarih-i Taberî, c.3, s.975. 2- İbn Ebi'l-Hadid, Şerh-i Nechü'l-Belağa, c.9,s.312.

teslim olmuşlardı. Bunlar gerçekten Müslüman değillerdi. Fırsat bulunca intikam alma düşüncesindeydiler.

Soru 89: Gadir-i Hum muhalifleri ne diyorlardı?

Cevap: Muhaliflerin hiçbir şey söylemeye hakları yoktu. Zaten ortaya koyacakları delilleri de yoktu. Tek söyleyebildikleri ise şuydu: “Biz halife olmalıyız.”

Zira İmam Ali’nin velayeti hem ilahî seçimdi hem de vahiyle tebliğ edilmişti. Hem Hz. Peygamber hem de Müslümanlar ona biat etmişlerdi. Bu nedenle İmam Ali’nin velayetine karşı hiçbir delil sunamıyorlardı. Hz. Resulullah’ın (s.a.a) vefatından sonra ise yalnızca askerî Sakife darbesi, ölüm ve kıyımlarla iktidar ele geçirildi.

8- GADİR-İ HUM VE SAKİFE OLAYI

Soru 90: Büyük Gadir-i Hum Olayı'nı hafızalardan nasıl sildiler?

Cevap: Önce askerî Sakife darbesini yaptılar. Daha sonra Gadir-i Hum Olayı'nın gündeme gelmemesi için bütün tebliğ kanallarını, vaaz ve irşad toplantılarını ele geçirdiler. Gündeme getirenleri dövdüler. Gadir-i Hum Olayı'nı zihinlerden kazımak için, çeşitli siyasi, kültürel tebliğ yollarını deneyerek birçok çaba sarf ettiler. Ama başaramadılar. Gadir-i Hum, hikâyelerle şiirlerle ve Ehlibeyt'in birçok hadisleriyle ölümsüzleşti.

Soru 91: Sakife başkanları Gadir-i Hum hadisini ne yaptılar?

Cevap: Sakife'de planlanan hükümet darbesinin ardından, ilk olarak hadislerin okunması ve yazılması yasaklandı. Halkın yalnızca Kur'an okumasına izin verildi. Ayrıca herkesin evinde ne kadar yazılı hadis varsa İslam ümmetinin birliği(!) için yakılması emri verildi. Böylece artık hadisler gündeme gelmeyecekti.⁽⁷⁵⁾

Bu emre uymayanlar cezalandırıldı. Vahiy kâtibi Abdullah İbn Mes'ud'u dişleri kırılıncaya kadar dövdüler.⁽⁷⁶⁾

(75) 1- Kenzü'l-Ummal, c.5, s.237. 2- İbn Sa'd, Tabakat, c.5, s.140. 3- Allame Tabatabai, Şia Der İslam, s.11.

(76) Allame Eminî, el-Gadir, c.6, s.240 (Ehlisünnet'in 12 güvenilir kaynağından delil göstermiştir.)

Soru 92: Gadir-i Hum Olayı'nı şiirlerinde dile getiren ilk şair kimdir?

Cevap: Bu büyük olayı şiirlerine taşıyan ilk şair Hassan İbn Sabit'tir. Gadir-i Hum'da bulunan kalabalığın tekbir ve sevinç gösterileri arasında ayağa kalkarak şu şiiri okudu:

İslam Ümmetinin Peygamber'i Gadir-i Hum günü onlardan söylediklerine kulak vermelerini istedi.

Ve şöyle buyurdu: Ben kimin önderiysem, ey millet sizin önderiniz ve rehberiniz kim?

O gün oradakiler cevap verdiler ve hiç kimse bir şey gizlemedi. Herkes şöyle dedi: "Senin Rabbin ve sen bizim imam ve rehberimizsin. Bugün hiçbirimiz bu inanca karşı değiliz."

Sonra Hz. Peygamber Hz. Ali'ye hitaben şöyle dedi: "Ey Ali yerinden kalk! Zira benden sonra ümmetimin imamı ve hidayetçisi olmana razıyım."

Sonra Hz. Ali'nin başka hiç kimsenin sahip olamayacağı özelliklerini saydı. Onu kardeşi ve veliahdı olarak seçti.

"Ey millet! Ben kimin imamı isem bu Ali de onun imamıdır. Öyleyse Ali'nin doğru sözlü takipçisi ve gerçek dostu olun."

Daha sonra şöyle dua etti: "Allah'ım Ali'nin dostuyla dost, düşmanıyla düşman ol." ⁽⁷⁷⁾

(77) 1- İbn Ukde, Hadisu'l-Velaye. 2- Cuabi, Nuhebu'l-Menakib. 3- el-Gadir, c.2, s.65. 4- Merzbani (öl. h.378), Mirkatu's-Şiir. 5- Ebu Said Harkuşî (öl. h.406), Şerefu'l-Mustafa. 6- Ebu Nuaym İsfahanî (öl. h.430), el-Evail. 7- Hafız Ebu Said Sicistani (477), Kitabu'l-Velaye (el-Gadir, c.1, s.223). 8- Hatip Harezmi Malikî (öl. h.568), Menakib-ı Harezmi, s.80. 9- İbn Cevzî Hanefî (öl. h.654), Tezkiretu Havassi'l-Ümme, s.20. 10- Genci Şafî (öl. h.750), Kifayetu't-Talib, s.17. 11- Hameveynî (öl. h.722), Feraidu's-Simtayn. 12- Muhammed İbn Yusuf Zerendî (öl. h.750), Nazmu Dureri's-Simteyn. 13- Muhammed İbn Cerir Taberî, el-Musterşed. 14-

Bu şiir hem âlimler hem de halk tarafından tevatür ile rivayet edilmiştir. Bir rivayette, Hassan bu şiiri okuduğu zaman Hz. Peygamber'in (s.a.a) şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

Ey Hassan, dilinle bize yardım ettiğin sürece Ruhu'l-Kudüs (Cebrail) tarafından sürekli destekleneceksin.

Hz. Peygamber (s.a.a) bu şiirle Hassan'ın Hz. Emîrül-Müminin'in (a.s) velayetine bağlı kalmayacağını haber verdi. Nitekim Hazretin vefatından sonra belli oldu.⁽⁷⁸⁾

Şeyh Saduk (öl. h.381), Emali, s.443. 15- Şerif Razi (öl. h.406), Hasaisu'l-Eimme. 16- Şeyh Müfid (öl. h.413), Fusulu'l-Muhtar, c.1, s.87. 17- Ebu'l-Feth Keracekî (öl. h.449), Kenzü'l-Fevaid, s.123. 18- Şeyh Abdullah İbn Abdullah Sedabadi,el-Mukni fi'l-İmame. 19- Ebu'l-Fütuh Huzaî Razi (öl. h.588), Tefsir-i Ebu'l-Fütuh, c.2, s.192. 20- Şeyh Fettal Ebu Ali Şehit Nişaburî, Ravzatu'l-Vaizin, s.90. 21- Ebu Ali Fazl İbn Hasan Tabersî, İlamu'l-Vera, s.80. 22- İbn Şehraşub (öl. h.588), Menakıb, c.3, s.35. 23- İbn Batrik, Hasais, s.37. 24- Ebulhasan İrbelî (öl. h.692), Keşfu'l-Ğumme, s.94. 25- İmaduddin Hasan Tabersî, Kamil-i Behaî, s.152 ve 217. 26- Gazi Nurullah Mer'âşi, Mecalisu'l-Muminin, s.21. 27- Allame Muhsin Kaşani, İlmu'l-Yakin, s.142. 28- Seyyid Haşim Behranî, Gayetu'l-Meram, s.87. 29- Allame Meclisî, Biharu'l-Envar, c.9, s.234 (eski baskı).

(78) Müntehe'l-Amal, c.1, s.193.

Bu tarihî olayı yüz on sahabinin nakletmesi, önemini göstermesi açısından yeterlidir. Ama bu, olayı yalnızca onların naklettiği anlamına gelmiyor. Ehlişünnet âlimlerinin kitaplarında yalnızca 110 şahıs göze çarpıyor. Hz. Peygamber (s.a.a) bu sözleri yüzbin kişilik bir toplumda söylemiştir. Ama bunların büyük bir çoğunluğu Hicaz'ın çok uzak yerlerinde yaşadıklarından dolayı, hadis onlar tarafından nakledilmemiştir. Bir kısmı ise nakletmiş; ama tarih kaydedememiştir. Kaydetmişse de bize ulaşmamıştır.

Bu hadis İslam'ın ikinci yüzyılı olan Tabiin zamanında, seksen dokuz şahıs tarafından nakledilmiştir.

Diğer yüzyıllarda ise Gadir-i Hum hadis ravilerinin hepsi Ehlişünnet âlimleridir. Bunlardan üçyüz altmışı kitaplarında yazılı olarak aktarmış ve birçoğu da bu hadisin doğruluğunu belirtmiştir.

H. Resulullah (s.a.a) o toplumda Ali'ye şöyle buyurdu:

Ayağa kalk, benden sonra halkı hidayet etmen için seni imam seçtim. Öyleyse ben kimin önderiysem bu Ali de onun imam ve önderidir. Bundan sonra onun sadık taraftarları ve izleyicileri olun.

Bu hadisi 3.yüzyılda 92 alim, 4. yüzyılda 43, 5. yüzyılda 24, 6. yüzyılda 20, 7. yüzyılda 21, 8. yüzyılda 18, 9. yüzyılda 16, 10. yüzyılda 14, 11. yüzyılda 12, 12. yüzyılda 13, 13. yüzyılda 12 ve 14. yüzyılda 20 âlim nakletmiştir.

Bir grup ise yalnızca hadisi nakletmekle kalmayıp, bu hadisin kaynağı hakkında kitaplar yazmıştır.

İslam'ın büyük ravilerinden Taberî, "el-Vilaye fi Turuki Hadisi'l-Gadir" kitabını yazmış ve bu hadisi 75 yolla H. Peygamber'den (s.a.a) rivayet etmiştir.

İbn Ukde Kufî bu hadisi, Velayet risalesinde 105 kişiden nakletmiştir.

Ebu Bekir Muhammed İbn Ömer Bağdadî (Cem'ani ile maruf), bu hadisi 25 yolla nakletmiştir.

Hadis büyüklerinden;

- Ahmed İbn Hanbel Şeybani 40 senetle nakletmiştir.
- İbn Hacer Askalani 25 senetle nakletmiştir.
- Cezerî Şafiî 80 senetle nakletmiştir.
- Ebu Said Sicistani 120 senetle nakletmiştir.
- Emîr Muhammed Yumni 40 senetle nakletmiştir.
- Nesaî 250 senetle nakletmiştir.
- Ebu'l-İrfan Hibban 30 senetle nakletmiştir.

Bu tarihî olayın özellikleri hakkında 26 yazar kitap yazmıştır. Bu olay hakkında kitap yazmış ama tarihte nakledilmemiş âlimler de olabilir. (Bu verilerin hepsi "el-Gadir" kitabının birinci cildinden alınmıştır.)

Şia âlimleri bu tarihî olay hakkında değerli kitaplar yazmışlardır. Bunların en kapsamlısı İslam'ın en güçlü kalemlerinden olan Ayetullah Eminî tarafından yazılan "el-Gadir" kitabıdır. Bu bölümde o değerli ki-taptan yararlanılmıştır.

Furuğ-i Ebediyet, c.2, s.477.

Soru 93: Gadir-i Hum'un unutulması için verilen ilk emir nedir?

Cevap: Gadir-i Hum'un unutulmasını sağlamak amacıyla verilen ilk emir hadislerin yakılmasıdır. Böylece hadisler toplumda kalmayacak ve halk da onları okumayacaktı. Nihayetinde ise Gadir-i Hum hafızalardan silinecekti.

Sakife'li darbeciler İslam ümmetinin vahdetini korumak bahanesiyle şu bildiriği yayınladılar: Müslümanların birliğinin korunması için bütün hadisler toplansın ya da yakılsın. Zira Kur'an-ı Kerim bize yeter. Kur'an dışında başka bir şey gündeme gelmemelidir.

Aişe şöyle anlatıyor: Bizim evde beş yüz tane yazılı hadis vardı. Babam onları bahçede yaktı.⁽⁷⁹⁾ Siyasi bilince sahip insanlar bu emrin asıl sebebinin Müslümanların birliğini ya da

(79) 1- Ulumu'l-Hadis ve Mustalahuh, s.12. 2- Fecru'l-İslam, s.221. Ebu Bekir'e Kur'an-ı Kerim'in korunması için hadislerin toplanıp yakılması emrini verdi. Hadislerin nakledilmesini de yasakladı. 3- Tabakatu'l-Huffaz, c.1, s.5. 4- Mir'atu'l-Ukul'un Önsözü, c.1, s.30. 5- Tezkiretu'l-Huffaz, c.1, s.32. 6- Allame Tabatabai, İslam'da Şia, s.11. 7- Muttaki Hindî, Kenzü'l-Ummal, c.5, s.237. 8- İbn Sa'd (öl. h.230), Tabakat, c.5, s.140. Ömer de yazılı hadislerin toplanıp yakılması emrini verdi. Hadislerin nakledilmesini yasakladı. Abdullah b. Huzeyfe ve Abdullah b. Mes'ud'u hadis naklettikleri için Medine'ye çağırıp kırbaçlattı. 9- Buharî (öl. 256), Sahih-i Buharî, c.1, s.39. 10- İbn Hacer (öl. h.852), Fethu'l-Bari. 11- Suyutî (öl. h.911), Tenviru'l-Hevalik, s.4. 12- Tezkiretu'l-Huffaz, c.1, s.2. 13- Fecru'l-İslam, s.210. 14- İbn Sa'd (öl. h.230), Tabakat, c.3, s.206. 15- Mir'atu'l-Ukul'un Ön Sözü, c.1, s.30. Osman da bu siyasetin devamında Ömer ve Ebu Bekir'in zamanında nakledilmeyen hadislerin nakledilmesinin yasak olduğunu ilan etti. 16- Mir'atu'l-Ukul'un Ön Sözü, c.1, s.30. Bu yasaklar Ömer b. Abdulaziz zamanına kadar devam etti. Hilafeti zamanında onun çabalarıyla hadisler tekrar toplanıp yazılmaya başlandı. Birçok kişi Nebevi hadisleri toplamaya başladı. 17- Fecru'l-İslam, s.221. 18- Ulumu'l-Hadis ve Mustalahuh, s.37. 19- Allame Eminî, el-Gadir, c.6, s.260, on iki güvenilir tarih kitabından kaynak göstermiştir.

Kuran'ı koruma değil, aksine Hz. Ali ve Hz. Peygamber'in Ehlibeyti'nin faziletini unutturmak için yapıldığını biliyorlardı. Böylece velayet, Ehlibeyt ve Gadir-i Hum hakkındaki birçok hadis yok edildi. Bu emre uymayan ve halka hadislerle konuşan veya hadis nakledenler belirlenip dövüldüler. (Vahiy kâtiplerinden olan Abdullah b. Mes'ud gibi.)

İşte burada velayet koruyucularına büyük görev düşüyor. Çeşitli işkencelere dayanmalı, risaletin mirasını korumalı, Gadir-i Hum'un unutulmamasını sağlamalı, sadık yarenleri korumalı, Sakifeli batıl hükümete tabi olmamalı ve ilahî rehberlerin velayetini korumalıdır.

Hz. Peygamber'in (s.a.a) biricik kızı Hz. Fatıma (s.a) bu siyasi ve askerî başkaldırışın ilk saflarında yer aldı. O hakikatleri ortaya çıkarmak ve hükümeti gasbedenlere karşı koymaktan bir an olsun vazgeçmedi. Şehit oluncaya kadar Hz. Emîrül-Müminin'in (a.s) hakkını savundu. Evladı Hz. Muhsin'i hak velayete feda etti. Evine saldıranlar Masum İmam'ı serbest bırakıncaya kadar susmadı ve başkaldırışı devam etti.

Soru 94: Gadir-i Hum hadislerinin yok olması için hangi yollar izlendi ve nasıl yapıldı?

Cevap: Gadir-i Hum hadislerinin yok olması için şu yollar izlendi:

- 1- Var olan bütün hadislerin yakılması emredildi.
- 2- Hadis yazmak yasaklandı.
- 3- Hadis nakledenlerin cezalandırılacağı ilan edildi.
- 4- Bütün tebliğ ve irşat kanallarına yasak getirildi.
- 5- Gadir-i Hum Olayı gündemden çıkarıldı.

Bütün bunlar hükümet tarafından tehdit ve zor kullanılarak yapıldı.⁽⁸⁰⁾

(80) Ömer ve Ebu Bekir toplumu susturmak için halkı ve Hz. Pey-

gamber ashabını öldürmeye başladılar. Birçok ashap bu yolda şehit oldu. Örneğin;

1- Habbab b. Munzir; o Bedir mücahitlerinden faziletli bir ashap-tı. Hilafeti gasbettiği için Ebu Bekir'e kılıç çekmişti. Bu nedenle gizlice defnedildi.

2- Sa'd b. Ubade; Hazreç kabilesinin büyüğü idi. Ömer'i tehdit ettiğ-i için gece yarısı şehit edildi. Cinlerin onu okla öldürdüğünü iddaa ettiler. Hâlbuki Ömer'in "Sa'd'ı öldürün, Allah onu öldürsün." sözleri bazı kimseler tarafından duyulmuştu.

(Şerh-i İbn Ebi'l-Hadid, c.2,s.826; Nihayetü'l-Erib, c.4, s.35; Kamu-su'r-Rical, c.4, s.328.)

3- Dünkü müşriklerin başkanlarından olan Halid b. Velid'i, Hz. Peygamber'in büyük ashaplarından olan Malik b. Nüveyre'yi öldür-mesi için görevlendirdiler. Yolda askerler arasında anlaşmazlık çıktı. Malik'in kabilesi namaz vakti olduğuna şahadet ettiler ve namaz kıldı-lar. Halid bahanelerinden vazgeçmeyerek sonunda Malik'i öldürdü ve onun eşine tecavüz etti. Bu olay Ebu Bekir ve Ömer'in askerleri arasında büyük tartışmalara sebep oldu. Ebu Bekir Halid'i savundu. Ama Ömer bu olayı ve Malik'in eşine yapılanların çirkinliğini itiraf ediyordu.

(1- Nihayetü'l-Erib, c.4, s.72. 2- el-Bed'u ve't-Tarih, c.5, s.160. 3- el-Gadir, c.1, s.179. 4- Şerh-i Ebi'l-Hadid, c.1, s.179. 5- Tarih-i Taberî, c.4, s.1410. 6- Üsdu'l-Ğabe c.4, s.295. 7- Tarih-i İbn Esir, c.3, s.149. 8- Tarih-i İbn Asakir, c.5, s.105. 9- Şeyh Abbas Kummî, Beytu'l-Ahzan, (Farsça çevirisi) s.128. 10- Sire-i İbn Hişam, c.4, s.54. 11- Tarihu'r-Ridde, s.47.)

Malik b. Nüveyre şehit edilmeden önce, Ebu Bekir'i hilafeti gasbet-tiği için tehdit etmişti. Ömer, Halid ve Kuzfuz onu okadar dövdüler ki bedeni mescitten çıkartıldığı zaman kanlar içindeydi.

4- Mikdat; onu da itiraz ettiğ-i için dövdüler. Salman Farsî'nin iti-razi ise Ömer'in asabılığı ile susturuldu. Hz. Ali'nin araya girmesiyle Selman'ın peşini bıraktılar.

(1- Beytu'l-Ahzan (Farsça çevirisi), s.123. 2- Onlara karşı çıkan bazı kabile ve insanları dinden çıkmış diye iftira atıp toplu kıyımlar yaptılar. 3- Tarihu'r-Ridde, s.10. 4- Nevbahti, Fıraku's-Şia, s.7.

Örneğin:

a) Harise b. Surake'nin kabilesi: "Biz Hz. Peygamber'den (s.a.a)

Soru 95: Büyük Gadir-i Hum Olayı'ndan kaç gün sonra karşıt gösteriler başladı?

Cevap: Meşhur rivayetlere göre, Gadir-i Hum Olayı'ndan iki ay on üç gün sonra, siyasi anlaşma üyeleri Sakife Olayı'nı gerçekleştirdiler. Zilhiccenin on sekizinde Gadir-i Hum günü velayete biat edildi. Aynı yıl safer ayının yirmi sekizinde Hz. Peygamber (s.a.a) vefat etti.⁽⁸¹⁾ Üç gün sonra Sakife Olayı meydana geldi.

Hz. Peygamber'in vefatının hemen ardından Ömer kılıcını kınından çıkararak şöyle bağırdı: "Peygamberler ölmez! Kim Hz. Peygamber'in öldüğünü söylerse, öldürürüm." Çün-

sonra yalnızca Ehlibeyt'ine itaat ederiz. Ne Ebu Bekir'e ne de yarenlerine itaat ederiz." dediler. (el-Futuh, c.1, s.58; Tarih-i Yakubî, c.2, s.128)

b) Kays b. Asım ve kabilesi zekatlarını Ebu Bekir'e vermedi. Onları toplayıp kabilesinde fakir olanlara dağıttı. Bu hareketiyle dinden çıkmış hükmü verilip öldürüldü. (Mecmau'l-Emsal, c.2, s.65; ed-Dürretu'l-Fahira, s.324)

Ebu Bekir ve Ömer'in hilafetine muhalif olanların, dinden çıkma bahanesiyle nasıl susturulup ve öldürüldüğünü çeşitli kaynaklarda bulabilirsiniz. Örnek olarak:

1- İbn Asım Kufî (öl. h.413), el-Futuh, c.1, s.72, 58, 61. 2- Ahmed b. Ebi Yakup (öl. h.292), Tarih-i Yakubi, c2, s.128. 3- Haseneyn Heykel, el-Sıddık el-Ekber, s.96. 4- Demirî (öl. h.808), Hayatu'l-Hayvan, s.49. 5- Abdurrezzak, el-Musannef, c.6, s.51,54 ve c.10, s.172. 6- Camiu Beyani'l-İlm,c.2, s.129. 7- İbn Sa'd (öl. h.230), Tabakatu'l-Kübra, c.7, s.101. 8- Mevedani (öl. h.518), Mecmau'l-Emsal, c.2, s.65. 9- ed-Dürretu'l-Fahira, s.324. 10- İbn Kesir (öl. h.774), el-Bidaye ve'n-Nihaye, c.6, s.311. 11- Nevbahti, Firaku'ş-Şia, s.7. 12- Tarihu'r-Ridde, s.3. 13- Doktor Rikaz Suheyl, Tarihu'l-Arabi ve'l-İslam, s.171. 14- İbn Rüşd, Bidayetu'l-Müctehid, c.1, s.250. 15- Doktor Hasan İbrahim, Tarih-i Siyasiy-i İslam, c.1, s.216. 16- Şibli, et-Tarihu'l-İslami, c.1, s.281. 17- Ukkad, Abkariyetu's-Sıddık, s.124. 18- Zamaşeri (öl. h.275), el-Faik fi Garibi'l-Hadis, c.2, s.275. 19- İbn Hişam (öl. h.213), Sire-i İbn Hişam, c.4, s.54.

(81) İbn Hişam'dan nakledilmiştir, c.2, s.658

kü, Ebu Bekir Medine etrafındaki köylerden birindeydi. Planlarını hayata geçirebilmeleri için onun da Medine’de olması gerekiyordu. Ömer arkadaşı Ebu Bekir Medine’ye varıncaya kadar tehditlerle Hz. Peygamber’in vefat haberinin yayılmasını engelledi.⁽⁸²⁾

Askerî darbeyi yapacakları zaman, Medine’ye giriş çıkışı yasakladılar.⁽⁸³⁾ Şehirden çıkmaya ya da kaçmaya çalışanları öldürdüler. Ve karanlıkta cin çarptı diyerek cinayetleri örtbas ettiler. Hazrec kabilesinin başkanı Sa’d b. Ubade’yi gecenin karanlığında gerçekten cin mi öldürdü? Yoksa Ömer’in emriyle Hazrec kabilesinden, Ebu Bekir’e biat almak için Halid b. Velid mi?⁽⁸⁴⁾

Soru 96: Gadir-i Hum muhaliflerinin sloganları neydi?

Cevap: Gadir-i Hum muhaliflerinin, Ali’nin imam seçilmesine karşı savunacakları haklı delil ve sözleri yoktu. Ömer şöyle diyordu:

“Araplar, nübüvvet ve imametin her ikisinin de Benî Haşim’de olmasını kabullenemez.”⁽⁸⁵⁾

(82) Ömer arkadaşı Ebu Bekir Medine’ye dönene kadar Hz. Peygamber’in vefat olayının yayılmasını engelledi. Ebu Bekir döndüğünde Ömer’e” Allah’ın Peygamberi de ölür.” dedi, o da sustu.

1- Tarih-i Taberî, c.4, s.1815. 2- Tarih-i İbn Kesir, c.5, s.342. 3- Tarih-i Yakubi’nin tercümesi, c.1, s.511. 4- Tarih-i Taberî, c.2, s.442. 5- Tabakat, c.2, s.266. 6- el-Faik, c.1, s.408. 7- Şerh-i Nehcü’l-Belağa, c.2, s.42. 8- Tarih-i Taberî, c.1, s.233.

(83) Ömer, Sakife Olayı’ndan sonra darbe yapmak üzere şehre giriş çıkışları yasakladı. Bahanesi ise şuydu: “Hz.Peygamber’in ashabının etrafa yayılarak halkı yanlış yola saptırmalarından korkuyorum.”

(Şerh-i Nehcü’l-Belağa, c.4, s.457. Tarih-i Hatib Bağdadî, c.7, s.453)

(84) İmam Ali, c.1, s.268.

(85) 1- İbn Esir, el-Kamil, c.3, s.24. 2- Şerh-i İbn Ebi’l-Hadid, c.3, s.107. 3- Tarih-i Taberî, c.2, s.289.

Diğerleri şöyle diyordu: Halifelik ve rehberlik bizim kabilede olsun. Bazıları ise güçleri paylaştırmayı düşünüyorlardı; bir rehber Ensardan, bir rehber de Muhacirlerden seçilsin diyorlardı.⁽⁸⁶⁾

Sonra tehdit ve rüşvetle bazılarını susturmaya, bazılarını da uzlaşmaya mecbur ettiler.⁽⁸⁷⁾

(86) Cahiliye dönemlerine ait olan milliyetçilik, Ömer ve arkadaşları sayesinde tekrar hayat buldu. Ömer Sakife’de halkı susturmak için şöyle dedi: “Araplar nübüvvetin ve imametın ayrı ayrı ailelerde olmasını kabullenemez.”

(İbn Kuteybe (öl. h.276), el-İmame ve’s-Siyase, s.8. İbn Ebi’l-Hadid (öl. h.656), Şerh-i Nehcü’l-Belağa, c.2, s.38)

Başka bir yerde de şöyle dediler: “Arap artık Kureyş’in emrine girmez.”

(Hayatu’s-Sahabe, c.2. s.113. Tarih-i İbn Haldun, c.2, s.64. Uyunu’l-Ahbar, c.1, s.233. el-Beyan ve’t-Tebyin, c.3, s.297. Kenzü’l-Ummal, c.3, s.20. Tarihu’l-Hulefa, s.68. el-Faik, c.1, s.170)

Ömer Benî Haşim karşısında başka bir yalana da başvurmuştur: “Araplar nübüvvet ve hilafetin aynı ailede olmasını istemiyor.”

(İbn Şazan, el-İzah, s.78)

(87) Onların siyaseti, para ve güç paylaşımı ile istediklerini ele geçirmektir. Örneğin:

1- Ebu Bekir ve Ömer Beni-Haşim’i susturmak için, Hz. Peygamber’in amcası Abbas’ın yanına gidip hilafete katılmasını önerdiler. Ama o kabul etmedi.

2- Ebu bekir hilafeti ele geçirince Muhacir ve Ensar arasında bol bol para dağıtmaya başladı. Ensar’dan bir kadın kabul etmeyerek şöyle dedi: “Din içinde bana rüşvet mi vermek istiyorsunuz?”

(Şerh-i Nehcü’l-Belağa, c.13, s.301. el-Cemel, s.233. İku’l-Ferid, c.3, s.175. el-İsabe, c.1, s.176. el-Siffin, s.85. Hayatu’s-Sahabe, c.1, s.42)

3- Evs kabilesinden Useyyid b. Hudeyr Ebu Bekir’e biatta diğerlerinden öne geçtiği için, onun bütün ihtiyaçlarını karşıladılar. Hatta öldükten sonra kalan borçlarını Ömer karşıladı.

(el-Faik fi Garibi’l-Hadis, c.1, s.108)

Zorba hükümeti kabul etmeyip, Hz. Peygamber'in kızını ve Ehlibeyt'ini savunanların hakkını beytülmalde alıkoydular.⁽⁸⁸⁾

Galiba, muhalifler Allah'ın Gadir-i Hum günü herkesin Hz. Emîrül-Müminin'e (a.s) ve on bir evladına biat etmesini emrettiğini ve herkesin biat ettiğini unutmuşlardı.

Soru 97: Hz. Emîrül-Müminin'in (a.s) hayatının en güzel anı hangisidir?

Cevap: Hz. Ali, hayatının en güzel anını şöyle anlatıyor:

(Hayatımın en güzel anı,) Hz. Resulullah'ın Gadir-i Hum günü beni konuşma yaptığı kürsüye çağırıp, elimi kaldırarak Müslümanların emîri olarak tanıttığı andır. O zaman Hz. Resulullah şöyle buyurmuştu:

Ben kimin mevlası isem bu Ali de onun mevlasıdır.⁽⁸⁹⁾

Soru 98: Hz. Emîrül-Müminin'in (a.s) hayatının en acı anı ne zamandı?

Cevap: Hz. Ali, hayatının en acı anını şöyle anlatıyor:

Hayatımın en acı anı, Hz. Peygamber'in vefatından sonra evime saldırıp beni zorla mescide götürdükleri ve kılıçla tehdit edip hakkımı gasbettikleri andır.⁽⁹⁰⁾

(88) Ümmü Seleme mescitte Hz. Fatıma'yı koruduğu ve Hz. Peygamber'in kızının makamı ve değeri hakkında konuştuğu için bir yıl boyunca beytülmaldeki hakkını vermediler.

(1- Taberî (öl. h.400), Delailü'l-İmame, s.29. 2- Yusuf b. Hatem, ed-Dürrü'n-Nazim. 3- Şeyh Abbas Kummi, Beytu'l-Ahzan, s.249. 4- Merhum Mukarrem, Vefatu's-Siddika, s.93)

(89) bk. 18. cevabın kaynağı.

(90) Ebu Bekir Hz. Zehra'nın evine saldırı emrini verdi. Ömer'e: "Cemaatle birlikte Ali'nin evine gidin. Herkes biat için gelsin. Ali biat etmezse onunla savaşın." dedi.

(1- İbn Abdurabbih (öl. h.328), İkdu'l-Ferid, c.2, s.250. 2- Tarih-i Ebi'l-Fida, c.1, s.156. 3- A'lamu'n-Nisa, c.3, s.207)

Soru 99: Gadir-i Hum gününe inananlar bütün bu olanlar karşısında neden sustular?

Cevap: Bütün Müslümanlar, birden bire Sakife Olayı ile başlayıp, çok iyi planlanmış bir askerî darbe ile karşı karşıya geldiler. İslam ümmeti içerisinde ilk kez savaş kapıları açıldı.

Hizmet Zehra'nın evine saldırı ve yakmalarının kaynağı şunlardır:

1- İbn Abdurabbih, İkdu'l-Ferid, c.2, s.176 ve c.4, s.268. 2- Allame Eminî, el-Gadir, c.7, s.77. 3- Tarih-i Ebi'l-Fida, c.1, s.156. 4- Ömer Rıza Kehhale, A'lamu'n-Nisa, c.3, s.7 ve 12. 5- Mes'udi (öl. h.346), Mürucu'z-Zehab, c.1, s.415. 6- Dineverî (öl. h.282), el-İmame ve's-Siyase, c.1, s.12. 7- Süleym İbn Kays'ın kitabı (öl. h.90), s.89,249. 8- Taberî (öl. h.310), Tarih-i Taberî, c.2, s.619 ve c.3, s.202. 9- İbn Ebi'l-Hadid, Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.2, s.130 ve c.6, s.48. 10- Hace Tusi (öl. h.460), Telhisu's-Şafiî, s.240. 11- Seyyit Murtaza (öl. h.436), Kitab-ı Şafi, s.240. 12- Taraif Kitabı, s.64. 13- Mes'udi (öl. h.346), İsbatu'l-Vasiyye, s.100/262. 14- Merhum Meclisî (öl. h.1110), Biharu'l-Envar, c.143, s.197. 15- Taberî (öl. h.310), Tarih-i Taberî, c.3, s.198. 16- Tarih-i Taberî, c.2, s.443. 17- Merhum Meclisî, Biharu'l-Envar, c.28, s.204, 338. 18- İbn Ebi'l-Hadid (öl. h.656), Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.1, s.134. 19- Deylemî (öl. h.771), İrşadu'l-Kulub. 20- İbn Abdurabbih (öl. h.328), İkdu'l-Ferid, c.5, s.12. 21- İbn Ebi Tahir Muruzî (öl. h.280), Belagatu'n-Nisa, c.4, s.14. 22- Belazurî (öl. h.279), Ensabu'l-Eşraf, c.1, s.589 ve c.3, s.282. 23- Şeyh Abbas Kummi, Beytu'l-Ahzan, s.97. 24- Reyahinu's-Şeria, c.1, s.281. 25- Muhammed İbn Şehna, Ravzatu'l-Menazir. 26- Selahuddin Sefdi, Vafi bi'l-Vefiyyat. 27- İbn Asakir (öl. h.571), Tarih-i Dimeşk. 28- Suyutî (öl. h.911), Cemu'l-Cevami. 29- İbn Cebir, Gurer Kitabı. 30- Dehlevî, İzaletu'l-Hefa. 31- İbn Abdulbirr (öl. h.338), el-İstiab. 32- Ebu Ubeyde (öl. h.2225), Emval. 33- Sibt b. Cevzî (öl. h.654), Mir'atu'z-Zaman. 34- Giyasuddin Şafiî, Habibu's-Siyer. 35- İbn Miskeveyh (öl. h.421), Tecaribu'l-Ümem. 36- Şeyh Saduk (öl. h.380), Hisal, s.171. 37- İbn Esir (öl. h.606), Tarih-i Kamil, c.2, s.237. 38- Zehebî (öl. H748), Mizanu'l-İtidal, c.2, s.215. 39- Muttaki Hindî, Kenzü'l-Ummal, c.5, s.381. 40- Şehristani, Milel ve Nihel, c.1, s.57. 41- Taberî (öl. h.400), Delailu'l-İmame, s.45. 42- Abdullah b. Seba kitabı, c.1, s.108. 43- Tarih-i İbn Şahne, s.164.

Bazıları şaşkın bir hâlde ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Diğerleri ise Hz. Peygamber ashabı ve yareni adına askerî darbe yapıp, işkence ve cinayetlerle herkesi teslim olmaya nasıl zorladıklarına inanamıyorlardı. Hatta bunların vahiy evine saldırarak, Hz. Peygamber'in kızını dövüp elini ve kaburgalarını kırmaya nasıl cesaret ettiklerine akıl erdiremiyorlardı.

Birçok grup da darbecilerle birlikte şöyle diyordu: "Ali halife olmasın. Kim halife olursa ona biat ederiz."

Böylece Medine'de, soğuk sessizlik rüzgârları esmeye başladı. İtiraz edenler dövüldüler. Abdullah b. Mes'ud ve Ammar'ı öldürmek kastıyla dövdüler. Bazılarını da gece yarısı öldürdüler. Fucae'yi Medine musallasında diri diri yaktılar. Malik b. Nuveyre'nin on iki evladıyla birlikte başını kestiler. Ebu Bekir'in halifeliği zamanında, hükümetlerinin ayakta kalması için toplam otuz kişiyi katlettiler. ⁽⁹¹⁾

(91) İktidar olmak için ellerinden geleni yaptılar. Çeşitli zulümlerde bulundular. Sakife başkanlarının yaptıkları o kadar üzücü ve acıydı ki kendileri amellerinin çirkinliğini itiraf etmek zorunda kaldılar. Ebu Bekir'in ömrünün son anlarında söylediği şu sözler buna işaret olsa gerek:

"Keşke Halid'i Malik'i öldürmesi için göndermeseydim. Keşke Hz. Fatıma'nın (s.a) evine saldırma emrini vermeseydim. Keşke Fücae'yi (İyas b. Abdullah'ı) canlı canlı yakmasaydım."

(Çaresiz İyas b. Abdullah, "Ben kâfir olmamışım, şüphesiz ben müminim." diye feryad eder hâlde Medine musallasında diri diri yandı.)

(1- Şeyh Saduk, (öl. h.380) Hisal, s.171. 2- Mes'udi, (öl. h.346), Mürucu'z-Zeheb, c.2, s.301. 3- İbn Miskeveyh (öl. h.421), Tecaribu'l-Ümem. 4- İbn Esir (öl. h.606), Kamil, s.237. 5- Taberî (öl. h.310), Tarih-i Taberî, c.2, s.619 ve c.3, s.430. 6- Zehebî (öl. h.748), Mizanu'l-İtidal, c.2, s.211. 7- Reyahinu's-Şeria, c.1, s.291. 8- Lisanu'l-Mizan, c.4, s.189. 9- Ebu Ubeyde (öl. h.225), Kitabu'l-Emval, s.193. 10- İbn Kuteybe (öl. h.276), el-İmame ve's-Siyase, c.1, s.18. 11- İbn Ebi'l-Hadid, (öl. h.256), Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.1, s.130 ve c.2, s.20. 12- Abdullah İbn Sebe Kitabı, c.1,

s.106. **13-** İbn Abdurabbih, (öl. h.328), İkdu'l-Ferid, c.4, s.268 ve c.2, s.254. **14-** Kenzü'l-Ummal, c.3, s.135. **15-** Zehebî, (öl. h.748) Tarih-i Zehebî, c.1, s.388. **16-** İbn Cevzî (öl. h. 654) Miratu'z-Zaman. **17-** İbn Asakir, (öl. h. 571) Tarih-i Dımeşk (Ebu Bekir'in Halinin Şerhi).

9- GADİR-İ HUM VE ÖZGÜRLÜK

Soru 100: Büyük Gadir-i Hum Olayı'nın özgürlük ve demokrasiyle ilişkisi nedir?

Cevap: Demokrasiyi, halkın kendi geleceklerinde söz hakkı, seçime katılma ve oy verme hakkına sahip olmak olarak tarif edecek olursak, Gadir-i Hum özgürlük ve halkın kendi geleceği konusunda söz sahibi olmalarına en iyi örnektir.

Gerçek rehber ve imam Allah katından seçilip Hz. Peygamber tarafından halka tanıtılmış olsa da imamına biat eden yine halkın kendisidir.

Soru 101: Doğu Bloku ülke yönetimleri, Gadir-i Hum'da anılan özelliklere sahip mi?

Cevap: Hayır. Bütün ahlaki ve insani değerler Gadir-i Hum'da mevcuttu; ama Doğu Bloku sistemleri Gadir-i Hum'da anılan özelliklere sahip değil.

Onlar rehberi, bilgilerin ve milletvekillerinin seçmesi gerektiğini söylüyorlar. Gadir-i Hum günü, İslam toplumunun bütün bilgin ve vekilleri oradaydı, onlar İmam Ali'ye biat ettiler. Gadir-i Hum günü kadın ve erkek, büyük küçük toplumun her kesiminden insan oradaydı. Velayete biate katıldılar. Ama Doğu Bloku sistemlerde böyle değil.

Soru 102: Batı hükümetleri Gadir-i Hum'da bulunan özelliklere sahip mi?

Cevap: Hayır. Batı devletleri yalnızca demokrasi ve genel seçim sloganı atıyorlar. Ama Gadir-i Hum demokrasinin en iyi örneğidir. Gadir-i Hum'da toplumun her kesiminden insanlar vardı. Ama batı devletlerinde böyle değil. Gadir-i Hum'a toplumun bilginleri ve vekilleri katılmıştı. Batı ülkeleri bu özelliğe sahip değil.

Soru 103: Demokratik ülkeler Gadir-i Hum'un özellikle-rine sahip mi?

Cevap: Hayır. Çünkü İslam ümmetinin bütün beldelerinden insanlar rehberlere biate katıldılar ve toplumun her kesiminden insanlar oradaydı. Ama demokrasiyi⁽⁹²⁾ savunan ülkelerde rehber seçimine halkın hepsi katılmıyor.

Sözde gelişmiş ve demokrasiyi savunan ülkeler, halkın yarısı yada bir kısmının (%15-20) seçimlere katıldığını ve katılmayanları umursamadıklarını itiraf ediyorlar.

Demokratik ülkelerde görülmeyen özelliklerden biri de Gadir-i Hum günü halkın önde gelenlerinin ve bilginlerin de velayete biate katılmış olmalarıdır.

Soru 104: Gadir-i Hum'da bulunan ama dünya devletlerinin sahip olmadığı özellikler nelerdir?

Cevap: Gadir-i Hum'da bulunan ama dünya devletlerinin sahip olmadığı birçok özellik vardır. Bunlardan bazıları:

(92) Demokrasi halkın kendi kendisini yönetmesine denir. Bu terimin kökü eski Yunan kültürüne dayanır. Aristo devlet çeşitlerini saydığı siyaset kitabında, demokrasiyi bozuk, aşağı ve aşırı tabaka devleti olarak tarif etmiştir. Günümüzde bu terim batılı devletlerde iyi anlamıyla kullanılmıştır. Özgürlükçü liberal felsefeciler tarafından, araştırılıp, tartışılmış ve beğenilmiştir. Bu terim Amerika Birleşik Devletlerini kuranlar tarafından sık kullanıldığı için bir hayli önem kazanmıştır. Özgürlükçü liberaller kendilerini demokrat olarak tanıtır.

- 1- Rehberliğe en layık kişi Allah tarafından seçildi.
- 2- Hükümet türü ve siyasi yapı tam bir bilinçle belirlendi.
- 3- Hz. Peygamber'in biati halkın biati ile kenetlendi.
- 4- İlahi vahiy, toplumun her kesimden insanın katılmasıyla gerçekleşti...

Dünya devletleri bu özelliklere sahip değildir. Çünkü ya hakkı olmayanlar liderliğe seçiliyor ya da halkın geneli seçime katılmıyor. Ayrıca adaylıklar ve seçimler tam bir bilinçle gerçekleşmiyor.

Soru 105: Ebu Bekir'in hükümeti Gadir-i Hum'da bulunan özelliklere sahip miydi?

Cevap: Hayır asla! Çünkü Ebu Bekir yönetimi askerî darbe ile ele geçirdi. Ne şûra onu seçti, ne de halkın ve danışma heyetinin toplanıp oy vermesi için ilan yapıldı. Halka, biate katılma hakkı tanınmadı. İslam ümmetinin önde gelenlerinin onun seçilmesinde rolleri yoktu. Ebu Bekir'in kendisi de hükümetin başına gelmesinin bir anlık oldu-bitti olduğunu itiraf etmişti.⁽⁹³⁾

(93) Sakife'de toplanan birkaç kişiden ibaretti. Müslümanların ve Hz. Peygamber'in ashabının birçoğu orada değildi. Önceden planlanmış komployu uygulayanlar yalnızca küçük bir gruptu. (Tarih-i Taberî, c.4, s.447)

İmam Ali Ebu Bekir'e hitaben şöyle dedi:

“Eğer sen şûra halkının oyuyla hilafete geldiğini düşünüyorsan, bu nasıl bir şûradır ki Medine halkının birçoğu ve danışma heyeti yoktur?”

(Nehcü'l-Belağ, 190. Hikmet. Şerif Razi (öl. h.406), Hasaisu'l-Eimme, s.85. Keracekî, (öl. h.449), Kitabu't-Taacub, s.13. Taberî (öl. h.310), Tarih-i Taberî, c.6, s.263. Allame Meclisî (öl. h.1110), Biharu'l-Envar, c.8, s.177.)

Ayrıca Ali'nin Sakife'de olması durumunda, herkesin ona oy vereceğini itiraf etmişlerdir.⁽⁹⁴⁾

Bütün raviler, Ebu Bekir'in arkadaşlarının çoğunun ve Ömer'in şu itiraflarını kaydetmiştir: Ebu Bekir'in halifelğe getirilmesi oldu-bitti şeklinde oldu. Fitnelerin çıkmasından korktuğumuz için, Ebu Bekir'in hilafetini rehberlik şartlarını aramaksızın kabul ettik.

Ömer şöyle demiştir:

“Ebu Bekir'e biat oldu-bitti şeklinde oldu. Allah onun şerrinden korusun. Öyleyse herkim sizi böyle bir hükümet şekline davet ederse öldürün.”

(Şerh-i İbn Ebi'l-Hadid, c.2, s.29. İbn Hacer, Sevaiku'l-Muhrika, s.8. İbn- Esir, Kamil, c.2, s.326.)

Bu gerçek o kadar açıktı ve itiraz bulmuştu ki, Ebu Bekir dahi hilafete getirilmesinin oldubitti şeklinde olduğunu itiraf etmiştir:

(1- Ensabu'l-Eşraf, c.5, s.590. 2- Müsned-i Ahmed, c.1, s.11. 3- et-Temhid, s.196. 4- el-Musannef, c.5, s.445. 5- Sahih-i Buhari, c.8, s.26 ve 210. 6- Sire-i Nebiyye, c.4, s.226. 7- en-Nihaye, c.3, s.466. 8- Tarih-i Taberi, c.3, s.205. 9- Kamil-i İbn Esir, c.2, s.327. 10- Tacu'l-Arus, c.1, s.568. 11- Lisanu'l-Arab, c.2, s.371. 12- Tarihu'l-Hulefa, s.67. 13- İbn Ebi'l-Hadid, Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.2, s.50. 14- Sevaiku'l-Muhrika, s.21. 15- Tabakat-ı İbn Sa'd, c.3, s.344. 16- el-Faik, c.3, s.230. 17- Sire-i Halebî, c.3, s.360 ve 363. 18- Teysiru'l-Vusul, c.2, s.42, 44. 19- Riyazu'n-Nazire, c.1, s.24. 20- Tarih-i İbn Kesir, c.5, s.246. 21- Milel ve Nihel, c.1, s.24. 22- Cahiz, el-Osmaniye, s.231.)

Bu acı olayı göz önünde bulunduracak olursak Ali'nin neden muhaliflerle tartışırken “Halkın bana biati habersiz ve ani olmadı.” dediği daha net anlaşılmaktadır. (Mucemu Nehci'l-Belağa, 1/136)

(1- İskafi (öl. h.240), el- Mi'yar ve'l-Muvazene, s.105. 2- Nehcü's-Saade, c.1, s.197. 3- el-İrşad, s.142. 4- Nihaye, c.3, s.467. 5- Şerh-i Ebi'l-Hadid, c.8, s.31. 6- Mürucu'z-Zeheb, c.3, s.14. 7- Mecmau'l-Bahreyn, Nebiyyi maddesi. 8- Ahbaru't-Tıval, s.141. 9- Biharu'l-Envar, c.32, s.49. 10- Gururu'l-Hikem, c.5, s.410.)

(94) Ali'ye karşı kin gütmeler: Bazıları Sakife Olayı'nda Hz. Ali'yi anarak, “Eğer Ali Sakife'de olsaydı iki kişi dahi onun halife olmasına karşı çıkmazdı.” demiştir.

Soru 106: Ömer'in hükümeti Gadir-i Hum'da bulunan özelliklere sahip miydi?

Cevap: Hayır, asla! Ömer yalnızca Ebu Bekir'in vasiyeti ile iktidarı ele geçirdi.⁽⁹⁵⁾

Onu halifelğe ne Allah seçti, ne de halife olduğuna dair bir vahiy geldi. İslam Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.a) onun halifelğine dair hiç bir beyan ve işarette bulunmadı. Onun seçilmesinde halkın ve İslam ümmetinin önde gelenlerinin en ufak bir rolü olmadı. Ayrıca rehberlik için gerekli şart

(Ahmed b. Ebi Yakup (öl. h.292), Tarih-i Yakubi, c.2, s.132. İbn Ebi'l-Hadid (öl. h.656), Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.65, s.20)

Ama Kureyşlilerin Ali'den hoşlandıkları da pek söylenemezdi. Çünkü Ali'yi, Müslümanlar ile kâfirler arasında yapılan savaşlarda, kaybettikleri yakınlarının katili olarak görüyorlardı. Hz. Peygamber'den hilafetin ona geçmemesi için çaba harcıyorlardı. Bazıları da Ali'yi kışkandıkları ve tekebbürlerinden dolayı ona karşı çıkıyorlardı.

(İbn Ebi'l-Hadid (öl. h.656), Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.13, s.300. Tarihu'l-Arabi ve'l-İslam, s.89.)

Hz. Zehra, beklenmeyen olaylar ve halkın Ali'ye kinleri karşısında şöyle buyurmuştur:

“Bu haksız davranışlar, münafıkların yüreklerinde sakladıkları ve açğa vurmak için cesaret edemedikleri, Bedir Savaşı'nın kinleri ve Uhut Savaşı'nın intikamlarıdır. Ama hakkımız olan hilafeti gasbedip bizi indirdikleri gün bütün kıskançlıklarını ve kinlerini kustular.”

(Biharu'l-Envar, c.43, s.156. İbn Şehraşub (588), Menakıb, c.2, s.205.)

Ömer Muaviye'ye yazdığı bir mektupta şöyle demektedir: “Ali'den İslam'ın ilk yıllarında döktüğü kanların intikamını almak için onu saf dışı bırakıp halifelği Kureyşlilere verdim.”

(Biharu'l-Envar, c.8, s.229.)

(95) Diğer bir sorunda şu ki, bu vasiyetname bile sahtedir ve Osman onu tek başına yazmıştır. Ebu Bekir her an bayılıp tekrar ayılırken bu vasiyetname yazıldı.

(Tarih-i İbn Esir, c.2, s.524. İbn Asakir, Tarih-i Dımeşk'in Özeti, c.13, s.120)

ve özellikleri de taşımıyordu. Ömer'in hükümeti amelî olarak despotluğun⁽⁹⁶⁾ gerçek bir örneğidir. Ömer zahirde hareketlerini halkçı göstermeye çalışıyordu. Bu nedenle bazen askerlerini sıkıyordu. Ebu Hureyre'yi kırbaçlayıp alnını kanatmıştı.⁽⁹⁷⁾ Ama Muaviye'ye karşı kılını kıpırdatmıyordu. Muğire'ye tüm cinayetlerine rağmen saygı gösteriyordu. Muğire zina yaptığı hâlde ilahî cezayı ona uygulamadı.⁽⁹⁸⁾

Oğlu şarap içtiğinde Ömer kendini göstermek ve halkı etkilemek için onu o kadar kırbaçlamıştı ki oğlu: "Baba beni öldürdün." demişti. ⁽⁹⁹⁾ Ama Halid b. Velid'in şarap içmesi ve bozgunculukları karşısında susuyor ve onu şöyle koruyordu: "Halid Ebu Bekir için Allah'ın kılıcıdır."

Halid, Hz. Peygamber'in büyük sahabisi Malik b. Nuveyre'yi on iki oğlu ile öldürüp karısıyla zina edince herkes susmuştu. Onun cinayetlerini gece karanlığında bir yanlışlık olmuş diye örtbas ettiler.

Ömer'in siyasi manevralarından biri de askerine Amr b. As'ın sahip olduğu malların yarısını alıp getirmesini emretti. Okçuluk yarışında gençlerden birinin kafasına okuyla vuran

(96) Mutlak siyasi bir güç ile hükmeden tek bir idari otoriteye sahip hükümet biçimi. Klasik biçimde despotizm, bir şahsın idaresinin olduğu devlet, despot ise bütün siyasi gücü kullanan bir otoritedir. Bu terim, genellikle otokrasi, otoritaryanizm, absolutizm ve diktatörlük ile eş anlamlı olarak kullanılır. Aristo aydın insanların kendi başlarına hükümeti yönetmelerini savunuyordu. Inte Lectual Despotizm demek, hükümetin birkaç aydın görüşlü insan tarafından akıl, zekâ, idrak esas alınarak yönetilmesi demektir. (bk. Otokrasi, otoritaryanizm, absolutizm ve diktatörlük.)

(97) Ikdu'l-Ferid, c.2, s.14

(98) age.

(99) Nakş-ı Vu'az Der İslam, s.164

Amr b. As'ın oğlu hakkında Ömer kıyas emri verdi.⁽¹⁰⁰⁾ Oysaki Amr b. As Ömer'e teslim olmuş birisi idi. Ama Muaviye'nin devlet malını yağmalamasına karşı susuyor ve ona iyi davranıyordu. Ömer Muaviye'nin sarayını, elbiselerini ve hayatını görünce şöyle dedi:

Bu Arabın Kisasıdır (Arap padişahlarından biridir).⁽¹⁰¹⁾

Çok hassas bir zamanda Ömer Muaviye'nin çok zengin ve uçuk hâlini görünce şöyle itiraz etti: "Muaviye neden böyle yapıyorsun?" Ama Muaviye'nin şu kısa açıklamasını duyunca kabul edip sustu: "İslam düşmanlarının bizi küçük görmemesi için böyle yaşıyorum."⁽¹⁰²⁾

Ömer Muaviye'nin beytûlmali yağmalayıp soyduğunu ve halkın da bundan rahatsız olduğunu farkındaydı. Tüm bunlara susmakla kalmayıp onun günahlarına ortak oluyordu. Ömer bir gün Ebu Süfyan'ın Şam'dan Medine'ye geldiği haberini alır ve onu yanına çağırır. Ömer gizlice Ebu Süfyan'ın yüzüğünü parmağından çıkarır. Yüzüğü kölesine verir ve Ebu Süfyan'ın evine göndererek şöyle demesini söyler: "Ebu Süfyan Şam'dan getirdiği her şeyi yollamanızı istedi. Bu yüzük de delili." Köle gidip Ebu Süfyan'ın getirdiği her şeyi Ömer'e verir. Açtıklarında hepsinin altın ve gümüş olduğunu görürler. (Yaklaşık on iki bin dirhem vardı.)⁽¹⁰³⁾

Ömer Muaviye'nin halife olmayı planladığını çok iyi biliyordu. Bu sebeple şöyle demiştir: "Benden sonra ihtilaf etmeyin. Çünkü Muaviye Şam'da bekliyor ve hilafeti sizden alacak."⁽¹⁰⁴⁾

(100) İbn Ebi'l-Hadid, c.1, s.85

(101) el-İsabe, c.6, s.113

(102) İbn Ebi'l-Hadid, Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.2, s.586 ve Nakş Vu'az Der İslam, 163-164

(103) age.

(104) İbn Ebi'l-Hadid, Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.1, s.91

Ömer her ne kadar kendisini adil olarak göstermeye çalışsa da Abdurrahman b. Avf hakkında kılı kıpırdamıyordu. Aksine onu güçlendiriyordu. Ömer; “ Abdurrahman b. Avf İslam ümmetinin firavunudur.”⁽¹⁰⁵⁾ diye itiraf etse de onu hafifletmeye layık altı kişiden biri olarak görüyordu.

Hiz. Ali, Ömer ve hükümeti hakkında şöyle buyurmuştur:⁽¹⁰⁶⁾

(105) el-İmame ve's-Siyase, c.1, s.24

(106) 1- Şeyh Mufid (öl. h.413), el-Cemel, s.62 ve 92. 2- Necaşi (öl. h.450), el-Fihrist, s.92. 3- İbn Nedim (438), el-Fihrist, 224. 4- Ebi Cafer İbn Kibe Razi (öl. h.319). 5- Şeyh Saduk (öl. h.380), Meani'l-Ahbar, s.343. 6- Şeyh Saduk (öl. h.380), İlelu's-Şerayi, s.144. 7- İbn Abdurabbih (öl. h.328), İkdu'l-Ferid, c.4. 8- Allame Meclisî (öl. h.1110), Biharu'l-Envar, c.8, s.120. 9- Kutbi Ravendi, (öl. h.573), Şerh-i Nehcü'l-Belağa. 10- İbn Cevzî (öl. h.654), el-Menakıb. 11- İbn Hilal Sakafî (öl. h.283), el-Çarat. 12- Katifi (öl. h.945), el-Fırkatu'n-Naciye. 13- Şeyh Müfid (öl. h.413), el-İrşad, s.135, c.1, s.284 ve 286. 14- Gazi Abdulcabbar (öl. h.415), el-Muğni. 15- Vezir Ebu Said Abi, (öl. h.422), Nesru'd-Dürer. 16- Vezir Ebu Said Abi, (öl. h.422), Nuzhetu'l-Edeb. 17- Seyyid Murtaza (öl. h.436), eş-Şafi, s.203. 18- Hilal b. Muhammed b. Haffar (öl. h.417), el-Emali. 19- Şeyhu't-Taife Tusi (öl. h.460), el-Emali. 20- Sibt İbn Cevzî (öl. h.654), Tezkiretu'l-Havas, s.133. 21- İbn Şube Harranî (öl. h.380), Tuhefu'l-Ukul, s.313. 22- Seyyid Murtaza (öl. h.436), Şıksıkiye Hutbesinin Şerhi. 23- Şeyh Müfid (öl. h.413), el-İfsah fi'l-İmame, s.17. 24- Tabersî (öl. h.588), el-İhticac, s.281, 191 ve c.1. 25- Allame Berki (öl. h.280), el-Mehasinu ve'l-Edeb. 26- Zemahşeri (öl. h.538), el-Mustaksa, c.1, s.393. 27- Meydani (öl. h.518), Mecmau'l-Emsal, c.1, s.197. 28- İbn Ebi Cumhur İhsaî (öl. h.909), el-Mecla, s.393. 29- İbn Said Askerî (öl. h.291), el-Mevaiz ve'z-Zevacir (el-Gadir kitabından naklen c.7, s.82). 30- İbn Haşşab şöyle söylüyor: “Allah'a andolsun ki ben bu hutbeyi Seyyid Razi'nin doğumundan 200 yıl önce yazılan kitaplarda gördüm...” (Şehristani, Ma Huve Nehcü'l-Belağa, s.98). 31- İbn Ka'bi Belhî (öl. h.319), el-İnsaf. 32- İbn Hilal Askerî (öl. h.395), el-Evail. 33- Merhum Amidi (öl. h.588), Gururu'l-Hikem, c.3, s.46. 34- Merhum Amidi (öl. h.588), Gururu'l-Hikem, c.6, s.232, 256. 35- Şeyh Tusi (öl. h.460), Resailu'l-Aşr, s.124.

Birincisi yolunu tamamlayıp, onu kendisinden sonraki falana verip gitti.

Ne kadar ilginç! Yaşarken halkın kendisini bırakmasını isterdi. Ama ölümden sonra yerine öbürünün geçmesini sağladı. Bu iki kişi hilafeti devenin iki memesi gibi kendi aralarında paylaştılar. Hilafeti öyle sert ve kaba bir yere attı ki sertliği insanı derinden yaralar, oldukça kaba davranırdı.

Hilafeti boyunca oldukça düştü, sürçtü. Habire sürçtükçe özür diledi. Hilafet sahibi huysuz bir deveye binmiş benzerdi. Öyle bir deve ki yularını çekse burnu yırtılır, yaralanırdı; dizginleri salsa kendisini yokluğa, helake atardı.

Allah'ın varlığına andolsun ki, insanlar onun zamanında ihtilafa düştü, huysuzlaştı, renkten renge büründü ve birbirlerini suçladı. Ama bu uzun zaman boyunca birçok zahmete düşmeme rağmen yine de sabrettim. Derken o da gideceği yere vardı.⁽¹⁰⁷⁾

Ömer halifelik vasıflarından hiçbirini taşımasına ve halkın onun seçiminde en ufak bir rolü olmamasına rağmen, onlar darbe yapıp hükümeti ele geçirmek için önceden anlaşmışlardı. Bunun içindir ki, Hz. Peygamber'e (s.a.a) hakaret edip vasiyetnamesini yazmasına engel oldu.⁽¹⁰⁸⁾

(107) Ebu Bekir hicretin 13. yılında cemaziyelahir ayında ve Ömer hicretin 23. yılında zilhicce ayında öldü.

(108) Ömer'in Hz. Peygamber'in vasiyetname yazmak için kâğıt kalem istemesine "Hz. Peygamber sayıklıyor. Bize Allah'ın kitabı yeter di-yerek, Hz. Resulullah'a hakaret ettiğini nakleden kaynaklar aşağıdadır:

1- Buhârî (öl. h.256), Sahih-i Buhârî, c.1, s.22. 2- Buhârî (öl. h.256), Sahih-i Buhârî, c.4, s.85 ve 121. 3- Muhammed Haseneyn Heykel, Hz. Muhammed'in Hayatı, c.2, s.690. 4- İbn Ebi'l-Hadid (öl. h.656), Şerh-i Nehcü'l-Belağa, c.1, s.182. 5- İbn Sa'd (öl. h.230), Tabakatu'l-Kübra,

Soru 107: Osman'ın hükümeti Gadir-i Hum'un özelliklerine sahip miydi?

Cevap: Hayır, asla! Osman damadının veto hakkına sahip olduğu altı kişilik şûranın üç oyununu alarak halife oldu. Bu tarz seçim dünyanın hiç bir yerinde uygulanmadı ve uygulanmıyor. Bu proje yalnızca Ömer'in isteği üzerine gerçekleştirildi.

Onu halifelığe ne Allah seçti, ne de halife olduğuna dair bir vahiy geldi. Hz. Resül onun halifelğine hiçbir işarette bulunmadı. İslam ümmeti büyüklerinin ve halkın onun seçilmesinde en küçük bir rolleri yoktu. İmam Ali (a.s) Nehcü'l-Belağa'nın üçüncü acı hutbesinde şöyle buyuruyor:

Daha sonra Ömer hilafeti bir topluluğa bıraktı ki beni de o topluluktan biri sanıyordu.

Allah'ım sana sığınırım, ne şûraydı bu! Benim hakkımda birincisiyle ne zaman şüphe hasıl oldu ki bu tür kimselelere denk tutuldum ben! Ama buna rağmen (kuşlar gibi) inerken onlarla indim, uçarken onlarla uçtum. İçlerinden biri bana duyduğu haset ve kininden ötürü⁽¹⁰⁹⁾ doğru yoldan saptı, öbürü de damadı⁽¹¹⁰⁾ olduğundan ona meyletti, öbürleri⁽¹¹¹⁾ de öyle şeyler yaptılar ki söylenmesi ve anıl-

c.2, s.242. 6- İbn Şazan, el-İzah, s.186. 7- Ahmed İbn Hanbel (öl. h.241), Müsned-i Ahmed, c.1, s.90 ve 22. 8- İbn Asakir Şafiî (öl. h.571), Tarih-i İbn Asakir, c.6, s.451. 9- Halebî Şafiî (öl. h.1044), Siretu'l-Halebîye, c.3, s.381. 10- Sahih-i Buharî, c.6, s.156 ve c.9, s.137. 11- Müslim İbn Haccac (öl. h.261), Sahih-i Müslim, c.5, s.11 ve c.11, s.89. 12- Ahmed İbn Hanbel (öl. h.241), Müsned-i Ahmed, c.3, s.343.

(109) Sa'd b. Ebi vakkas altı kişilik şûradan biriydi.

(110) Abdurrahman b. Avf, Osman'ın eniştesiydi ve veto hakkına sahipti. Ömer, şûra arasında anlaşmazlık olursa, Osman'ın damadının oyunun ölçü olduğunu emretmişti.

(111) Talha ve Zübeyir o kadar alçaktılar ki, İmam'a baş kaldırıp Cemel Savaşı'nı yaptılar.

ması bile çok çirkin...

Derken onlardan üçüncüsü iki yanı şişmiş bir hâlde kalktı. Yediği yerle kirlettiği yer arasında yaşadı.

Onunla beraber babasının oğulları da (mensubu olduğu Ümeyyeoğulları) işe giriştiler. Allah'ın malını devenin ilkbaharda otları, çayır, çimeni yiyip hazmettiği gibi yiyip hazmettiler. Sonunda onun da ipleri çözüldü. Amelleri işini bitirdi. Karnının dolgunluğu, onu yere serdi.

Bu Ebu Bekir, Ömer, Ebu Ubeyde, Salim ve Osman arasında yapılan gizli antlaşmanın siyasetiydi. Çeşitli zorlama ve askerî darbeye hedeflerine ulaştılar. Osman o kadar İslami kurallara aykırı hareket ediyordu ki Aişe bile onu öldürme emri verdi. Aişe bir kaç kez şöyle demişti:

Öldürün bu kâfir olmuş topal Yahudi Osman'ı.⁽¹¹²⁾

Herkes toplanıp Medine'yi doldurdu. Muhammed b. Ebu Bekir'in önderliğinde Osman'ı öldürdüler. Sonra Osman'ı Medine'deki Yahudi mezarlığına gömdüler. Daha sonra Muaviye'nin hilafeti zamanında, "Osman Yahudi mezarlığında gömülüdür" denilmesin diye mezarlığın duvarı yıkılıp Yahudi ve Müslüman mezarlığı birleştirildi.

Bu üç şahsın hükümeti bir tür militarist⁽¹¹³⁾ ve aristokra-

(112) Tarih-i Taberî,c.4, s.477. Tarih-i İbn Asım, c.1, s.155. Kâmil-i İbn Esir, c.3, s.87.

(113) Militarizm: Savaş ve her zaman savaşa hazır olmak bir milletin (ulusun) asıl görevidir. Bu toplumun en iyi görevidir. Militaristler en üst mertebede askerî görevi görürler. Onlara göre en iyi özellikler, cesaret, üste itaat ve fedakârlık, bedensel dayanıklılık, aşırı disiplindir.

Militaristler, askerî kültür ve inançları ülkenin geneline yaymak isterler. Orduyu ülkeye tercih eder ve üstün tutar. Aşırı militaristler ülke memuriyetlerini küçümserler. Militarizmde sloganlar, semboller, bayrak, madalya, kurallar, emirler, askerî kurul ve askerî teşrifatlar büyük önem taşır. Militarist ülkelerde genellikle ordu başları özel ve ayrı bir

tik⁽¹¹⁴⁾ idi.

Soru 108: Diğer İslam hâkimlerinin hükümeti Gadir-i Hum'un özelliklerine sahipler miydi?

Cevap: Asla! Ümeyyeoğulları ve Abbasoğulları sultanlarının ve yabancıların sayesinde iktidarı ele alan hiçbir hükümet Gadir-i Hum'un özelliklerini taşıyorlardı. Bunları ne Allah seçti, ne de buna dair bir vahiy geldi. Ne halkın oylarıyla iş başına geldiler, ne de milletin önde gelenleri tarafından seçildiler. Ayrıca bunların rehber olmaya liyakatleri yoktu ve sahip olmaları gereken özellikleri taşıyorlardı.

Hz. Hüseyin şöyle buyurmuştur:

Şimdi İslamın ruhuna Fatiha okumalıyız. Çünkü İslam ümmeti Yezid'in hükümetine duçar oldu. Ben ceddım Resulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu duydum: "Hilafet Ebu Süfyan ailesine haramdır. Muaviye'yi benim minberimde gördüğünüz anda karnını deşin ve öldürün." Ama Medine halkı Muaviye'yi Hz. Peygamber'in minberinde gördükleri hâlde öldürmedikleri için Allah da onları fasık Yezid'e mahkûm etti.⁽¹¹⁵⁾

Soru 109: Hz. Emîrû'l-Müminin muhalefetler karşısında ne yaptı?

tabakayı oluştururlar. Onlar halkın, siyasal, toplumsal ve psikolojik hayatını korurlar. Savaşlar genellikle militarizmi güçlendirir. (Pazargad'ın Siyasi Grupları, s.193)

(114) Aristokrasi ya da soylular hükümeti, güç ve iktidarın yalnızca hâkim tabakanın elinde olduğu hükümet şeklidir. Bu şahıslar siyasî makamları, maddî güç (servet), askerî güç, toplumsal ya da manevî üstünlük, yaş ya da özel terbiye ile ele geçirirler. Ama genellikle bu terim soyluların hükümeti için kullanılmaktadır. Böyle insanların hâkim olduğu hükümet şekline aristokrasi denir.

(115) İbn Tavus, el-Luhuf, s.20. Musiru'l-Ahzan, s.10. Maktel-i Harezmi, c.1, s.185.

Cevap: Hz. Peygamber'in vefatından sonra Müslümanlar arasında ilk kez savaş ve çatışma kapıları aralanmaya başlandı. Bu çok önemli bir tehlikeydi. Bu nedenle Ali'nin tıpkı Hz. Peygamber'in de vasiyet ettiği gibi susmak, beklemek ve İslam ümmetini korumaktan başka çaresi yoktu.

Ali Nehcü'l-Belağ'a'nın otuz yedinci hutbesinde şöyle buyurmaktadır:

Biz Allah'ın kaza ve kaderinden hoşnuz. Onun emirlerine teslim olmuşuz. Hiç Allah'ın elçisine yalan isnat ettiğimi gördün mü? Allah'a yemin olsun ki ben onu tasdik eden ilk kişiydim. O hâlde Hz. Resulullah'ı (s.a.a) vefatından sonra ilk yalanlayan ben olamam.

Kendi işime baktım. Gördüm ki (Hz. Peygamber'in emrine) itaat, (halifeye zorla) biatten daha öncelikli ve gereklidir. Hz. Peygamber'e verdiğim söz boynumdadır. (Hz. Peygamber şöyle buyurmuştu: Eğer hükümet işlerinde iş çatışma ve kan dökmeye giderse sus.)⁽¹¹⁶⁾

Soru 110: Hz. Peygamber'in Emîrü'l-Müminin ile Gadir-i Hum hakkındaki anlaşmaları neydi?

Cevap: O zamanlar hem Medine etrafındaki Yahudi, Hristiyan ve putperestler, hem de doğu ve batı ülkeleri Müslümanlara saldırmak için en uygun fırsatı kolluyorlardı. Ayrıca içerdeki muhalif gruplar da iç mihraklar görevini yapıyorlardı. Bu nedenle Hz. Resulullah Ali'ye şöyle vasiyet etti: Ey Ali! Eğer benden sonra bütün halk senin hilafetini kabul ederse

(116) 1- Şeyh Saduk (öl. h.380), Emali, s.134. 2- Beyhaki (öl. h.458), el-Mehasinu ve'l-Mesavi, c.1, s.85. 3- Bakıllani (öl. h.372), İ'caz-u'l-Kur'an, s.189. 4- İbn Abdurabbih (öl. h.328), İkdu'l-Ferid, c.1, s.207. 5- İbn Ravendi (öl. h.573), Şerh-i Kutb-i Ravendi, c.1, s.244. 6- Nehcü'l-Belağ'a (İbn Muaddab'ın El Yazması, Yıl: 499), s.31. 7- Nehcü'l-Belağ'a (El Yazması, Yıl: 421), s.34. 8- Allame Meclisî (öl. h.1110), Biharu'l-Envar, c.39, s.351.

onlar için elinden geleni yap. Ama seni kabul etmezler de iş kılıca kadar uzarsa sus.

Çünkü iç savaşlar, dış güçlerin karışmasına zemin hazırlar. İslam dini ve ümmetini yaralanmaya hazır hâle getirir. Öyleyse

1- İç savaş ve çatışmalardan kaçın.

2- Sus ve bekle.

3- İslam'ı korumak için çaba harca.

İmam Ali Nehcü'l-Belağ'a'nın elli altıncı hutbesinde şöyle buyurmaktadır:

Canıma, ömrüme andolsun, eğer sizin gibi (ihmalkâr, tembel) davransaydık, dinin bir tek direği dikilmez, iman ağacının bir tek dalı yeşermezdi. Allah'a andolsun bu yaptıklarınızdan dolayı kan sağacak, sonra da çok pişman olacaksınız.⁽¹¹⁷⁾

(117) 1- Nasır İbn Muzahim (öl. h.202), Sıffin, s.52. 2- Zemahşeri (öl. h.528), Rebiu'l-Ebrar, c.4, Katl ve Şehadet bölümü. 3- İbn Hilal Sakafi (öl. h.383), el-Ğarat. 4- Vakidi (öl. h.207), el-Cemel. 5- Şeyh Müfid (öl. h.413), el-İrşad, s.127. 6- İmam Seccad'ın Ashaplarından Süleyman b. Kays'ın kitabı, s.77. 7- İbn Cevzî (öl. h.567), Tezkiretu'l-Havas, s.115. 8- Allame Meclisî (öl. h.9111), Biharu'l-Envar, c.8, s.505. 9- Allame Meclisî (öl. h.9111), Biharu'l-Envar, c.32, s.549. 10- Amidi (öl. h.588), Gururu'l-Hikem, c.5, s.115. 11- Şeyh Müfid (öl. h.413), el-İrşad, c.1, s.263.

10- KAYNAKLAR

1. Abdulali Cezairi, *Tezellumu'z-Zehra*
2. Abdulberr Malikî (öl. h.338), *el-İstiaab*
3. Abdulkерim İbn Sem'ani (öl. h.562), *Fezailu's-Sahabe*
4. Abdurey Endulusi (öl. h.535), *el-Cem'u Beyne's-Sıhah*
5. Abdurrahman b. İsa Şafiî (öl. h.280), *Elfazu'l-Kitabiye*
6. Abdurrahman, İbn Cuzi Hanefi (öl. h.597), *Sıfatul Safve*
7. Abdurrauf b. Tac Şafiî (öl. h.1031), *Feyzu'l-Kadir*
8. Ahmed b. Ebi Yakup (öl. h.292), *Tarih-i Yakubi*
9. Ahmed b. Hanbel, *Fezailu Ali (a.s)*
10. Ahmed b. Şuayb Nesaî Şafiî (öl. h.303), *Fezailu's-Sahabe*
11. Ahmed b. Zeyni Dehlan Şafiî (Mekke Müftüsü, öl. h.1300),
Futuhât-ı İslamiyye
12. Ali b. Burhan Halebî Şafiî (öl. h.1044), *Sire-i Halebî*
13. Ali b. İbrahim (öl. h.307), *Tefsir-i Kummî*
14. Ali b. Yunus Beyazi (öl. h.877), *Sıratu'l-Mustakim*
15. Allame Emini, *el-Gadir*
16. Allame Hillî (öl. h.575), *Keşfu'l-Yakin*
17. Allame İbn Husneveyh Hanefî (öl. h.680), *Durru Bahri'l-Menakib*
18. Allame Kastanî Şafiî (öl. h.923), *İrşadu's-Sari*
19. Allame Nevbehani Şafiî, *Fethu'l-Kebir*
20. Allame Saatî Hanefî, *Bedayiu'l-Minen*
21. Allame Sadr, *Sakife ve Fedek*
22. Allame Şeybani Şafiî (öl. h.944), *Teyşiru'l-Vusul*

23. Allame Şufteri, *Kamusu'r-Rical*
24. Allame Tabatabai, *el-Mizan fi Tefsiri'l-Kur'an*
25. Allame Tabatabai, *Şia Der İslam*
26. Alusi (öl. h.1270), *Tefsir-i Ruhü'l-Meani*
27. Amidi (öl. h.588), *Gureru'l-Hikem*
28. Amr Tasri, *Ercahu'l-Metalib*
29. Arus Huveyzî (öl. h.1112), *Tefsir-i Nuru's-Sekaleyn*
30. Ayetullah Firuzabadi, *Fezailu'l-Hamse*
31. Ayetullah Subhani, *Furuğ-i Ebediyyet*
32. Ayni Hanefi (öl. h.855), *Umdetu'l-Gari*
33. Ayyaşî Semarkandî, *Tefsir-i Ayyaşî*
34. Behrani (öl. h.1101), *Tefsir-i Burhan*
35. Belazuri (öl. h.279), *Ensabu'l-Eşraf*
36. Belazuri (öl. h.279), *Futuhu'l-Buldan*
37. Beyhaki Şafiî (öl. h.458), *Delailu'n-Nübüvve*
38. Beyhaki Şafiî (öl. h.458), *Sünen-i Beyhaki*
39. Cahiz (öl. h.255), *el-Beyan ve't-Tebyin*
40. Cahiz (öl. h.255), *Osmaniye*
41. Camiu Beyani'l-İlm
42. Cemaleddin Şirazi, *Erbain fi Fezaili Emîri'l-Müminin (a.s)*
43. Cemaleddin, *Erbain*
44. Cevherî (öl. h.393), *es-Sakife*
45. Cevheri (öl. h.393), *Fedek*
46. Celludi (öl. h.332), *Sıffin*
47. Dehlevî (öl. h.1176), *İzaletu'l-Hefa*
48. *Delailu's-Sıdk*
49. Derviş Burhan Belhi, *Bahru'l-Menakib*
50. Deylemi (öl. h.771), *İrşadu'l-Kulub*
51. Dineveri (öl. h.808), *Hayatü'l-Hayvan*

52. Dineveri Hanefi (öl. h.282), *Ahbaru't-Tuvel*
53. Doktor Hasan İbrahim Hasan, *Tarih-i Siyasiy-i İslam*
54. Doktor Heykel, *Hayatu Hz. Muhammed*
55. Doktor Reka Sehil, *Tarihü'l-Arabi ve'l-İslam*
56. Ebderusi, Akdu'n-Nebevi
57. Ebi Davud (öl. h.275), *Sahih-i Ebi Davud*
58. Ebu Cafer Bağdadi (öl. h.302), *Hadisü'l-Gadir*
59. Ebu Davud (öl. h.275), *Sünen-i Ebi Davud*
60. Ebu Nuaym İsfahanî (öl. h.430), *Hilyetu'l-Evliya*
61. Ebu Sad Herkuşi, *Şerefü'l-Mustafa*
62. Ebu Said b. Nasir Secistani, *ed-Dirayetu fi Hadisi'l-Vilaye*
63. Ebu Ubeyde Herevî Hanbelî Nişaburî (öl. h.401), *Garibeyn*
64. Ebu Ubeyde Herevî Nişaburî Hanbelî (öl. h.401), *Garibü'l-Kur'an*
65. Ebu Ubuyde (öl. h.225), *el-Emval*
66. Ebulfeda Şafiî (öl. h.732), *Tarih-i Ebilfeda*
67. Ebulferec-i İsfahanî Zeydi (öl. h.356), *Eğani*
68. Ebulfutuh Razi, *Tefsir*
69. Ebulhayr Cezerî Şafiî (öl. h.833), *Esne'l-Metalib*
70. *ed-Dürrü'l-Fahir*
71. *el-Cennetu'l-Asime*
72. el-Kafi, *Şerhu'l-Kani*
73. Elkand Halevi, *Hayatu's-Sahabe*
74. Engliz, *Usul-i Komunizm*
75. Fazl b. Hasan Tabersî (öl. h.548), *İ'lamu'l-Vera*
76. *Fecru'l-İslam*
77. Fettal Nişaburî, *Ravzatu'l-Vaizin*
78. Feyz-i Kaşani (öl. h.1091), *Tefsir-i Safi*
79. Fırat-ı Kufî (öl. h.300), *Tefsir-i Fırat*

80. Gazali (öl. h.505), *Sırru'l-Alemin*
81. Gazi Gazai (öl. h.454), *Desturu Muallimi'l-Hikem*
82. Gazi Muhammed b. Abdullah Ezreî (öl. h.876), *Bediu'l-Meani*
83. Gazi Numan (öl. h.363), *Deaimu'l-İslam*
84. Gazi Nurullah Şuşterî (öl. h.1019), *İhkaku'l-Hakk*
85. Gazi Senaullah Hindi, *Seyfu'l-Meslul*
86. Gencî Şafîî (öl. h.658), *Kifayetu't-Talib*
87. Hace Haneî, *İlmu'l-Kitab*
88. Hafız b. Ebi Hatem Temimî (öl. h.354), *Sahih*
89. Hafız Ebu Şuayb Nesaî (öl. h.303), *Hasaisu Emîri'l-Muminin*
90. Hameveynî Şafîî (öl. h.722), *Feraidu's-Simtayn*
91. Hamidî, *el-Cem'u Beyne's-Sahihayn*
92. Handemir (öl. h.942), *Habibu's-Siyer*
93. Haneî Şafîî, *Zahiretu'l-Amal*
94. Hatip Bağdadi Şafîî (öl. h.484), *Tarihu Bağdat*
95. Heskanî Haneî (öl. h.504), *Şevahidu't-Tenzil*
96. Heskanî Nişaburî Haneî, *Duatu'l-Hudat*
97. Hilal b. Hefar (öl. h.414), *Emali*
98. Himyerî (öl. h.290), *Kurbu'l-Esnad*
99. Hürri-i Amulî (öl. h.1104), *İsbatu'l-Hudat*
100. Hüseyinî Zübeydî Haneî (öl. h.379), *Tacu'l-Arus*
101. İbn Abdurabbih (öl. h.463), *el-İstiaab*
102. İbn Abdurabbih Malikî (öl. h.328), *İkdu'l-Ferid*
103. İbn Ahmed Ketbî Şafîî (öl. h.764), *Uyunu't-Tevarih*
104. İbn Asakir Şafîî (öl. h.571), *Tarihu Dimeşk*
105. İbn Asım Kufî (öl. h.314), *el-Futuh*
106. İbn Asım Kufî (öl. h.314), *Tarih*
107. İbn Batrik (öl. h.600), *Hasais*
108. İbn Batrik İmamî (öl. h.600), *Umde*

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

109. İbn Cubeyr, *Gurer*
110. İbn Derid (öl. h.321), *el-İştikak*
111. İbn Derviş Hut Beyrutî Şafiî (öl. h.1276), *Esne'l-Metalib*
112. İbn Ebi'l-Hadid Mutezilî (öl. h.656), *Şerhu Nehci'l-Belağa*
113. İbn Esir (Ali b. Muhammed) Cezerî Şafiî (öl. h.606), *Camiu'l-Usul*
114. İbn Esir Cezerî Şafiî (öl. h.606), *Tarih-i Kamil*
115. İbn Esir Cezerî Şafiî (öl. h.606), *Usdu'l-Gabe*
116. İbn Hacer Askalanî Şafiî (öl. h.852), *el-İsabe*
117. İbn Hacer Heysemî Şafiî (öl. h.974), *es-Sevauku'l-Muhrika*
118. İbn Haldun, *Tarih-i İbn Haldun*
119. İbn Hallikan (öl. h.681), *Tarih*
120. İbn Hilal Askerî (öl. h.395), *el-Evail*
121. İbn Hilal Sekafî (öl. h.283), *el-Ğarat*
122. İbn Hişam (öl. h.213), *Sire-i İbn Hişam*
123. İbn İmad Hanbelî, *Şezeratu'z-Zeheb*
124. İbn Kelbi Belhî (öl. h.317), *İnsaf*
125. İbn Kesir Şafiî (öl. h.774), *el-Bidaye ve'n-Nihaye*
126. İbn Kubbe Razî (öl. h.319), *İnsafun fi'l-İmame*
127. İbn Kuteybe (öl. h.276), *Uyunu'l-Ahbar*
128. İbn Kuteybe Dineverî Hanevî (öl. h.276), *el-İmame ve's-Siyase*
129. İbn Mace (öl. h.273), *Sünen*
130. İbn Miskeveyh (öl. h.421), *Tecaribu'l-Umem*
131. İbn Mutahhar Mukaddesî (öl. h.355), *el-Bed'u ve't-Tarih*
132. İbn Nedim (öl. h.380), *Fihrist*
133. İbn Rüşt, *Bidayetu'l-Müctehid*
134. İbn Sa'd (öl. h.230), *el-Tabakatu'l-Kubra*
135. İbn Selam (öl. h.223), *Garibu'l-Hadis*
136. İbn Sennah Malikî (öl. h.855), *el-Fusulu'l-Muhimme*

137. İbn Şahne Hanefî (öl. h.815), *Ravzatu'l-Menazir*
138. İbn Şahne, *Tarih-i İbn Şahne*
139. İbn Şakir Vasitî, *el-Hikmetu ve'l-Mevaiz*
140. İbn Şazan, *el-İzah*
141. İbn Şiruyey-i Deylemî, *Firdevs*
142. İbn Şube (öl. h.380), *Tuhefu'l-Ukul*
143. İbn Tavus (öl. h.664), *et-Tahsin*
144. İbn Tavus (öl. h.664), *İkbalu'l-A'mal*
145. İbn Tavus (öl. h.664), *Keşfu'l-Mehacce*
146. İbn Tayfur (öl. h.280), *Belağatu'n-Nisa*
147. İbn Ukde (öl. h.333), *A'yan*
148. İbn Ukde (öl. h.333), *Hadisu'l-Vilaye*
149. İbn Yesar, *es-Siretu ve'l-Meğazi*
150. İdrisî, *Refu'l-Lebs ve's-Şubehat*
151. İmaduddin Hasan Taberî, *Kamil-i Behaî*
152. İrbelî (öl. h.679), *Keşfu'l-Ğumme*
153. İsmail b. Fahr (öl. h.774), *Tefsir-i İbn Kesir Şafiî*
154. İsmail b. Muhammed (öl. h.774), *Tarih-i İbn Kesir Şafiî*
155. Keraceki (öl. h.449), *Kenzü'l-Fevaid*
156. Keşşî (öl. h.340), *Rical-i Keşşî*
157. Kıyasuddin Şafiî, *Habibu'l-Mesir*
158. Kurtubî, *Camiu Ahkâmî'l-Kur'an*
159. Kutb-i Ravendî (öl. h.573), *Şerhu Nehci'l-Belağa*
160. Kuteyfi (öl. h.945), *Fırkay-ı Naciye*
161. Mahallatî, *Reyahinu's-Şeria*
162. Mahbubu'l-Alem, *Tefsir-i Şahi*
163. Mahmud b. Muhammed Kadiri Medeni, *Sıratu's-Seviyy*
164. Marks, *Sermaye*
165. Maverdî (öl. h.450), *A'lamu'n-Nübüvve*
166. Meciduddin Hanbelî (öl. h.928), *Unsu'l-Celil*

167. Meclisî (öl. h.1110), *Biharu'l-Envar*
168. Medainî (öl. h.225), *el-Cemel Vakidî*
169. Menavî Şafiî (öl. h.1031), *Feyzu'l-Gadir*
170. Merhum Kuleynî (öl. h.328), *Ravza-i Kâfi*
171. Merhum Kuleynî (öl. h.328), *Usul-u Kâfi*
172. Mevla Muhammed Ebi Suud İmadî (öl. h.982), *Tefsir-i Ebi Suud*
173. Muberrid (öl. h.258), *el-Kamil fi't-Tarih*
174. Muhammed b. Abduliyd Keşşî Hanefî, *Temhidun fi Beya-ni't-Tevhid*
175. Muhammed b. Ahmed Zehebî (öl. h.748), *Tabakatu'l-Huffaz*
176. Muhammed b. Davud Bazeli Şafiî (öl. h.925), *Gayetu'l-Meram*
177. Muhammed b. İsmail (öl. h.256), *Sahih-i Buharî*
178. Muhammed b. Seban Şafiî (öl. h.1206), *İs'afu'r-Rağibin*
179. Muhammed Habibullah Şengiti Medenî Malikî, *Kifayetu't-Talib*
180. Muhammed Taki Rezevî, *el-Durretu'l-Beyza*
181. Muhsin Emin Amulî, *Ayanu's-Şia*
182. Muhubbuddin Taberî Şafiî (öl. h.694), *Zehairu'l-Ukba*
183. Mukrizî Hanefî (öl. h.845), *Keşfu'l-Estar*
184. Musilî, *Şifau's-Sudur*
185. Mustafa Abdurrezzak, *Kitabu't-Temhid*
186. Muttaki Hindî Hanefî (öl. h.975), *Kenzü'l-Ummal*
187. Müslim b. Haccac (öl. h.261), *Sahih-i Müslim*
188. Nasır b. Müzahim (öl. h.202), *Sıffin*
189. Nasr b. Muzahim (öl. h.202), *Peykar-ı Sıffin*
190. Necaşî (öl. h.450), *Fihrist*
191. Netanzî, *Hasaisu'l-Aleviye*
192. Nevbahti, *Firaku's-Şia*

193. Nevbehanî Şafiî, *Envâr-ı Muhammediye*
194. Nisaî Şafiî (öl. h.303), *Hasaisu Emîri'l-Muminin*
195. Nişaburi, *Garaibu'l-Kur'an*
196. Razi (öl. h.319), *Tefsir-i Fahr-ı Razi*
197. Reşit Rıza, *Tefsir-i el-Menar*
198. Rıza Kehhale, *Alamu'n-Nisa*
199. Sa'du'-s-Suud
200. Safi Gulpayganî, *Kifayetu'l-Eser*
201. Salebi (öl. h.291), *el-Keşfu ve'l-Beyan*
202. Sehavî Şafiî (öl. h.902), *Zav'u'l-Lami*
203. Sem'anî, *Hilye-i Sem'anî*
204. Semhudi Şafiî (öl. h.911), *Cevahiru'l-Akdeyn*
205. Seyit b. Tavus (öl. h.664), *Keşfu'l-Mahacce*
206. Seyit Cezairî (Şehit), *Abakatu'l-Envâr*
207. Seyit Muhammed b. İsmail Emir Yemanî (öl. h.1182),
Ravzatu'n-Neziyye
208. Seyit Murtaza (öl. h.436), *eş-Şafi*
209. Seyit Murtaza (öl. h.436), *Şerh-i Hutbey-i Şıksıkiye*
210. Seyit Şerefudduin Amilî, *en-Nassu ve'l-İctihad*
211. Sıbt b. Cezerî (öl. h.654), *Tezkiretu'l-Havass*
212. *Siretu'l-Eimme*
213. Suyutî Şafiî (öl. h.491), *Tenviru'l-Havalik*
214. Suyutî Şafiî (öl. h.911), *Camiu's-Sağır*
215. Suyutî Şafiî (öl. h.911), *Cemu'l-Cevami'*
216. Suyutî Şafiî (öl. h.911), *ed-Dürri'l-Mensur*
217. Suyutî Şafiî (öl. h.911), *el-Havi li'l-Fetava*
218. Suyutî Şafiî (öl. h.911), *el-İtkan*
219. Suyutî Şafiî (öl. h.911), *Tarihu'l-Hulefa*
220. Suyutî Şafiî (öl. h.911), *Tehzibu'l-Asar*
221. Suyutî Şafiî, *İzharu'l-Mutenasire fi Ehadisi'l-Mütevâtire*

222. Süleym b. Kays (öl. h.90), *Kitab-ı Süleym b. Kays*
223. Şehy Abbas Kummî, *Münthehe'l-Amal*
224. Şemsuddîn-i Zehebi Şafî (öl. h.748), *Tezkiretu'l-Huffaz*
225. Şerbiti, *Siracu'l-Munir*
226. Şerif Razi (öl. h.406), *Hasaisu'l-Eimme*
227. Şevkani Zani, *Bedru't-Tali'*
228. Şevkani, *Fethu'l-Gadir*
229. Şeyh Abbas Kummi, *Feyzu'l-Gadir*
230. Şeyh İsmail-i Bursevî Hanefî (öl. 1127 h.), *Tefsir-i Ruhul-Beyan*
231. Şeyh Mansur Layi Zari, *Hadisu'l-Gadir*
232. Şeyh Müfid (öl. h.413), *el-Cemel*
233. Şeyh Müfid (öl. h.413), *el-Emali*
234. Şeyh Müfid (öl. h.413), *el-İhtisas*
235. Şeyh Müfid (öl. h.413), *el-İrşad*
236. Şeyh Müfid (öl. h.413), *İfsahun fi'l-İmame*
237. Şeyh Saduk (öl. h.381), *el-Emali*
238. Şeyh Saduk (öl. h.381), *el-Hisal*
239. Şeyh Saduk (öl. h.381), *et-Tevhid*
240. Şeyh Saduk (öl. h.381), *İkmalu'd-Din*
241. Şeyh Saduk (öl. h.381), *İlelu's-Şerayi*
242. Şeyh Saduk (öl. h.381), *Uyunu Ahbarı'r-Rıza*
243. Şeyh Tusi (öl. h.460), *el-Emali*
244. Şeyh Tusi (öl. h.460), *et-Tehzib*
245. Şeyh Tusi (öl. h.460), *Resailu'l-Aşr*
246. Şeyh Tusi (öl. h.460), *Telhisu's-Şafi*
247. Şiblî, *Tarihu'l-İslami*
248. Taberî (öl. h.310), *Tarih-i Taberî*
249. Taberî (öl. h.553), *Beşaretu'l-Mustafa*
250. Taberî (öl. h.553), *Tefsiru'l-Kur'an*

251. Taberî İmamî (öl. h.400), *Delailu'l-İmame*
252. Taberî Şafiî (öl. h.694), *Riyazu'n-Nadira*
253. Tabersî (öl. h.548), *Tefsir-i Mecmau'l-Beyan*
254. Tabersî (öl. h.588), *el-İhticac*
255. *Tarihu'l-Ridde*
256. *Tefsiru'l-Hazin*
257. Tevfik Ebu İlm, *Ehlulbeyt*
258. Tirmizî Muhammed b. İsa (öl. h.279), *Sahih*
259. Tirmizî, *Cami-i Tirmizi*

260. Ukkad, *Abkariyyetu's-Sadık*
261. *Ulumu'l-Hadis ve Mustalahuh*

262. Vahidî Nişaburî (öl. h.468), *Esbabu'n-Nüzul*
263. Vasiî (öl. h.457), *Uyunu'l-Mevaiz ve'l-Hikem*
264. Vesabî Şafiî, *el-İktifa*
265. Yusuf b. Hatem Şamî Şafiî, *ed-Dürrü'n-Nazim*

266. Zarendî Hanefî (öl. h.747), *Dureru's-Simteyn*
267. Zehebî Şafiî (öl. h.748), *Tarih-i Zehebî*
268. Zehebî Şafiî (öl. h.748), *Tarihu'l-İslam*
269. Zehebî Şafiî, *Tarihu'l-İslam*
270. Zemahşerî Mutezilî (öl. h.538), *el-Faik fi Hadisi'l-Garib*
271. Zemahşerî Mutezilî (öl. h.538), *Faiku'l-Lugat*
272. Zemahşerî Mutezilî (öl. h.538), *Rabiu'l-Ebrar*
273. Zemahşerî Mutezilî (öl. h.538), *Tefsir-i Keşşaf*
274. Zeyni Dehlan Şafiî (MekkeMüftüsü) (öl. h.1300), *Sire-i Nebeviye*
275. Zeynuddin Menavî Şafiî (öl. h.1031), *Kunuzu'l-Hakaik*
276. Ziyauddin Salih Mukbilî, *Ebhasu'l-Museddede*
277. Zürkanî Malikî (öl. h.1122), *Şerhu'l-Mevahib*

İÇİNDEKİLER

Yazarın Önsözü.....	5
1- Gadir Üzerine	7
1. Gadir-i Hum Nedir?	7
2. Halkın, Hz. Ali (a.s) İle Biat Ettiği Bu Büyük Olay Neden Gadir-i Hum Olarak Meşhur Olmuştur?	7
3. Bu Olay Başka İsimlerle De Anılmış Mıdır?	7
4. Büyük Gadir-i Hum Olayı Ne Zaman Meydana Gelmiştir?	8
5. Gadir-i Hum Olayı, Hangi Büyük Merasimden Sonra Meydana Gelmiştir?.....	9
6. Gadir-i Hum Olayı, Neden Hz. Peygamber'in (s.a.a) Son Hac Yolculuğunda Vuku Bulmuştur?.....	10
7. Veda Haccı Nedir ve Neyi Hatırlatmaktadır?.....	11
8. Hz. Ali'ye (a.s) Biat, Neden Hac Merasiminde Yapıldı; Mekke, Arafat Ya Da Mina'da Yapılmadı?	11
9. Halkın, Hz. Emîrü'l-Müminin'e (a.s) Genel Biati Neden Gadir-i Hum Olayı Olarak Tanındı?.....	11
10. Bu Büyük Olay Neden Cuhfe'de Meydana Geldi? Oranın Ne Gibi Bir Özelliği Vardır?.....	12
11. Hz. Ali'ye (a.s) Biat Olayı Neden Medine Şehrinde Veya Diğer Dinî Toplantılarda Gündeme Gelmedi?	12
12. Bu Önemli Olay İçin Neden Veda Haccı Seçildi?	12
13. Hz. Ali (a.s) Bu Yolculuğun Başından Beri Hz. Peygamber (s.a.a) İle Birlikte Miydi?	13
14. O Dümdüz Çölde Hz. Peygamber'in (s.a.a) Konuşacağı Kürsüyü Nasıl Hazırladılar?	13

15. Gadir-i Hum Günü Orada Hazır Bulunan Kişi Sayısı Kaçtı?13
 16. Büyük Gadir-i Hum Kalabalığının Ne Gibi Özellikleri Vardır? ..14
 17. Böyle Büyük Bir Topluluk Başka Yerde De Bir Araya
 Getirilebilir Miydi?14

2- Büyük Gadir-i Hum Olayı Hakkında.....15

18. Hz. Resulullah (s.a.a) Veda Hutbesine Nasıl Başladı
 ve Nasıl Bitirdi?15
 19. Hz. Peygamber (s.a.a), Hz. Ali'yi (a.s) Biat İçin Nasıl Tanıttı?...16
 20. Hz. Ali'ye (a.s) Biat Eden İlk Şahıs Kimdi?17
 21. Hz. Ali'ye (a.s) Biat Ne Zaman Başladı ve Ne Kadar Sürdü?17
 22. Eğer O Gün İmam'a Biat Edilmeseydi Ne Olurdu?18
 23. Hz. Peygamber (s.a.a), Ali'ye (a.s) Biat Etti Mi? Ettiyse
 Kimin Emriyle?.....18
 24. Birinci, İkinci ve Üçüncü Halifeler De Hz. Ali'ye (a.s)
 Biat Etiler Mi?18
 25. Kadınlar Da Hz. Ali'ye (a.s) B'at Etiler Mi?.....19
 26. Erkek ve Kadınlar Hz. Ali'ye (a.s) Nasıl Biat Etiler?.....19
 27. Erkekler ve Kadınlar Biat Anında Hz. Ali'ye (a.s)
 Nasıl Hitap Ediyorlardı?20

3- Gadir-i Hum Olayı Gerçekleşirken23

28. Gadir-i Hum Günü Cebrail (a.s) Hangi Ayeti Getirdi ve
 Hz. Peygamber'den (s.a.a) Ne İstedi?23
 29. Hz. Peygamber (s.a.a) Hz. Cebrail'den Kendisini Bu
 Emirden Neden Muaf Tutmasını İstedi?23
 30. Hz. Cebrail (a.s) Gadir-i Hum Günü Hangi Uyarıda
 Bulundu?24
 31. Hz. Cebrail (a.s) Gadir-i Hum Günü Hz. Peygamber'e
 (s.a.a) Hangi Vaatte Bulundu?25
 32. Eğer Peygamberler Korkmazlar İse Hz. Muhammed (s.a.a)
 Gadir-i Hum Günü Niçin Korkuyordu?25
 33. Hz. Peygamber (s.a.a) Gadir-i Hum Günü Halktan Ne İstedi? ...25
 34. Gadir-i Hum Günü Yalnızca Hz. Ali'ye (a.s) Mi Biat
 Gündeme Geldi?26

35. İmamet ve Rehberlik Konusu Gadir-i Hum Günü Geniş ve Kapsamlı Bir Şekilde Nasıl Gündeme Geldi?	27
36. Hz. Muhammed (s.a.a) O Gün Orada Bulunan Muazzam Topluluktan Hangi İsteklerde Bulundu?	28
37. Hz. Peygamber'in (s.a.a) Nazarında Gadir-i Hum'daki Muazzam Topluluğun Görevi Neydi?	29
38. Hz. Resul (s.a.a) Gadir-i Hum Günü Kimleri Uyardı?	29
39. Hz. Muhammed (s.a.a) Gadir-i Hum Günü Kimlere Lanet Etti?	30
4- Velayet ve Gadir-i Hum.....	31
40. İslam Ümmetinin İmamı Neden Allah Tarafından Seçilmeli? ..31	
41. İmam'ı Allah Seçiyorsa, Halkın Biatı Ne Anlam Taşır?	31
42. Halkın Biatının Ne Faydası Var?.....	32
43. Hz. Ali'nin (a.s) Velayeti Yalnızca Gadir-i Hum Günü Mü İlan Edildi?	32
44. Ehlibeyt İmamları'nın Velayeti Önceden İlan Edildiğine Göre Gadir-i Hum Günü Hangi Olay Meydana Geldi?	33
45. Toplu Biat Özgürlük ve Demokrasinin Hangi Gerçeklerini İspatlar?	34
46. Gadir-i Hum Günü Yalnızca Hz. Emîrül-Müminin'e (a.s) Biat Günü Müydü?	34
47. İmam Olmazsa Hz. Peygamber'in (s.a.a) Elçiliği Neden Yarım Kalırdı?	35
48. Hz. Peygamber'den(s.a.a) Sonra Hz. Ali'ye (a.s) İlk Biat Edenler Kimlerdi?	36
49. İmam Ali'ye Biat Eden Son Grup Hangisidir?.....	36
5- Gadir-i Hum Sonrası Meydana Gelen Olaylar.....	37
50. Velayet Karşıtları, Gadir-i Hum Günü Neden Çıkmaza Girip Yolun Sonuna Geldiler?	37
51. Hz. Ali'nin İmam Seçilmesine Açık Bir Şekilde Karşı Çıkan İlk Şahıs Kimdir?	37
52. Hz. Ali'ye Toplu Bir Şekilde Biat Edildikten Sonra Kimler Muhalefet Edip Komplo Kurdu?	38

53. Gadir-i Hum'dan Sonra Neden Hiç Kimse İçin Bir Bahane Kalmadı?.....	38
54. Gadir-i Hum Olayı'na İlk Muhalefet Eden Şahsın Hz. Peygamber'i Üzen Sözleri Neydi?	39
55. Gadir-i Hum Olayı'na Muhalefet Eden İlk Şahıs Nasıl Cezalandırıldı?	40
56. Kur'an-ı Kerim'in Hangi Ayeti Gadir-i Hum Olayı'na Muhalefet Hakkındadır?	41
57. Hz. Fatıma (s.a) Gadir-i Hum Olayı'na Muhalefetin Başlamasına İlişkin Ne Buyurur?	41
58. Gadir-i Hum Olayı'nın Muhalifleri Hakkında Kaç Ayet Nazil Olmuştur?	41
59. Gadir-i Hum Muhalifleri Nasıl Komplo Kurmuşlardı?	42
60. Gadir-i Hum'dan Sonra Yapılan İlk Silahlı Eylem Nasıl Başarısızlıkla Sonuçlandı?	42
61. Gadir-i Hum'dan Sonraki Siyasi Şekillenmelerin Hedefi Ne İdi?.....	44
62. Gadir-i Hum'dan Sonra Siyasi Oluşumlar Nasıl Dağıtıldı?	45
63. Lanetlenmiş İlk Bildiri Nasıl ve Neden Yazıldı?	45
64. Bildiri Hangi Amaçla Yazıldı?	45
65. Lanetlenmiş Bildiri Kimin Yanına Bırakıldı ve Hz. Peygamber (s.a.a) Ona Hitaben Ne Dedi?	48
66. Gadir-i Hum Aleyhine Yazılan Lanetlenmiş Bildiriyi Kimler İmzaladı?	49
67. Hz. Emîrü'l-Müminin'in (a.s) Velayetine Karşı Yapılan İlk Siyasi ve Askerî Anlaşma Hangisidir?	49
68. Hz. Peygamber'in Vefatından Sonra Hangi Muhalif Grup Darbe Yaptı?	51
69. Hz. Emîrü'l-Müminin (a.s) Muhaliflerin Lanetli Bildirileri Hakkında Ne Buyurmuştur?	52
70. Kur'an-ı Kerim'in Hangi Ayeti Lanetlenmiş Bildirgeyi Açığa Çıkarmak İçin Okundu?.....	52
6- Ayet ve Hadislerde Gadir-i Hum.....	53
71. Gadir-i Hum Olayı Hakkında Nazil Olan İlk Ayet Hangisidir? ...	53

72. Kur'an-ı Kerim'de Gadir-i Hum Olayı İle İlgili Kaç Ayet Gösterilebilir?.....	53
73. Gadir-i Hum Günü Neden Din Kâmil Oldu?	54
74. Allah'ın İnsanlara Bahşettiği Nimetler Neden Gadir-i Hum Günü Kemale Erdi?.....	55
75. Hz. Zehra (s.a) Gadir-i Hum Olayı'nı Nasıl Anlattı?	55
76. Ehlibeyt İmamları Gadir-i Hum'u Nasıl Tebliğ Etiler?	56
77. Ehlibeyt İmamları Nazarında İslam'ın En Büyük Bayramı Hangisidir?.....	59
78. Gadir-i Hum Neden Şiilerin Her Şeyidir?	60
79. Gadir-i Hum Olmasaydı Hz. Zehra Şehit Edilir Miydi?	60
80. Gadir-i Hum Olmasaydı Kerbela Olayı Yaşanır Miydi?	61
81. Gadir-i Hum Olmasaydı Mümin ve Münafığı Tanımak Mümkün Olur Muydu?.....	61
82. Gadir-i Hum Olmasaydı Gerçek İslam Devam Eder Miydi?	62
83. Eğer Gadir-i Hum Olmasaydı İslam Varlığını Sürdürebilir Miydi?	62
7- Gadir-i Hum ve Hz. Peygamber'in (s.a.a) Ailesi.....	65
84. Gadir-i Hum Günü Hz. Peygamber'in Hanımları Hz. Ali'ye Biat Etiler Mi?	65
85. Gadir-i Hum'a Tanık Olan Hz. Peygamber'in (s.a.a) Hanımları Neden Onun Vefatından Sonra Hz. Ali'ye Muhalefet Etiler? ..	65
86. Hz. Peygamber Gadir-i Hum Olayı'na Muhalefet Eden Bazı Hanımları Karşısında Nasıl Davrandı?	65
87. Hz. Peygamber (s.a.a), Yanındaki Kervanın Sağlam Bir Şekilde Medine'ye Varmaları İçin Hangi Metotları Denedi?.....	67
88. Gadir-i Hum Muhaliflerinin Muhalefet Sebepleri Neydi?	67
89. Gadir-i Hum Muhalifleri Ne Diyorlardı?	68
8- Gadir-i Hum ve Sakife Olayı	69
90. Büyük Gadir-i Hum Olayı'nı Hafızalardan Nasıl Sildiler?	69
91. Sakife Başkanları Gadir-i Hum Hadisini Ne Yaptılar?	69
92. Gadir-i Hum Olayı'nı Şiirlerinde Dile Getiren İlk Şair Kimdir?... 70	
93. Gadir-i Hum'un Unutulması İçin Verilen İlk Emir Nedir?.....	73

94. Gadir-i Hum Hadislerinin Yok Olması İçin Hangi Yollar İzlendi ve Nasıl Yapıldı?	74
95. Büyük Gadir-i Hum Olayı'ndan Kaç Gün Sonra Karşıt Gösteriler Başladı?	76
96. Gadir-i Hum Muhaliflerinin Sloganları Neydi?	77
97. Hz. Emîrû'l-Müminin'in (a.s) Hayatının En Güzel Anı Hangisidir?.....	79
98. Hz. Emîrû'l-Müminin'in (a.s) Hayatının En Acı Anı Ne Zamandı?.....	79
99. Gadir-i Hum Gününe İnananlar Bütün Bu Olanlar Karşısında Neden Sustular?	80
9- Gadir-i Hum ve Özgürlük.....	83
100. Büyük Gadir-i Hum Olayı'nın Özgürlük ve Demokrasiyle İlişkisi Nedir?	83
101. Doğu Bloku Ülke Yönetimleri, Gadir-i Hum'da Anılan Özelliklere Sahip Mi?	83
102. Batı Hükümetleri Gadir-i Hum'da Bulunan Özelliklere Sahip Mi?	83
103. Demokratik Ülkeler Gadir-i Hum'un Özelliklerine Sahip Mi?	84
104. Gadir-i Hum'da Bulunan Ama Dünya Devletlerinin Sahip Olmadığı Özellikler Nelerdir?	84
105. Ebu Bekir'in Hükümeti Gadir-i Hum'da Bulunan Özelliklere Sahip Miydi?	85
106. Ömer'in Hükümeti Gadir-i Hum'da Bulunan Özelliklere Sahip Miydi?.....	87
107. Osman'ın Hükümeti Gadir-i Hum'un Özelliklerine Sahip Miydi?.....	92
108. Diğer İslam Hâkimlerinin Hükümeti Gadir-i Hum'un Özelliklerine Sahipler Miydi?	94
109. Hz. Emîrû'l-Müminin Muhalefetler Karşısında Ne Yaptı?	94
110. Hz. Peygamber'in Emîrû'l-Müminin İle Gadir-i Hum Hakkındaki Anlaşmaları Neydi?.....	95
10- Kaynaklar	97
İçindekiler	107